

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΪΟΣ 1949

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΑΪΒΑΝΙΔΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ Δ'

ΜΑΪΟΣ 1949 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλῆς) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33-897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α.Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: Κ. ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΑΤΣΑΛΙΔΟΥ), Λ. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε. Ἱερὰ Ὁδὸς 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1.000 - Ἑτησίᾳ συνδρομὴ ἑσωτ. Δρχ. 8.000, ἔξωτ. 10 σελ. ἢ 2 δολ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

α) Τὸ μεγάλο παραμῦθι — 40 αἰώνων κατορθώματα καὶ Πολιτισμὸς τῶν Ἑλλήνων. Ἡ Ἀλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Α.Α.Κ. β) «Σάλπισμα», ποίημα ὑπὸ Στ. Σπεράντσα	Σελ. 1—3
α) Ἡαῖόδου, ἔργα καὶ ἡμέραι, ὑπὸ Γ. Κουρμούλη. β) Ἄν μπορῆς... (Κίπλιγκ) διασκευή, ὑπὸ Φ. Μελετοπούλου	4—5
α) Ἀνοιξη. β) Τὸ χαμομήλι, ὑπὸ Τ. Ζάππα. γ) Συμβουλές, ὑπὸ Φ. Μελετοπούλου	6
Μία ἐπέτειος, Ἑρρ. Ντυνάν	7
Ἡ φουστανέλλα εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὑπὸ Χρ. Ζαλοκώστα	8
Ἡ σύγχρονη Ἑλλην. Λογοτεχνία. Κυπριακὴ Ποίησις, ὑπὸ Μελέη Νικολαΐδη	9—10
Ἑλληνικὲς δυσίες. Ἱστορικὸ σκέτς, ὑπὸ Δ. Ρώμα	11—13
Μάθετε νὰ κολυμπᾶτε, ὑπὸ Σπ. Αὐλωνίτη	14
Κομμάτια ἀπὸ τὴ μυθολογίᾳ μας. Ἀχιλλεύς, ὑπὸ ΑΝ. ΒΩ	15
Φωτογραφία δράσεως	16—17
Πῶς δά καταπολεμήσωμε τὴ δυσκολιότητα.	18
Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν Ἑλλάδα-Καρπενήσι, ὑπὸ Π. Καλονάρου	19—20
α) Ἐλονοσία, Ἡ Μέλισσα. β) Λαϊκὴ παράδοσις, ὑπὸ Ἀγγ. Μεταξᾶ	21—22
α) Τὰ Κουνέλια, ὑπὸ Κ. Ζευγᾶ. β) Κι' ὁ Μᾶης περνώντας ποίημα, ὑπὸ Στ. Σπεράντσα. γ) Λόγια Σοφῶν	23—24
Μαθητικὴ συνεργασία	25
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	26—32
Ἑξώφυλλον: Ἀνοιξιὰτικο τραγουδί, ὑπὸ Ξ. Ἀστεριάδη	
α) The Great Tale. 40 centuries of deeds and civilization of Greeks. Conquest of Constantinople, by A. A. K. b) Trumpet-call, Poem by St. Sperantza.	Page 1—3
α) Works and days by Hesiod, by G. Kourmoulis. b) If you can, by Kipling (Translation by F. Meletopoulou).	4—5
α) Spring, by T. Zappas. b) Camomile. c) Advice, by F. Meletopoulou	6
An anniversary: Henri Dunant.	7
The «Fustanella» in New York, by Chr. Zalogosta	8
Modern Greek Literature. Poetry of Cyprus, by M. Nicolaidis	9—10
Greek sacrifices: Historical Sketch, by D. Romas.	11—13
Learn to swim, by Sp. Avlonitis	14
Mythology: Achilles, by AN. VO	15
Activity in pictures	16—17
Constipation	18
To know Greece: Karpenissi, by P. Callonaros.	19—20
α) Malaria. b) The bee: Popular Legends, by A. Metaxas.	21—22
α) The rabbits, by C. Zevgas. b) Mayday, poem, by St. Sperantza. c) Wisemen's sayings	23—24
Pupils' contribution	25
G. J. R. C. mouvement. Juniors' activity	26—32
Back-cover Spring song, by X. Asteriadis	

Τὸ τεῦχος αὐτὸ τυπώνεται σὲ χαρτί πού μᾶς ἔστειλεν ὁ Ἀμερικανικὸς Ε. Σ. Ν.

This issue is printed on paper kindly sent by the American J. R. C.

8ον

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

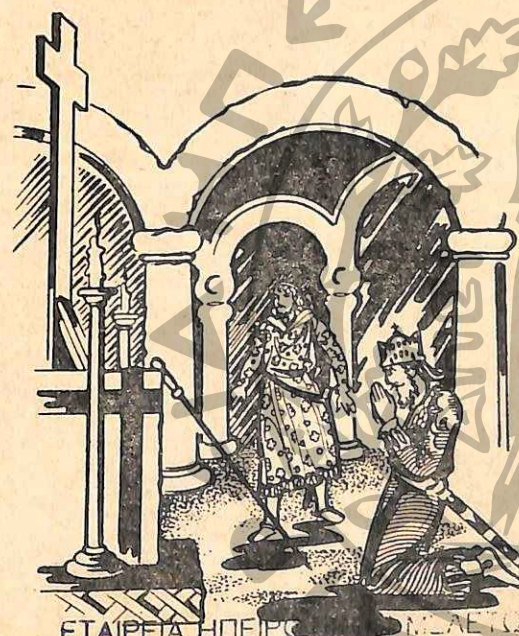
Ἀφοῦ κατὰ τὴ διάρκειά μιᾶς δολοκλήρης χιλιετίας, ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, ἡ «Ἑλληνικὴ Αὐτοκρατορία τῶν Μέσων Αἰώνων», ἐπροστάτευσε μὲ τὴν μοναδική κρατικὴ τῆς ὀργάνωσιν καὶ τὸν ἀπαράμιλλο ἡρωϊσμὸ τῶν μαχητῶν τῆς, τὸν κλασσικὸ Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ καὶ τὴν νέα Χριστιανικὴ Θρησκεία, ἔφθασε πρὸς μοιραία, ἀδυσώπητη, ἡ στιγμή τοῦ πεπρωμένου, ἡ στιγμή ὅπου θὰ ἔπεφτε ἡ ἐνδοξη Αὐτοκρατορία. Θὰ κληθῆτε, παιδιὰ, κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ μηνὸς αὐτοῦ, σὲ ἕνα ἀπλὸ καὶ σεμνὸ μνημόσυνο νὰ τιμῆσθε τὴν ἡμέρα τῆς 29 Μαΐου 1453, ὅταν ὁ τελευταῖος τῶν Παλαιολόγων, Κωνσταντῖνος ἐφονεύετο ἐπάνω εἰς τὰ τεῖχη κοντὰ τὴν πύλην τοῦ Ῥωμανοῦ, «μαχόμενος ὡς Ἕλληνας μεταξὺ Ἑλλήνων συμπολεμιστῶν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς Ἑλληνικῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Τέσσερες αἰῶνες ἐπέρασαν σχεδὸν ἀπὸ τότε. Ἀλλὰ ἡ προσεκτικὴ ἱστορικὴ ἔρευνα ἐπέτρεψε καὶ τώρα τελευταῖα ἀκόμα νὰ μελετηθοῦν μερικὰ ἱστορικὰ γεγονότα καὶ στοιχεῖα, πού ἀποκαλύπτουν ὅλη τὴν πραγματικὴν σημασίαν τοῦ κοσμοϊστορικοῦ γεγονότος, πού ἀπετέλεσεν ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω οὔτε κἂν μὲ τὴν ἀπλὴ ἀνάλυσιν τῶν στοιχείων αὐτῶν. Ἐκεῖνον πού μπορῶ νὰ σᾶς πῶ καὶ πού πρέπει σεῖς οἱ ἴδιοι νὰ κρατήσετε βαθεῖα μέσα σας, σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια συστατικὰ τοῦ πατριωτισμοῦ σας, εἶναι ὅτι ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία καὶ ὅταν ἔπεφτε ἀκόμα, προσέφερε μὴ ἀληθινὰ ἀνεκτίμητην ὑπηρεσίαν στὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφοῦ ἐπὶ τὸσους αἰῶνες τὴν εἶχε σώσει μὲ τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγῶνες τῆς ἐναντίον τῶν βαρβάρων καὶ τῶν ἐπιδρομέων πού ἐξορμούσαν ἀπὸ ὅλες τὰ κατευθύνσεις τοῦ ὀρίζοντος. Εἶχε δώσει ἔτσι τὸν καιρὸ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, πού μόλις τότε ἄρχισε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὰ σκότη τοῦ Μεσαίω-νος, νὰ ὀργανωθῇ, νὰ ἀνδρωθῇ, νὰ ἀποκτήσῃ κάποια ἐπὶ γινώσιν τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς καὶ νὰ μπορέσῃ ἔτσι νὰ ἀντισταθῇ τὴν σκοτεινὴν ἐξόρμησιν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας, πού θὰ τὴν κατέκλυζε ἀλλοιῶς καὶ θὰ τὴν ὑπέτασσε ὀριστικὰ. Ἔτσι γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, ὅπως τὸ εἶχε κάμει καὶ πρὶν, ὅπως θὰ τὸ ἔκανε καὶ

πάλιν, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξεπλήρωνε τὸν αἰώνιον ἱστορικὸ προορισμὸν τοῦ, τὸν προορισμὸν τοῦ ἡρωϊκοῦ προμάχου τῆς ἐλευθερίας, πού κατορθώνει, καὶ θυσιαζόμενος ἀκόμα, νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον τοῦ καὶ νὰ σώσῃ τὸν πολιτισμὸν.

Σὰν ἕνα τρομερὸ ξύτημα μέσα στὴν παραζάλη τῶν ἐμφυλίων πολέμων καὶ τῶν μικρολόγων ἀνταγωνισμῶν τῆς Εὐρώπης, ἦρθε τὸ ἀγγελμα τῆς ἄλωσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ κἀν τοὺς ἡγεμόνες καὶ τοὺς μεγιστάνες τῆς Δύσεως νὰ ἀντιληφθοῦν ποῖος τρομερὸς κίνδυνος τοὺς ἀπειλοῦσε. Ἰσῶς δὲν κατάφεραν ἀκόμα οὔτε τότε οἱ διάφοροι Βασιλεῖς καὶ Πρίγκηπες τῆς Ἱταλίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας νὰ καταλάβουν τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ἔντασιν τοῦ κινδύνου. Καὶ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν μερικοῦ Ἑλλήνων σὰν τὸν Καρδινάλιον Βησσαρίωνα γιὰ νὰ τοὺς ὑπογραμμίσουν καὶ νὰ τοὺς τονίσουν τὸν κίνδυνον αὐτό: «Δυὸ πράγματα, μποροῦν νὰ συμβοῦν, ἔγραφε ὁ Βησσαρίων, στὶς 13 Ἰουλίου 1453 — λίγες μόνο ἡμέρες ἀφοῦ ἐπληροφορήθηκε τὸ τρομερὸν νέο — στὸν πανίσχυρον τότε Δόγην τῆς Βενετίας Φραγκίσκον Φόσκαριν. Ἡ θὰ μπορέσῃ ἡ Ὑψηλότης σου μαζί μὲ τοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς πρίγκηπες νὰ καταστείλῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὴν ἀρχὴν τῆς τῆς λύσσης τοῦ βαρβάρου, ὅχι μόνο μὲ τὴν ἀμυνα ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀντεπίθεσιν, ἡ ἐκεῖνος ἀ-

φοῦ κυριαρχήσῃ σὲ λίγο καὶ σὲ ὅλη τὴν ὑπόλοιπην Ἑλλάδα, θὰ προκαλέσῃ καὶ γιὰ τὴν Ἱταλίαν τὸν ἑσχατὸν κίνδυνον. Δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἐλπίσῃ κανεὶς ὅτι οἱ Χριστιανοὶ Ἀρχόντες θὰ κατέβουν στὸν ἀγῶνα τὸ ταχύτερον, ἀφοῦ τόσο ἀπειλητικὰ, τόσο φρικτὰ εἶναι τὰ γεγονότα, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ δόξαν. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο, ἐνδοξε καὶ ἐπιφανέστατε πρίγκηψ, σὲ προτρέπω καὶ σὲ παρακαλῶ, σὲ ἐξορκίζω καὶ σὲ ἐκλιπαρῶ νὰ φροντίσῃς νὰ τελειώσουν ἐπιτέλους οἱ πόλεμοι, πού δίνετε μὲ τόση μανίαν ἐναντίον ἀλλήλων σεῖς οἱ Χριστιανοὶ Ἀρχόντες καὶ νὰ στρέψετε τὰ βλήματα σας πρὸς τὰ σπουδαιότερα, νὰ προσέξετε τὸν ἐχθρὸν πού προσεγγίζει γεμάτος λύσσα πρὸς τὰ ὅρια τῆς Δύσεως καὶ καταστρέφει τὰ πάντα. Ἦταν πεπρωμένο νὰ περά-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 1.7.10.2

ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85

ΑΡΙΘ. 36199

σουν ακόμα χρόνια πολλά, πριν οι Χριστιανοί της Δύσεως καταλάβουν πραγματικά τον τρομερό κίνδυνο, που απειλούσε και αυτούς και την Ευρώπη ολόκληρη και τον πολιτισμό της. Μέσα στα χρόνια αυτά εξακολουθούσαν πάντοτε να μάχονται μεταξύ τους, να μη καταβάλλουν παρά σπασμωδικές μόνο και ανεπαρκείς προσπάθειες για να σταματήσουν την τρομερή προέλαση του έχθρου, να προσπαθούν ακόμα και να συνεννοηθούν με τον αμείλικτο αυτό έχθρο.

‘Αλλά αφού μιλήσαμε για το γράμμα αυτό του ‘Ελληνος καρδινάλιου Βησσαρίωνος, ας αναφέρουμε μερικές άλλες ακόμα φράσεις από το ίδιο γράμμα, αλλά και από τις αναφορές και τα γράμματα που είχε λάβει από τους φίλους του, τους αυτόπτες μάρτυρες της μεγάλης τραγωδίας.

«Ω, της δυστυχίας μου! γράφει ο Βησσαρίων στον Δόγη της Βενετίας. ‘Η πόλις που είχε τέτοιον Αυτοκράτορα, τέτοιους εξαιρετικούς άνδρες, τόσες αρχαίες και ένδοξες οικογένειες, η πόλις που εύτυχούσε άλλοτε με όλα τα αγαθά της γης, η πρωτεύουσα της ‘Ελλάδος ολόκληρου, η λάμψις και το κόσμημα της ‘Ανατολής, το γυμνάσιο των ωραιότερων τεχνών, η προστασία και το καταφύγιο της Χριστιανικής πίστεως κατά των τρομερών βαρβάρων και των άγριων έχθρων της, έπεσε στα χέρια των αλύπτων αυτών θηρίων... Οι έχθροι αυτοί άρπαξαν όλο τον δημόσιο θησαυρό, έλήστευσαν τις ιδιωτικές περιουσίες, έγύμνωσαν τους ναούς από το χρυσάφι, το άσπρι, τα πολύτιμα πετράδια, από τα ιερά λείψανα των ‘Αγίων και τα άλλα σεβαστά και πολύτιμα κειμήλια. Τους άνδρες τους έσφαξαν σαν ζώα, τις γυναίκες τις άφηγαν, τα παιδιά τα άρπαξαν από την άγκαλιά των γονέων των, τα κορίτσια τα έπληραν μαζί των. Και εάν έμειναν και μερικοί έπειτα από την άγρια αυτή σφαγή, είτε τους έπληραν άμέσως για να τους μεταχειρισθούν σαν υπηρέτες, είτε τους έπούλησαν σε άλλους σαν δούλους, είτε τους έρριξαν σε φυλακές και τους υπέβαλαν σε φρικτά βασανιστήρια. ‘Εμίαναν τις εκκλησίες και τους ιερούς χώρους με τις βλασφημίες τους, με τις μαστιγώσεις των Χριστιανών, με το αίμα και με αίσχρες πράξεις κάθε είδους. Οι ιερόσουλαι έστρατοπέδευαν μέσα στις εκκλησίες και περιέφεραν τα ιερά σκεύη των ναών στα στρατόπεδά τους... Ω, της δυστυχίας και του πόνου! Ποιός θα έπιστευε σε όλη αυτή την τραγωδία, αν δεν την είχε δημόνος του;».

Βέβαια ο Βησσαρίων δεν είδε μόνος του την τραγωδία της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως. Την είδαν όμως άλλοι, των όποιων τις έκθέσεις και τα γράμματα εδιάβαζε, όταν λίγο καιρό αργότερα άρχισαν να φθάνουν στην ‘Ιταλία, με την άληθινή ψυχική συντριβή του ‘Ελληνος, που είχε ζήσει και μεγαλώσει στην Βασιλεύουσα και είχε γνωρίσει όλη την όμορφιά, την άνωτερότητα, τον άληθινό

πολιτισμό της. Την είδε μεταξύ άλλων ο παληός του συμμαθητής, φίλος και συνάδελφος άργότερα, Καρδινάλιος ‘Ισίδωρος του Κιέθου, ο οποίος μόλις και έπειτα από τραγικές περιπέτειες έσώθη από την σφαγή. Στην έπιστολή που έγραφε προς τον Πάπα και τον Βησσαρίωνα, όταν έπιτέλους κατάφερε, τον ‘Ιούλιο του 1453 να φθάσει στην Κρήτη και σε ένα συγκινητικό ‘Θρήνο», που αφιέρωσε λίγο καιρό αργότερα στην ‘Αλωση της Κωνσταντινουπόλεως περιγράφει μερικές χαρακτηριστικές λεπτομέρειες της τραγωδίας που έζησε η Βασιλεύουσα από την 5η ‘Απριλίου 1453 όταν έφθασε ο Μωάμεθ μαζί με τους 12.000 γιαννιτσάρους της προσωπικής του φρουράς μπροστά στα τείχη της και άρχισε την τρομερή πολιορκία της ως τις 29 Μαΐου, που έπεσε η ένδοξη πόλις.

Είχε φθάσει ο Καρδινάλιος ‘Ισίδωρος σαν λεγάτος του Πάπα κατά τα μέσα του Νοεμβρίου του

1452 στην Κωνσταντινούπολη, αφού κατάφερε, περνώντας από την Χίο, να πάρη μαζί του 200 έμπειρους τοξότες και λίγα πολεμοφόδια. Αυτοί μαζί με άλλους τόσους ίσως πολεμιστές που είχε φέρει μαζί του ο γενοναίος Γενουάτης ‘Ιωάννης ‘Ιουστινιάνης δυο μήνες αργότερα, ήταν όλη-όλη η βοήθεια που κατάφερε να στείλη πραγματικά έπειτα από τόσες ύποσχέσεις και τόσα λόγια η Χριστιανική Ευρώπη στην κινδυνεύουσα Κωνσταντινούπολη. Ούτε ο στόλος, που έστειλε η Βενετία με τον ναύαρχο ‘Ιάκωβο Λορεντάν, ούτε τα δέκα πλοία που έστειλε ο Πάπας Νικόλαος ο Ε΄ με τον αρχιεπίσκοπο Ρεκινάτι έφθασαν εγκαίρως στον Βόσπορο για να βοηθήσουν όπωσδήποτε. ‘Εξ, έπτά, όκτώ το πολύ Χριστιανοί στρατιώτες — οι σύγχρονοι ιστορικοί δίνουν διαφόρους αριθμούς — έπρεπε έτσι να υπερασπίσουν την πολιορκημένη από όλα τα μέρη Πόλη έναντι του τρομερού στρατού των 150.000 ή 300.000 — κατά άλλους χρονογράφους — που είχε κινησει έναντι της ο Μωάμεθ.

Συμμετέσχε λοιπόν ο Καρδινάλιος ‘Ισίδωρος στο μεγάλο πολεμικό συμβούλιο που έγινε στις 5 ‘Απριλίου 1453 στο παλάτι των Βλαχερνών, υπό την προεδρία του Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου, για να κανονισθούν οι τελευταίες λεπτομέρειες της άμυνας της πόλεως και να καθορισθί ή θέσις κάθε υπερασπιστού της. Από την πρώτη στιγμή ο Κωνσταντίνος διεξέδίκησε για τον έαυτό του την τιμή να αναλάβη την θέσι του, μαζί με τον πολύτιμο σύμμαχό του ‘Ιουστινιάνη στην Πύλη του Ρωμανού, στο πιο επικίνδυνο δηλαδή σημείο, άπέναντι του οποίου ο Μωάμεθ είχε συγκεντρώσει τις έκλεκτότερές του δυνάμεις. Και από το άλλο πρωί, πραγματικά, ο Παλαιολόγος εγκατέλειψε μαζί με τους αλικούς του το παλάτι των Βλαχερνών, για να εγκατασταθί στην θέσι του και να μη την αφήσει πια ως την στιγμή του θανάτου του, παρά μόνο όταν επρόκειτο να επιθεωρήσει και να ένθαρρύνη τους υπερασπιστάς στα άλλα σημεία των τειχών ή για να

προσευχηθί με τον Λαό του στο Ναό της ‘Αγίας του Θεού Σοφίας. Στον καρδινάλιο ‘Ισίδωρο και τους διακόσιους τοξότες του το συμβούλιο ανέθεσε την υπεράσπισι του μέρους του τείχους της Κωνσταντινουπόλεως που άρχιζε από τον μεγάλο πύργο του ‘Αγίου Δημητρίου. Και, ξεχνώντας το ιερατικό του αξίωμα, έμεινε και αυτός άκλόνητος ως την τελευταία στιγμή στην θέσι του, έπολεμούσε μαζί με τους στρατιώτες του, κουβαλούσε ακόμα και ξύλα και πέτρες για να βοηθί στην έπισκευή των τρομερών ρηγμάτων, που προκαλούσαν τα βλήματα των κανονιών του Σουλτάνου στα τείχη.

Παρά την συντριπτική ύπεροχή του έχθρου ο ήρωισμός των προασπιστών της Κωνσταντινουπόλεως έφάνηκε άμέσως με τον λαμπρότερο τρόπο. Στις 19 ‘Απριλίου άπεκρούσθη με σοβαρές για τον έχθρο άπώλειες ή πρώτη μεγάλη του έπίθεις. Και στην νικητήριο δοξολογία που έψάλη στην ‘Αγία Σοφία, μαζεύθηκαν γύρω από τον Αυτοκράτορα και τους άρχηγούς των πολεμιστών άφθονα πλήθη Λαού.

‘Αλλά όταν έμπηκε πια ο Μάιος τα συμπτώματα της καταστροφής, που έπλησίαζε, έγινοντο περισσότερα, ενώ ο τρομοκρατημένος πληθυσμός έβλεπε σε ούράνια και κλιματικά φαινόμενα άπαίσιες προφητείες για το τραγικό τέλος. ‘Ετσι, π.χ. όταν στις 25 Μαΐου ο κλήρος και ο λαός περιέφεραν σε λιτανεία το θαυματουργό εικόνισμα της Παναγίας των Βλαχερνών, πανικός άπερίγραπτος κατέλαβε όλο αυτό το πλήθος, όταν είδε το ‘Αγιο Εικόνισμα να γίνεται βαρύ σαν να ήταν από μολύβι και να ξεφεύγει από τα εύλαβικά χέρια που το κρατούσαν για να πέση στον δρόμο, ενώ άνοιγαν οι καταράκτες του ουρανού και έπλημύριζε τους δρόμους ένας άληθινός κατακλυσμός. Άλλες στιγμές τραγικού πανικού έζησε η Βασιλεύουσα όταν μέσα στις λαχές του θριάμβου των βαρβάρων πολιορκητών, έγινε έκλειψις της σελήνης, ή όταν βαρεία και άνεξηγητη ομίχλη έκάλυπτε την πόλι, ή όταν — την νύχτα της 26ης Μαΐου — περίεργες και υπερκόσμιες φλόγες έφώτιζαν επί ώρες ολόκληρες τον τρούλο της ‘Αγίας Σοφίας.

Δυο μέρες αργότερα, την νύκτα της 28ης Μαΐου, έγινετο στον ίδιο δοξαμένο ναό της Χριστιανοσύνης ή τραγική εκείνη λειτουργία, όταν ή μεγάλη εκκλησία του ‘Ιουστινιανού και της Θεοδώρας άνακτοüse για τελευταία φορά όλη της την ιστορική λαμπρότητα. ‘Ο Βασιλεύς, οι Στρατηγοί και οι άξιωματικοί με τις πολεμικές των στολές, άρχιερείς και ιερείς, άπ’ τους όποιους έπίσης πολλοί φορούσαν κάτω από το ράσο τον θώρακα, οι αλικοί και πλήθος λαού εγονάτιζαν μαζί με τον Κωνσταντίνο τον Παλαιολόγο, όταν δακρύζων παρεκάλεσε όλους τους γύρω του να τον συγχωρήσουν, αν είχε άδικήσει κανένα και μετέλαβε των άχράντων μυστηρίων.

‘Η ίδια νύχτα έφερε το τραγικό τέλος. 70 χιλιάδες Τούρκοι έξώρμησαν στις δυο μετά τα με-

σάνυχτα για την τελική έπίθεις. ‘Ο γενοναίος ‘Ιουστινιάνης έπεφτε βαρεία τραυματισμένος άπάνω στα τείχη. ‘Αλλά και το πρώτο και το δεύτερο κύμα της έφόδου άπεκρούσθησαν. Για τρίτη και για τετάρτη φορά ο Μωάμεθ έστειλε τους στρατιώτες του σε νέα τρομερή έπίθεις κατά των τειχών γύρω από την Πύλη του Ρωμανού. ‘Αλλά και πάλι ή έπίθεις άπεκρούσθη και ο Κωνσταντίνος μπόρεσε να φωνάξει γεμάτος χαρά: «Συστρατιώται και άδελφοί, ήμυν έστιν ή νίκη! ‘Ο Θεός ύπέρ ήμυν μάχεται!». Την ίδια τύχη είχαν οι όρμητικές έπίθεις των Τούρκων του Ζαγάν Πασσά και του Καρτζά Πασσά σε άλλα σημεία του τείχους. ‘Ο ήρωισμός των υπερασπιστών ήταν παντού ύπέροχος. ‘Ακόμα κι όταν ο ίδιος ο Μωάμεθ έμπηκε επί κεφαλής των γιαννιτσάρων του και έρρίχθηκε στην έπίθεις, ακόμα κι όταν ολόκληρη ή κοιλιά του Λύκου φαινόταν να είχε μεταβληθί σ’ άληθινή κόλασι, ακό-

μα κι όταν την χαραυγή της 29 Μαΐου τα γόνατα των υπερασπιστών έλύγι-σαν από άφάνταστη κόπωση, ή Πόλις κρατούσε πάντοτε. ‘Αλλά ή «Κερκόπορτα» ή λησμονημένη εκείνη μικρή πύλη, που άνεκάλυσαν έξαφνα οι Γιαννιτσαροι στο κατώτερο τμήμα των ‘Βασιλείων του ‘Εσδόμου», ήταν άνοιχτή και τους έπέτρεψε να μπουν στην Πόλι και να χτυπούν από πίσω τους υπερασπιστάς της Πύλης του Ρωμανού. ‘Ο Κωνσταντίνος, τραυματισμένος κιόλας και με το αίμα «ρέον ποταμηδόν εκ των χειρών και των ποδών αυτού», ο Θεόφιλος Παλαιολόγος, οι Μετοχिताίοι Παλαιολόγοι, ο Κατακουζηνός και άλλοι 800 «λογάδες άνδρες, ‘Ελλη-

νές τε και Λατίνοι» βρέθηκαν κυκλωμένοι από παντού. Τραυματισθείς και στο πρόσωπο, πολεμώντας ως την τελευταία στιγμή, έπεσε έπάνω στα τείχη, ο τελευταίος Αυτοκράτωρ του Βυζαντίου.

‘Ακούσθησαν ή τραγωδία της αλώσεως, ή εισβολή των όρδων των άπίστων στην Βασιλίδα των Πόλεων, ή άπερίγραπτη σφαγή των γυναικοπαίδων μέσα στην ‘Αγία Σοφία, οι δηώσεις, οι βιασμοί, ή ιεροσυλία, ή καταστροφή, ή πυρπόλησις. ‘Ηταν ή τραγωδία του τέλους μιας ύπεροχής Αυτοκρατορίας, που είχε κατευθύνει επί μίαν χιλιετίαν την ιστορίαν του πολιτισμού και υπήρξεν ή πραγματική έστία του ‘Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού.

Α. Α. Κ.

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Κοιμήσεως Σιδηροκάστρου άσχολούμενοι με την άτομική καθαρότητα.

Η ΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Γ. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Ύφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Ὅσιος, ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ὕμνητης τῆς ἀγροτικῆς ἐργασίας, ἤκμασεν ὅχι παλαιότερον τοῦ Ἡ' αἰῶνος π. Χ. Υἱὸς ἐνὸς μικροκτηματίου χωρικοῦ ἀπὸ τὴν Ἀσκραν τῆς Βοιωτίας ἐργάσθη προσωπικῶς εἰς τὰ πατρικὰ κτήματα. Ἐδοκίμασε τὸν μόχθον καὶ ἔχυσε τὸν πικρὸν ἰδρώτα τῆς ἐργασίας τοῦ Ἑλληνος ἀγρότου. Ἡ ποιήσις του εἶναι διδακτική, παρέχει πολυτίμους συμβουλὰς δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ εὐδοκιμήσουν διὰ τῆς τιμίας ἐργασίας. Τὸ ποίημά του «Ἔργα καὶ ἡμέραι», εἶναι ἕνα ἀθάνατον κειμήλιον τῆς ἐθνικῆς μας λογοτεχνίας.

Ὁ ἀδελφός του Πέρσης τὸν ἠδίκησε κατὰ τὴν διανομὴν τῆς πατρικῆς περιουσίας. Κατέφυγεν εἰς τοὺς δικαστάς, δηλαδὴ εἰς τοὺς τοπικοὺς ἀρχοντας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὸν ἠδίκησαν, διότι δωροδοκηθέντες ὑπὸ τοῦ Πέρσου ἐξέδωκαν μεροληπτικὴν ἀπόφασιν. Ὡς διαμαρτυρίαν ἐναντίον τῆς διπλῆς αὐτῆς ἀδικίας συνέθεσε τὰ «Ἔργα». Ἐν εἰδος διδακτικῆς σατίρας ἐναντίον τῆς βίας καὶ τῆς κακῆς πίστεως. Ἡθέλησε νὰ διδάξῃ τοὺς συγχρόνους του, ὅτι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀποκτᾷ κανεὶς διὰ τῆς ἀδικίας, δὲν ἀποβαίνουν πρὸς τὸ καλὸν του. Ὁ Πέρσης ἀπώλεσε ταχέως τὰ ἀδίκως κτηθέντα καὶ περιῆλθεν εἰς δύσκολον θέσιν. Ὁ ποιητὴς τοῦ δίδει συμβουλὰς περὶ τοῦ τί πρέπει νὰ κάμῃ καὶ τί νὰ ἀποφεύγῃ, πῶς νὰ κατευθύνῃ τὰς ἐργασίας του καὶ πῶς νὰ ὀργανώσῃ τὸν οἶκον του.

Ἡ κεντρικὴ αὐτὴ ιδέα τοῦ ποιήματος ἀναπτύσσεται κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον, τόσο διὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν γονιμότητα τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν φιλοσοφικὴν καὶ θυμοσοφικὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὸ πλήθος τῶν γνωμῶν, αἱ ὁποῖαι παρεμβάλλονται. Ἄν οἱ σύγχρονοί του ἄνθρωποι, λέγει, ὑποφέρουν καὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κοπιᾶζον σκληρὰ διὰ νὰ ζήσουν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς σειρὰν ἀδικημάτων τῶν προγόνων. Συνέπεια τούτων ἦτο νὰ διέλθῃ ἡ ἀνθρωπότης ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τὰ στάδια τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου, τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ αἰῶνος, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σημερινόν, τὸν αἰῶνα τοῦ σιδήρου. Κατὰ τὸν σκληρὸν αὐτὸν αἰῶνα τὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς ἐπιτελοῦν ἀκόμη περισσότερον οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς βίας, τῆς ἀπάτης καὶ τῆς καταφρονήσεως τῆς δικαιοσύνης.

Ζῶμεν, λέγει, εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν πρυτανεύει ἡ ἀδικία. Ἡ Αἰδώς καὶ ἡ Νέμεσις ἐτοιμάζονται νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν γῆν αὐτήν, εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ ἰσχυροὶ κάνουν κατάχρησιν τῆς δυνάμεώς των, ὁμοιάζουν πρὸς τὸν ἱέρακα, ὁ ὁποῖος ἀρπάζει καὶ κρατεῖ εἰς τοὺς δρυχὰς του τὴν ἀνίσχυρον ἀηδόνα.

Καὶ ὅμως εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἀγαπᾷ καὶ εὐνοεῖ τοὺς δικαίους. Αἱ πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἀπονέμουν δικαιοσύνην εἰς τοὺς πολίτας των καὶ εἰς τοὺς ξένους εὐδοκιοῦν, ἀνθοῦν, ζοῦν εἰς διαρκὴ εἰρήνην. Ἐπιδημία ἢ πείνα δὲν τὰς ἐπισκέπτεται, ἡ γῆ των παράγει ἀφθόνη, εἰς τὰ ὅρη των ἡ δρυς εἶναι φορτωμένη βαλάνους καὶ ἀφίνει νὰ φωλιάζον εἰς τὸν κορμόν της μελίτσια, τὰ πρόβατα ἀποδίδουν ἄφθονον μαλλί, αἱ γυναῖκες γεννοῦν τέκνα ὅμοια πρὸς τοὺς γονεῖς. Ἀντιθέτως τὰς πόλεις τῶν ἀδίκων ἀνθρώπων πλήττει ποικιλοτρόπως ὁ Ζεὺς, ἀποστέλλει «ἐλὶ μὲν ὁμοῦ καὶ ἰοιμόν», οἱ κάτοικοι φθείρονται, αἱ γυναῖκες δὲν γεν-

νοῦν, οἱ οἶκοι ἀφανίζονται, οἱ στρατοὶ των καταστρέφονται, οἱ στόλοι των καταποντίζονται.

Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα

Καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα εἶναι γεμάται ἀπὸ κακά. Νύκτα καὶ ἡμέρα ἐπέρχονται ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων αἱ νόσοι καὶ προξενοῦν εἰς αὐτοὺς συμφοράς, ἄφωνοι, διότι ὁ Ζεὺς τῶν ἀφῆρεσε τὴν φωνὴν ἐπίτηδες. Εὐτυχῶς ὅμως ἐφορεύουν οἱ θεοί, οἱ ὁποῖοι προφυλάττουν τοὺς δικαίους καὶ τοὺς ἐργατικούς ἀνθρώπους. Τριάντα χιλιάδες ἀθάνατοι φύλακες τοῦ Διὸς παρακολουθοῦν ἀόρατοι τὰς δίκας καὶ τὰς κακὰς πράξεις.

Νὰ ἐνθυμεῖσαι πάντοτε τὴν συμβουλὴν μου, Πέρση, καὶ νὰ ἐργάζεσαι διὰ νὰ σὲ μισήσῃ ἢ πείνῃ καὶ νὰ φύγῃ μακρὰν σου, νὰ σὲ ἀγαπήσῃ δὲ ἡ καλλιτέφανος σεβαστὴ θεὰ Δημήτηρ καὶ νὰ γεμίσῃ μετ' ἀγαθὰ τὴν καλύδην σου. Διὰ τῆς ἐργασίας ἀποκτοῦν οἱ ἄνθρωποι κοπάδια καὶ πλοῦτη καὶ γίνονται ἀκόμη περισσότερον ἀγαπητοὶ εἰς τοὺς θεοὺς.

ΕΡΓΟΝ Δ' ΟΥΔΕΝ ΟΝΕΙΔΟΣ, ΑΕΡΓΙΗ ΔΕ Τ' ΟΝΕΙΔΟΣ

Ἡ ἐργασία δὲν ἔχει ἐντροπὴν, ἡ ἀεργία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία κἀνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ αἰσχύνωνται. Ἐργάζου, λοιπόν, καὶ πράττε τὰ καθήκοντά σου πρὸς τοὺς θεοὺς. Νὰ ἀγαπᾷς καὶ νὰ περιποιῇσαι τοὺς γείτονας. Ποτὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χάσῃς τὸ βόδι σου, ἂν δὲν ἔχῃς κακὸν γείτονα. Φρόντισε νὰ εἶσαι συνεπὴς εἰς τὰς συναλλαγὰς σου μετὰ τοὺς γείτονας, νὰ ἐπιστρέφῃς πάντοτε εἰς αὐτοὺς μετὰ τὸ παραπάνω τὰ δανειζόμενα, διὰ νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι θὰ σὲ δανείσουν καὶ πάλιν ὅταν παραστῇ ἀνάγκη.

Φρόντισε νὰ εἶσαι οἰκονόμος, νὰ ἀποταμιεύῃς ἔστω καὶ ὀλίγα κάθε φορὰν.

Εἰ γὰρ κεν σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο καὶ ἰθαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.

Ἄν ἀρχίσῃς νὰ βάζῃς κάθε φορὰν κάτι τι κατὰ μέρος καὶ πράττῃς τοῦτο συχνά, ταχέως θὰ αὐξηθῇ καὶ θὰ γίνῃ σημαντικὸν τὸ ἀποταμίεμά σου.

Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς πλοῦσιος, πρόσεξε καλὰ τὰς συμβουλὰς μου, περὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐργασθῇς. Τὸν θερισμόν νὰ ἀρχίζῃς μετὰ τὴν ἀνατολὴν τῶν Πλειάδων, τὸ δὲ ὄργωμα μετὰ τὴν δύσιν αὐτῶν. Μόλις ἀκούσῃς τὴν φωνὴν τοῦ γερανοῦ, νὰ καταλάβῃς, ὅτι ἦλθεν ἡ ἐποχὴ τοῦ ὄργωματος.

Νὰ σπεύσῃς τότε πανέτοιμος νὰ σπείρῃς ἐνωρίς, ἂν θέλῃς νὰ καρποφορήσουν οἱ ἀγροὶ σου. Παρακάλεσε τὸν Δία καὶ τὴν Δήμητρα καὶ ζήτησέ των εἰς τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν σου νὰ γεμίσουν τὴν ἀποθήκην σου μετὰ τὴν θεῖαν ἐσοδείαν.

Εἶναι ἐπικίνδυνον πρᾶγμα ἡ καθυστέρησις τῆς σπορᾶς. Ἄν περιμένῃς τὸ ἡλιοστάσιον διὰ νὰ ὀργώσῃς τὴν θεῖαν γῆν, ὑπάρχει φόβος νὰ θερίσῃς μικρὰ χειρόβολα καὶ νὰ συγκομιῇς ὅχι μετὰ τὸ σασκί, ἀλλὰ μετὰ τὸ καλᾶθι. Ὅλιγοί θὰ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ σὲ ζηλεύσουν.

Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως ὅπου θὰ καθυστερήσῃς τὴν σποράν, ὑπάρχει ἴσως καιρὸς νὰ διορθωθῇ τὸ κακόν... Ὅταν ὁ κοῦκος ἀρχίσῃ νὰ κοκκίζει μέσα ἀπὸ τὸ φύλλωμα τῆς δρυὸς καὶ νὰ τέρπῃ ὅσους ἐργάζονται εἰς τὰ ἀπέραντα χωράφια, παρακάλεσε τὸν Δία νὰ βρέξῃ ἐπὶ τριήμερον καὶ νὰ ρίψῃ τόσην βροχὴν, ὥστε νὰ καλυφθῇ εἰς τὸ ὕδωρ ἡ ὀπλὴ τοῦ βοός· οὔτε περισσοτέραν, οὔτε ὀλιγωτέραν. Ὑπάρχει τότε ἐλπίς νὰ φθάσῃ ὁ καθυστερημένος γεωργὸς αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἔσπειρε πρῶτα.

Φρόντισε νὰ προσλάβῃς ζευγολάτην ἄνδρα ἡλικίας 40 ἐτῶν, ἱκανὸν νὰ ἀνοίγῃ ἴσια αὐλάκια καὶ νὰ μὴ

ΑΝ ΜΠΟΡΗΣ... (ΚΙΠΛΙΓΚ) (ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΔΙΑΣΚΕΥΗ)

Ἄν μπορῇς στὴν πλάσι ἐτούτη νὰ περιφρονῇς τὰ πλοῦτη καὶ ἂν οἱ ἔπαινοι τῶν γύρω δὲν σοῦ παίρνουν τὸ μυαλό, ἂν μπορῇς στὴν τρικυμία νὰ κρατήσῃς ψυχραιμία, καὶ ἂν μπορῇς καὶ στοὺς ἐχθρούς σου νὰ σκορπίσῃς τὸ καλὸ, ἂν μπορῇς μετὰ τὴν παῖξιν κάθε τι ποῦχεις κερδίσει, στὴν καταστροφὴ ν' ἀνέξῃς καὶ νὰ δώσῃς κάποια λύσι, ἂν μπορῇς νὰ ὑποτάξῃς πνεῦμα, σῶμα καὶ καρδιά, ἂν μπορῇς ὅταν σὲ βρίζουν νὰ μὴ βγάξῃς τσιμουδιά, ἂν μπορῇς στὴν καταιγίδα νὰ μὴ χάνῃς τὴν ἐλπίδα, καὶ ἂν μπορῇς νὰ συγχωρήσῃς, ὅταν σ' ἔχουν ἀδικήσει, ἂν μπορέσῃς τ' ὄνειρό σου νὰ μὴ γίνῃ ὁ ὀλεθρὸς σου, καὶ ἂν μπορέσῃς ν' ἀγαπήσῃς ὅσους σ' ἔχουνε μισήσει, ἂν μπορῇς νὰ εἰσαι ὁ ἴδιος στὴ χαρὰ καὶ στὴν ὁδύνῃ, ἂν ἡ πίστις στὴν ψυχὴ σου μπρὸς σὲ τίποτα δὲν σβύνει, ἂν μιλῶντας μετὰ τὰ πλήθη τὴ συνείδησί σου δὲν χάνεις

παραμελῇ τὴν ἐργασίαν του. Νεώτερός του δὲν θὰ ἦτο καταλληλότερος. Διότι ὁ πολὺ νέος ἄνθρωπος δὲν σκέπτεται τίποτε ἄλλο παρὰ πότε θὰ ἀνταμώσῃ τοὺς φίλους του.

Ὅταν ὁ Ὠρίων καὶ ὁ Σείριος ἔλθουν εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ ροδοδάκτυλος Ἥως βλέπῃ τὸν Ἀρκτοῦρον, τότε, ἀδελφέ μου Πέρση, εἶναι καιρὸς νὰ τρυγήσῃς καὶ νὰ συγκομιῇς τοὺς βότρυς. Νὰ τοὺς δείξῃς εἰς τὸν ἥλιον δέκα ἡμέρας καὶ δέκα νύκτας, πέντε ἡμέρας νὰ τοὺς ἀφήσῃς ὑπὸ σκιάν καὶ τὴν ἕκτην νὰ ἀντλήσῃς εἰς τοὺς πίθους τὰ δῶρα τοῦ εὐφροσύνου Διονύσου. Ἐπειτα δὲ ὅταν δύσουν αἱ Πλειάδες, αἱ Ὑάδες καὶ ὁ Ὠρίων νὰ ἐνθυμηθῇς, ὅτι ἦλθεν ἡ ἐποχὴ νὰ πιάσῃς καὶ πάλιν τὸν ἄροτρον.

Παρέθηκα ὀλίγα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ πρῶτον μέρος τῶν «Ἔργων καὶ ἡμερῶν» τοῦ Ὅσιου διὰ νὰ δείξω τὴν χάριν καὶ τὴν δροσερότητα τοῦ ἀγρότου ποιητοῦ. Ἐν συνεχείᾳ δίδει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συμβουλὰς περὶ τοῦ ναυτικοῦ βίου καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς. Εἶναι τερπνότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἀνάγνωσμα, ἀπὸ τὰ ἄριστα ἐξ ὧν μᾶς ἐκληροδότησεν ἡ ἑνδοξὸς Ἑλληνικὴ ἀρχαιότης.

Ἄν μπορέσῃς νὰ χωνέψῃς πῶς μιὰ μέρα θὰ πεθάνῃς, ἂν ποτὲ δὲν σὲ μεθύσῃ τοῦ θριάμβου τὸ κρασί, ἂν στὰ ψέμματα τῶν ἄλλων δὲν λὲς ψέμματα καὶ σύ, ἂν μπορῇς νὰ μὴ θυμῶνῃς, ἀλλὰ μῆτε καὶ νὰ κλαῖς ὅταν ἄδικα σοῦ λένε πῶς ἐσὺ μόνάχα φταῖς, Ἄν μπορῇς μετὰ ἡρεμίας δίχως νεύρα ἢ δυσφορία καὶ τὰ ἴδια σου τὰ λόγια νὰ τ' ἀκούς παραλλαγμένα, ἂν μπορῇς κάθε λεπτό σου νῆναι μιὰ δημιουργία καὶ ποτὲ σου νὰ μὴ μένῃς μετὰ τὰ χέρια σταυρωμένα, Ἄν οἱ φίλοι κι οἱ ἐχθροὶ σου δὲνμποροῦν νὰ σὲ πληγώσουν, ἂν οἱ σχέσεις μετὰ μεγάλους τὰ μυαλά δὲν σοῦ σηκώνουν... ἂν τοὺς πάντας λογαριάζεις μὰ... κανέναν χωριστά, ἂν μπορέσῃς νὰ φυλάξῃς καὶ τὰ ξένα μυστικά, Ἐ! παιδί μου τότε πιά... θὰ μπορέσῃς ν' ἀπολαύσῃς ὅπως πρέπει τὴ ζωὴ σου... Θάσαι ἄνθρωπος σπουδαῖος, κι ὅλη ἡ Γῆ θάσαι δική σου!

ΦΟΥΛΑ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ε.Σ.Ν. τῆς Ἰδιωτ. Σχολῆς Χίλλ, Ἀθηνῶν μετὰ δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.

Juniors of the Hill private school carrying to our offices parcels for the wounded.

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Κορωπίου μετὰ τὰ σχολικὰ δῶρα τῶν Ἀμερικανοπαίδων.

Distribution of the Amer. J. R. C. gift boxes to the Juniors of Koropi, High School.

Παραμέρισα
τά πρασινοχρύ-
σα στάχυα και
κάθησα στη ρί-
ζα της πορτο-
καλιάς. Το ά-
νοιξιάτικο αυτό
πρωινό δε μπο-
ρείς με λόγια
να το παραστή-
σης. "Ισως μο-
νάχα με χρώ-
ματα. "Αλλά
και τότες θα
χρειάζονταν ό-
χι φαντασία,μά
ή επίμονη θέλη-
ση κι ή βασανι-
στική δουλειά
ένος Βάγκ-

Γκόγκ, να φτιάχνεις και να καταστρέ-
φεις κι ύστερα πάλι να ξαναφτιάχνεις
τον πίνακά σου πολλές φορές, ώρες
ολάκερες, ως πού να υπορέσης να
βάλεις εκεί μέσα μια στάλα από την
μορφιά κι από την άρμονία των τό-
νων και των χρωμάτων που απλώ-
νονται γύρω. "Όμως και τότε λειψός
θα ήταν, γιατί μονάχα ένα μικρό μέ-
ρος της συμφωνίας τούτης των χρω-
μάτων, τών ήχων και των άρμονιών
θα είχες αδράξει. Τά κελαιδίσματα
των πουλιών, ό βόμβος της μέλισ-
σας και των ζουζουνιών, τά μύρα που
πλανιούνται στον αϊθέρα, θα έλειπαν.

Κάθουμι κάτω από τά φυλλώματα
της πορτοκαλιάς, πούχει φορέσει τη
λευκόχλωμη φορεσιά της, και εισ-
πνέω βαθειά τό μύρο της. Είναι κάτι
σάν θυμίαμα, σάν αίνος από άρωμα
που άνεβαίνει στον πλάστη. Κάθε λί-
γο τά λευκά της άνθη γλυστρούν
στούς ώμους μου, στά μαλλιά μου.
Κι οι μέλισσες, και τά κάθε λογής
έντομα, πετούν μεθυσμένα από λου-

ΤΟ ΧΑΜΟΜΗΛΙ

Τό ταπεινό αυτό λουλούδι, που φυτρώνει άφθονο
στον τόπο μας, μαζί με τό ευχάριστο άρωμά του έχει
πολλές φαρμακευτικές και θεραπευτικές ιδιότητες.

Ός ρόφημα είναι μαλακτικό, επιδρωτικό και εύκο-
λύνει την πέψιν. Γαργάρες με χλιαρό χαμομήλι συνι-
στώνται για τούς έρεθισμούς των άμυγδαλών και πλύ-
σιμο του στόματος με χαμομήλι για τις φλεγμονές των
ούλων.

Κλύσματα με νερό, που έθρασε χαμομήλι, και λάδι,
άπαλλάσσουν την κοιλιά από τά άέρια.

λουδι σε λουλούδι. Κι ό βόμβος τους
είναι κάτι σάν τό ήχο μακρινού άο-
μόνιου που συνοδεύει τούτη έδώ τη
λειτουργία που έχει στήσει ή Φύση
στην ώραϊότερη ώρα της, την πιο
δημιουργική. Είναι μία ώρα που χαί-
ρεται κανείς δόλωθα τό μυστήριο
της δημιουργίας.

Βρεθήκατε μία τέτοιαν ώρα στά
χωράφια, στά περιβόλια, στό υπαι-
θρο γενικά; Προσέξατε πόσα ώραϊα
πλαστουρούνται γύρω σας; Σε τού-
το, λοιπόν, τό θαυμάσιο περιβόλι, που
στέκομαι τούτο τό αϊθριο πρωινό, δέν
ξέρω τί να πρωτοχαρώ. "Η Φύση, με-
γάλος σαγηνευτής της ευαισθησίας,
σου στήνει παγίδες, σε άρπάζει με
τά μάγια της, σου έξουσιάζει από-
λυτα την ψυχή. Σε έκμηδενίζει μέσα
στ' άρώματα και την ασύγκριτη ό-
μορφιά της. Πώς χαίρουμαι αυτό τόν
παράδεισο. Σάμπως πρώτη φορά να
τόν βλέπω. Έδώ άκριβώς βρίσκεται
τό μυστικό τό βαθύτερο θέλητρο
της Φύσεως. Στην άδιάκοπη ανανέω-
σί της. Στην ικανότητά της να πα-
ρουσιάζεται κάθε φορά νέα, παρθε-
νική, πρωτογνώριστη. "Ενα άλλο, ό-
ποιοδήποτε, θέαμα θα τό χορτάσης.
Θά τό βαρεθής. Τό θέαμα όμως που
σου προσφέρει ή Φύση, σου δίνει
πάντα χαρά, σου κεντρίζει τό ένδια-
φέρον, σου γεννά: τη λαχτάρα.

Τά στάχυα, με τά πολλά φτεϊνά
γιόνια και τις βροχές, έχουν πετά-
ξει έν' άνάστημα ως εκεί πάνω. Τά
χαίρουμαι, καθώς λικνίζονται γλυκά
στον άνάλαφο άέρα. Οι μανταρι-
νιές, πιο βιαστικές από τις πορτοκα-
λιές, έχουν τινάξει τ' άνθη τους και
πάνε άνάγλι να δέσουν τον καρπό
τους. "Η μουσουλιά στέκει πεσήφα-
νη με τούς δόλουργους καπούς της
άνάμεσα στ' άλλα δέντρα. Και με τό
δίκηνο της, άφου είναι τόσο ποικουέ-
νη κι άπ' όλα τά φρούτα του καλο-
καιριού, βιάζεται να μάς δώση αυτή
τά πρωτα. Κοιτάζω τις κληματαριές.
"Εχουν πετάξει τά πρωτα βλαστάρια
τους και τρέχουν να ναντζώσουν ψη-
λά στά κοντάρια, ν' άναδιπλωθούν
και ν' απλώσουν στην κρεβατίνα. Στό
γοντρό κορμό του εύκάλυπτου πα-
λεύει να σκαρφαλώση τό αινόκλημα.
Οι κυδωνιές ραίνουν με τά λευκοό-
δινα πέταλά τους τά στάχυα. Τά μωβ

λουλούδια της άγριοπαχαλιάς, μό-
λις τώρα προβάλλουν, διαταχτικά.
Τά μπουμπούκια της ροδιάς έτοιμά-
ζουν να σκάσουν για να φανή τό πορ-
φυρό λουλουδένιο θαύμα τους. "Ολό-
γυρα στούς τοίχους τριανταφυλλιές
και λευκά κρίνα άνθουν σε μία πλού-
σια άνθοβολή. Στις άμπολές, τά χα-
μομήλια και οι παπαρούνες διεκδι-
κούνε μεταξύ τους τό χώρο.

Οι κορομηλιές, οι βερυκοκιές, οι
ροδακινιές, οι τζιτζιφιές, οι συκιές,
οι λευκές, όλα τά δέντρα σά να πα-
ραδγαίνουν πιο θά φουντώση γρη-
γορώτερα. Λουλούδια, φυτά, δέντρα,
όλα άνασαίνουν γλυκά κι άνφορίζουν
πρός τόν ήλιο. Στό χέρσο μέ-
ρος του περιβολιού δυό κατσικάκια
τρέχουν σάν τρελλά, πηδούν τους
φράχτες, κουτουλάνε μεταξύ τους.
Στις κορφές των κυπαρισιών οι κάρ-
γιες παλεύουν να σταθούν. Στά γύρω
χωράφια άγρότες σκαλίζουν και βά-
ζουν πατάτες, καλαμπόκια, φασόλια.
"Αλλοι τρέχουν να βάνουν στις βρα-
γιές τό νερό που κατεβαίνει όρητι-
κά άπ' τούς νερόμυλους. Είναι τούτη
μία δοξαστική ώρα του υπαίθρου.

Μά για να δοκιμάση κανείς πιο
άκέραια αυτή τη χαρά, δε φτάνει μό-
νο νάρθη σ' επικοινωνία με τη γη, ν'
άντληση την όμορφιά των δέντρων
και των λουλουδιών, να χαρή άπλάως
τό εξαίσιο θέαμα. Πιο πολύ μεταλα-
θαίνει κανείς τούτη τη χαρά, όταν
γίνεται ό ίδιος δημιουργός. "Όταν
σκαλίσω μόνος του τη γη, όταν φυ-
τέψη τό δέντρο του, τό λουλούδι του
ή οτιδήποτε άλλο, ρίξη κοπριά και
τό ποτίση, τότε νοιώθει πιο άκέρια
τη χαρά του.

Σας μίλησα πριν για την άπόλαυ-
σι που δοκίμασαν οι αισθήσεις μου
όταν βρέθηκα μέσα στο άνθισμένο
περιβόλι. Σχεδόν κάθε φορά που πη-
γαίνω εκεί, στο νησί, κουβαλώ μαζί
μου και άπώνα δέντρο, ένα φυτό ή
ένα λουλούδι. Φέτο πήγα πάλι ένα
λουλούδι. Τό κρατούσα στά χέρια
μου μία ολάκερη μέρα. Τριάντα χι-
λιόμετρα με τ' αυτοκίνητο, δεκαπέν-
τε μίλια με τό πλοίο και τρεις ώρες
με τό ζω. Κι όλα αυτά για ένα
λουλούδι. Σκάλισα τό χώμα, τό φύ-
τεψα, τό πότισα. Με νοιάζει σά να
ναι μία ζωντανή ύπαρξη. Τώρα έχω
άνοίξει άλληλογραφία με τό νησί.
"Επιασε ή μαράσθηκε; "Ανυπομονώ να
ξαναπάω, να τό βρω φουντωμένο με
τ' άλλο χρώμα του. Να τό καμαρώ-
σω και να χαρώ, όπως χαίρεται κα-
νείς για ένα δημιούργημά του. Για
ένα πλάσμα που έφερε στον κόσμο.

ΤΑΣΟΣ ΖΑΠΠΙΑΣ

Θερμά επιθέματα ή έντρίβες με χαμομήλι και λάδι
ώφελουν στά κρυολογήματα. "Εντρίβες με χαμομηλό-
λαδο καταπραίνουν τούς ρευματικούς πόνους.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

"Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ είν' ή βάση της υγείας.
"Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ δίνει χρώμα κι' όμορφιά.
"Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ είν' έχθρος της καχεξίας.
"Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ φέρνει κέφι για δουλειά!

ΦΟΥΛΑ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΤΥΝΑΝ

"Η 8 Μαΐου 1828, ήμέρα που γεννήθηκε σ' ένα
μικρό χωριό της Έλβετίας ό Έρρίκος Ντυνάν, εί-
ναι μία μέρα που αξίζει να την ένθυμηται και να
την τιμά κάθε πολιτισμένος άνθρωπος. "Αποτελεί
χρέος όλων να τιμούν εκείνους που άφιέρωσαν την
ζωή τους στην εξυπηρέτησι της ανθρωπότητας. "Ε-
νας από αυτούς είναι και ό Έρρίκος Ντυνάν.

Οι κόποι, και αι προσπάθειαι της μακράς και
αξιομίμητης ζωής του, βρήκαν με τό πέρασμα του
χρόνου την πλήρη δικαίωσι εις τόν συνειδητόν σε-
θασμόν όλου του κόσμου προς τάς
άρχας και τά ιδεώδη του Έρυθρού
Σταυρού, του όποιου υπήρξε ό
ιδρυτής.

Τό πνεύμα που ώδήγησε την με-
γάλη Άγγλιδα Φλώρενς Ναϊτιν-
γκέηλ, με τις άξίες συνεργατίδες
της να υπερνικήσουν άφάνταστες
δυσκολίες και να βρεθούν πλάι
στούς τραυματίες και άρρώστους
κατά τόν Κριμαϊκό πόλεμο του
1845 συνεκίνησε τόν ευγενή Έλβε-
τό βαθύτατα.

Και όταν, ύστερα από 4 χρόνια,
τό 1859, ταξιδεύοντας στην Εύρώ-
πη για ίδιωτικές του υποθέσεις, ή
τύχη τά έφερε να υπάρξη ό ίδιος
μάρτυς της φοβεράς μάχης του
Σολφερίνο (Β. Ιταλία) κατά την
όποιαν τά Γαλλοϊταλικά στρατεύ-
ματα συνεκρούσθησαν με τά Αύ-
στριακά και να διαπιστώση, της
φονικής αυτής μάχης και του πο-
λέμου γενικά, τις φρικτές συνθήκες
και τά συνταρακτικά αποτελέσμα-
τα, έδοκίμασε την ζωηρότερην συγ-
κίνησιν και τόν ισχυρότερον ψυχικόν πόνον της ζωής
του. Οι τραυματίαι με τούς τρομερούς πόνους των
άπέθησκαν άδοθήτοι. Οι όλιγοι μοναχοί που έτρε-
ξαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες των, ήταν μία
ασήμαντη βοήθεια, που δέν μπορούσε να μεταβάλη
την εικόνα της φρίκης και του πόνου που παρου-
σίαζε τό πεδίο της μάχης.

Τό πνεύμα και ή ψυχή του Ντυνάν, την στιγμή
εκείνη, βρήκαν την λύσιν. Οι άλλοι, που δέν πολε-
μούσαν έπρεπε να βοηθήσουν εκείνους που έπονού-
σαν.

"Ο Ντυνάν άπνυθύνθη, χωρίς να χάνη καιρόν,
στούς κατοίκους των γύρω χωριών. "Η έκκλησίς του
βρήκε απήχησι και σε λίγο πολλοί άνθρωποι προσέ-
φεραν, όπως μπορούσε ό κάθε ένας καλύτερα, τάς
υπηρεσίας των εις τούς τραυματίες. "Εργάσθηκαν
όλοι έντατικά, χωρίς άνάπαυσι τρία ήμερονύκτια,
για να μετριάσουν τούς πόνους των και να μετα-
βάλουν την εικόνα της φρίκης και της εγκαταλεί-
ψεως.

"Η ευγενής σκέψις και πράξις της Ναϊτινγκέηλ
και ή μάχη του Σολφερίνο, υπήρξαν ή άφετηρία
των σωτηριών δια τόν κόσμον άρχών του Έρυ-
θρού Σταυρού.

Τό 1862 εξέδωκε τό βιβλίο του «Ανάμνησις από
τό Σολφερίνο», στο όποιο περιέγραφε άπλά και
με παραστατική ζωτικότητα την φρικτή εγκατάλειψι
των τραυματιών και ύπεδείκνυε την ανάγκη της

οργανωμένης βοηθείας. Τό βιβλίο αυτό, που διαβά-
στηκε με ζωηρό ένδιαφέρον και συνεκίνησε την παγ-
κόσμιο κοινή γνώμη, προς την όποιαν και άπνυθύ-
νετο, έφερε τό ποθούμενο αποτέλεσμα. "Υστερα από
δυό χρόνια, τό 1864, 12 Εύρωπαϊκά κράτη υπέγρα-
ψαν την σύμβασι της Γενεύης που καθώριζε: Την
προστασία και περίθαλψι των τραυματιών και άρ-
ρώστων των πολέμων, την ίδρυσιν συλλόγων σε κάθε
κράτος για την έπιτυχία του σκοπού αυτού και τόν
σεθασμόν εκ μέρους των έμπολέμων της ουδετερό-

τητος του έμβλήματος και της ση-
μαίας των συλλόγων, που προς τι-
μήν του μεγάλου Έλβετού, ώρίσθη-
κε ή Έλβετική σημαία με αντί-
στροφα χρώματα, δηλ. Έρυθρός
Σταυρός σε λευκό πλαίσιο, και έ-
τσι ή διεθνής αυτή όργάνωσις ώ-
νομάσθη «Έρυθρός Σταυρός».

"Ο Έρρίκος Ντυνάν ητύχησε
να ίδη τό όνειρό του πραγματο-
ποιούμενο και έτιμήθη με τό βρα-
βείο Νόμπελ της Ειρήνης τό 1901.
"Η ανθρωπότης δλόκληρος, χρόνια
τάρα άπολαμβάνει των άγαθών
του μεγάλου του έργου. "Εκατομ-
μύρια δυστυχισμένων ένγνώρισαν
χάρις σ' αυτό την άνακούφησι από
τόν πόνο και την εγκατάλειψι.

"Όλος ό κόσμος, ύστερα από κά-
θε μεγάλη συμφορά, άναρωτιέται
όπως και ό Ντυνάν, ύστερα από
την εικόνα της μάχης του Σολφε-
ρίνο' άφου «όλοι οι άνθρωποι είναι
άδελφοί, γιατί να προξενούν τόσο
πόνο ό ένας στον άλλο; Δέν μπο-
ρεί να γίνη τίποτε;».

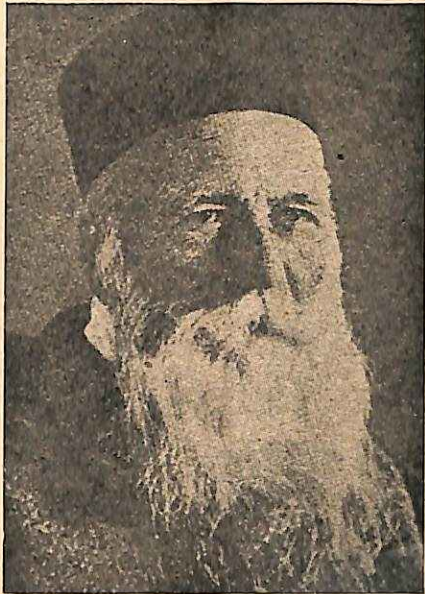
Ναι! Μπορεί και πρέπει να γίνη. "Αρκεί να τό θε-
λήσουν όλοι και να τό τάσουν πρωταρχικό και βα-
σικό σκοπό της ζωής τους.

Δέν είναι άκατόρθωτο. Πρέπει να βρούμε την
δύναμι να νικήσουμε τόν εγωισμό, να διώξωμε
τό μίσος από την ψυχή μας και να συνηθίσουμε ν'
άγαπούμε και να βοηθώμε τούς άλλους. Να μη
κάμνωμε στούς άλλους, όπως παραγγέλλει ό μεγα-
λος διδάσκαλος της Άγάπης, εκείνο που δέν θα
ήθέλαμε να κάμουν οι άλλοι σε μάς.

Πρέπει να νοιώσουμε βαθειά πως στον κόσμο
αυτό δέν έχομε μόνο δικαιώματα, αλλά και υπο-
χρεώσεις και μάλιστα άπέναντι εκείνων που πά-
σχουν.

"Ο μεγάλος ανθρωπιστής, Έρρίκος Ντυνάν, του
όποιου τιμώμεν έφέτος την 121η επέτειον της γεννή-
σεώς του, έδειξε με την ζωήν και τό έργο του τόν
δρόμο που φέρει την ευτυχίαν στην ανθρωπότητα.

Ασφαλώς δε ό καλύτερος έορτασμός της έπε-
τείου αυτής και τό έπάξιόν του έργου του
μνημόσυνο, από όλον τόν κόσμο, και ιδιαιτέ-
ρως από τούς Έρυθροσταυρίτας, θα είναι ή υπό-
σχεσις, που θα άνανεώνεται κάθε 8ην Μαΐου, ότι ή
σχέσις, που θα άνανεώνεται και θα καθοδη-
ζώη και τό έργο του θα έμπνέουν και θα καθοδη-
γούν την σκέψι και την δράσι όλων εκείνων, που
νοσταλγούν να ίδούν ένα κόσμο χαρούμενο και ευ-
τυχισμένο, ό όποιος «να πορεύεται έν ειρήνη και
να φρονή ύψηλά».

ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΤΥΝΑΝ 1828 - 1910

Καμμιά πόλις στὸν κόσμῳ δὲν κάνει τόσην ἐντύπω-
σιν, ὅσον ἡ Ν. Ὑόρκη, πού πλησιάζει τὰ δέκα ἑκατομ-
μύρια κατοίκων, μαζὶ μὲ τὰ περὶχωρά της. Μέσα σ'
αὐτὴ τὴν τεραστίαν πόλιν, πού εἶναι μοναχὴ τῆς μιάμιση
Ἑλλάς, παρήλασε ἡ ἀποστολὴ μας στὰς 25 Μαρτίου,
μὲ τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς ὁργανώσεως, καὶ στὰς 9
Ἀπριλίου μὲ τὸν Ἀμερικανικὸ στρατό.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεῖα πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ
Λίνκολν.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς ἀληθινῆς Δημοκρατίας
πού βασιλεύει στὰς Ἡνωμ. Πολιτείας, ὅτι, ὅχι μόνο δὲν
προσπαθεῖ νὰ ἀφομοίωσιν τῆς διάφορες ἐθνότητες πού
τὴν ἀπετέλεσαν, ἀλλὰ, ἀντιθέτως, θέλει καθεμιὰ νὰ δια-
τηρῇ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ της. Ἐνας ἐπίση-
μος Ἀμερικανὸς μοῦ ἔλεγε:

— Ἐσεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχετε παλαιότητα ἐθνικὴ πα-
ράδοσι. Ὀρθόδοξα, Οἰκογένεια, Πατρίδα εἶναι βαθειά
χαρᾶν ἐν τῇ συνειδήσει σας. Ἐνας ὁμογενὴς σας,
πού ἔρχεται στὸν τόπο μας, γίνεται τόσο καλλίτερος
Ἀμερικανός, ὅσο περισσότερο Ἕλληνας μένει. Δὲν ξέρω
τί κάνετε στὴν πατρίδα σας, ἀλλὰ οἱ Ἕλληνοαμερικαν-
οὶ εἶναι πειθαρχικοὶ καὶ τίμιοι νοικοκυραῖοι. Ἡ φυλὴ
σας δὲν τροφοδοτεῖ τοὺς γκάνγκστερς μὲ ὁπαδούς,
ὅπως ἄλλες Μεσογειακὲς φυλές...

Μὲ αὐτὴ τὴν βάσιν, κάθε χρόνο συνηθίζεται ἡ διά-
φορες ἐθνικότητες νὰ κάνουν ἀπὸ μιὰ παρέλασιν, στὴν
Πέμπτη Λεωφόρον. Πρὸ τοῦ πολέμου, ἡ καλλίτερη ἦταν
ἡ Γερμανικὴ, τώρα κυριαρχοῦσεν ἡ Ἰρλανδική, ἕως
νὰ γίνῃ ἐφέτος ἡ Ἑλληνική, ἡ ὁποία, κατὰ γενικὴν
δολογίαν, ἦταν ἡ μεγαλοπρεπέστερη. Μὲ τὴν παρου-
σίαν τῶν Εὐζώνων, τῶν Ἀτθίδων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων
τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, ἐφιλοτιμήθησαν ὅλα τὰ Ἑλ-
ληνικὰ Σωματεῖα νὰ παρουσιάσουν κάτι ἐξαιρετικόν.
Καὶ τὸ ἐπέτυχαν. Ὁ Ἕλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς εἶναι
ἄριστα ὁργανωμένος κατὰ ἐπαρχίας, μὲ τὴν παλαιὰ
Ἑλληνικὴ τοπικιστικὴ συνήθειαν. Χωριστοὶ Σύλλογοι
διατηροῦν τὴν ἀγάπην τῆς ἰδιαίτερας πατρίδας, Καλα-
βρυτινοὶ, Κοζανίτες, Ναουσάοι, Ἡπειρώτες, Κυπρίω-
τες, Χειμαρριώτες, Θεσσαλοὶ, Ἀρκάδες, Γορτύνιοι,

Κεφαλληνῆτες... — ὅ,τι φαντασθῆτε. Χωριστὸ σύλλο-
γο οἱ Ἀνδριώτες ἀπὸ τοὺς Παριανούς, χωριστὰ οἱ Κα-
λύμνιοι ἀπὸ τοὺς Ροδίτες, χωριστὰ οἱ Μεσολογγῖτες
ἀπὸ τοὺς Ναυπακτίους. Ὅμως τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν
συλλόγων μὲ τῆς τοπικῆς τοῦ ἐνδυμασίας, ἔκαμε θαυ-
μασίαν ἐντύπωσιν καὶ ἐνθουσίασεν ἀμέτρητους Νεοὺς ὁρκέ-
ζους, πού τὸ χειροκροτοῦσαν θερμά, καθὼς περνοῦσε
σὲ ἀτελείωτη σειρὰ μὲ τὴν πολυχρωμίαν του.

Ἀπὸ τὸ παράθυρό του, ὁ μέγας Τσώρτσιλ ἔνευε
στοὺς Ἕλληνες, μὲ τὸ γινώριμον οὗτο V καὶ ὁ τρα-
πεζίτης Μπαρούχ, πού ἔστεκε δίπλα του, τὸν ἄκουσε
νὰ λέει, δείχνοντας τοὺς Εὐζώνους:

— Ποῖός ἵπορεῖ ποτὲ νὰ ἀφαιρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν
ἀπὸ τέτοια παλληκάρια;

Ἡ δευτέρη παρέλασις ἐγένετο κατόπιν προσκλήσεως
τοῦ Ἀμερικανικοῦ στρατοῦ νὰ λάβουν μέρος οἱ Ἕλλη-
νες στρατιωτικοὶ στὴν «Ἀρμυ Νταϊν». Ἐδόθη τιμητικὴ
θέσις στὸ ἀπόσπασμά μας, μετὰ τὴν Σχολὴ Ναυτικῶν
Δοκίμων καὶ πρὶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ, ὁδη-
γουμένου ἀπὸ τὸν ὑποστράτηγον Ἀντλερ. Ἦσαν μιὰ
χαρὰ νὰ βλέπῃς μέσα στὸ κύμα τῶν Ἀμερικανικῶν ση-
μαίων νὰ περνᾷ ἡ Γαλανόλευκη, μόνη αὐτὴ ξένη σημαία.

Ἐκεῖνο πού μᾶς ἐξένισε, ἦταν ἡ «Μαζορέττες», νέες
καὶ ὡμορφες κοπέλλες μὲ γυμνά πόδια, πού προπο-
ρεῦνταν μπαλετοειδῶς πρὶν ἀπὸ τῆς μπάντες. Ἐρώ-
τησα τὸν στρατηγὸ Σμίθ, πού ἔστεκε δίπλα μου, τί συ-
νήθεια ἦταν αὕτη, καὶ μοῦ ἀπήντησε, ὅτι τοῦτο γίνεται
πάντα ἀκόμη καὶ ὅταν ἐγύρισε νικητὴς ὁ στρατηγός
Ἀϊζενχάουερ, ἐμπρὸς ἀπὸ τ' αὐτοκίνητό του σάλευαν
«μαζορέττες».

Ἄν ἀφαιρήσῃς τοὺς Εὐέλπιδας τοῦ Οὐέστ Πόιντ,

Οἱ εὐζωνοὶ μας εἰς Ν. Ὑόρκην παρελαύνουν κατὰ
τὴν 25ην Μαρτίου.

πού ἐπέρασαν μὲ τάξιν τὴν ὁποία μόνον μολυβένια
στρατιωτικὰ μπορεῖ νὰ ἐπιτύχουν, οἱ Ἕλληνες μαχη-
ταὶ στάθηκαν οἱ καλλίτεροι μὲ τὸ λεβέντικο βᾶδισμά
τους. Δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ πλέξῃ κανεὶς ἐκεῖνη τὴν ὥρα
τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἔστεκε ἐμπρὸς
στοὺς φίλους Ἀμερικανούς. Ἐκύτταζαν τοὺς Εὐζώνους
κι' ἔκριναν. Ἡ ἐποποιία τοῦ 40 — 41 ξαναζοῦσε.

Ἡ Κύπρος ἔχει πολλὴ ποίησι. Πιστεύω ὅτι ἔχει καὶ
καλὴ ποίησι. Κι ἂν δὲν ἐφοβόμουν νὰ μοῦ πῇτε πὼς ἡ
ἀγάπη μου πρὸς τὴν ἰδιαίτερή μου Πατρίδα μὲ παρα-
σύρει σὲ ὑπερβολές, θὰ ἐπρόσθετα καὶ κάτι ἄλλο: ὅτι
αὕτη ἡ ἰδίᾳ ἡ Κύπρος εἶναι Ποίησι.

Μὴ ξεχνᾶτε τὴν στὴν Κύπρῳ γεννήθηκε ἡ θεὰ τῆς
Ὀμορφιάς. Καὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ Ὀμορφιά, στὴν πιὸ
πλατεῖαν καὶ ὑψηλὴν τῆς ἐννοίας, εἶναι πάντα ἡ ἀστεί-
ρευτὴ πηγὴ, ἀπ' ὅπου ἀναβρύζει ἡ πιὸ ἀγνὴ καὶ ἀλη-
θινὴ ποίησι.

Ἀλλὰ ἡ θεὰ τῆς Ὀμορφιάς δὲν ἐγεννήθηκε στὴν Κύ-
πρῳ μιὰ μονάχα φορὰ — τότε, πού ἀναδύθηκε ἀφροστε-
φανωμένη ἀπὸ τὴ θάλασσαν τῆς Πάφου. Ἐξακολουθεῖ
νὰ γεννιέται ἐκεῖ πάντα, κάθε μέρα. Κι ὅχι μόνο στὴν
ἰδίαν θάλασσαν, ἀλλὰ παντοῦ: στ' ἀπαλὰ ἀκρογιάλια
τῆς, στοὺς ἡμερῶν κάμπους τῆς, στὰ μεγαλόπρεπα
βουνὰ τῆς, στ' ἀπέραντα δάση τῆς, στὰ κελαρυστὰ τῆς
νερά.

Παντοῦ Ὀμορφιά. Ἐπομένως παντοῦ καὶ Ποίησι.

Θὰ τὴν δοῦμε πρῶτα — πρῶτα στὸ Κυπριακὸ δημοτικὸ
τραγούδι, πού, ξεκινώντας ἀπὸ τὶς πανάρχαιες πηγές
τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς δημοτικῆς ποιήσεως — ὅπου καὶ
κρατεῖ μιὰν ἀπὸ τὶς πρωταρχικὰς θέσεις — ἐπέζησε ἀνά-
μεσα ἀπὸ τοὺς μακροὺς αἰῶνες τῆς Κυπριακῆς ζωῆς
καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ στὸ στόμα καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ
Κυπριακοῦ λαοῦ.

Θὰ τὴν δοῦμε ν' ἀναπνέει ζωαντὴν καὶ ὠραία ἀπ' ὅλες
τὶς ἐκδηλώσεις τῆς λαϊκῆς ζωῆς τοῦ νησιοῦ, τότε μὲ τὴν
μορφὴν προσαρμοσμένην δημιουργικὰ στὸ γλωσσικὸ
αἶσθημα καὶ στὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ πανελληνίων
δημοτικῶν τραγουδιῶν, τότε μέσα σὲ καθαρὸς αὐτό-
χθονα Κυπριακὰ δημοτικά, ἐπικά ἢ λυρικά, ἀκριτικά,
ιστορικά, κλέφτικα, ἐρωτικά.

Θὰ τὴν ἀκούσουμε νὰ τραγουδᾷ χαρούμενη στοὺς γά-
μους (μὲ ὠραιότατα, καθαρῶς Κυπριακά, ἐπιθαλάμια),
νὰ ὑμνῇ τὴν ζωὴν σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς (μὲ θαυμα-
στὰ δίστιχα), νὰ μοιρολογᾷ στοὺς θανάτους (μὲ σπα-
ρακτικὰ μοιρολόγια).

Ἀκούστε πὼς ὁ λαϊκὸς τραγουδιστὴς ἐξυμνεῖ σ' ἓνα
ἐπιθαλάμιο τὸν γαμβρὸ καὶ τὴ νύφη:

Ἐν' δκυὸ δέντρῳ δόλγρυσσᾷ μὲ ἀσημένιους κλώνους,
ἐσιτάττισεν σὰς ὁ Θεὸς νὰ ζήτῃ σήλιους γρόνους.
Σήλιους γρόνους νὰ ζήσετε πάντα μὲ τὴν ἐγείαν,
ὁ νιόγαμπρος ἐν' ἀντζίλῳ τζι' ἡ νύφη Παναῖα.
Τὰ μράδκια σήλια ἔξιζουσιν, τὰ βρύδκια δκυὸ σήλιάδες
τζαὶ τὰ κανάτζια τοῦ λαιμοῦ ἐν ἔχουν ποκοπάες.
Ἀηστο τζι' εἰς τὲς ὁμορκίες, ἀηστο τζι' εἰς τὰ κάλλη,
ἀμὰ στὴν μπιστοσύνην τῆς πού ἐν εὐρέθην ἄλλη.
Ἐδίκλησ' ἄρπα τζι' εἶδα τὴν τὴν ἐδίκην σου νιότην,
ἐθάρηα εἰσ' ἀντζίλῳ τζι' ἔφερες τὴν θεότην (*).

Ἀκούστε ἀκόμα καὶ δύο δίστιχα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ
πρῶτο μεταφέρει καὶ ἀπλώνει στὴ φύσιν τὸν ἀνθρώπινον
πόνο:

Στοὺς κάμπους ἀναστένεα τζαὶ τὰ βουνὰ ραῖκαν
τζι' οἱ βρύσες ἐξεράνασιν τζι' οἱ ποταμοὶ σταθῖκαν.

Καὶ τὸ δεύτερο, μὲ μιὰν ὠραία πάλιν μεταφορὰ στὴ
φύσιν, δίνει μιὰν παραστατικώτατην εἰκόνα τοῦ ἀγαπῆ-
μένου προσώπου:

Ἀντὰν νὰ μῆς τοῦ περβολιοῦ, τὰ δέντρα σῆιδος σοῦ κά-
(μουν

(*) Λεξιλόγιον: ἔν=ἐν (εἰναι), ἐσιτάττισεν=ἐσιτάρισε, ἐγείαν=
ὕγεια, ἀντζίλῳ=ἀγγελοῦ, ἔξιζουσιν=ἀξίζουσιν, βρύδκια=φρύδια, κα-
νάτζια=προγούλια, ἐν=ἐν, ποκοπάες=ἀποκοπή (ὑπολογισμὸς τῆς
ἀξίας), ἀηστο=ἀφῆσε τὸ (ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοῦ), ἀμὰ=ἀλλὰ, ἐδίκλησα=
ἐκοίταξα, ἄρπα=ἐξαφῆσα, ἐθάρηα=ἐνόμιζα.

τζι' οἱ μούττες τῶν πορτοκαλλίων μῆτὰ σου συντυχάν-
(νουν *).

Ἀλλὰ γιὰ νὰ δοῦμε τώρα καὶ τὴ σύγχρονη λαϊκὴ
Κυπριακὴ ποίησι, πρέπει νὰ παρακολουθήσουμε κι ἐ-
μεῖς τὸ πλῆθος τῶν Κυπρίων, πού, μιὰ φορὰ τὸ χρόνο,
κατεβαίνουν ἀπὸ πόλεις καὶ χωριά στὴ θάλασσαν, γιὰ
νὰ γιορτάσουν κοντὰ τῆς, νὰ τὴν σεργιανίσουν μὲ βάρ-
κες καὶ καϊκία, νὰ ρίξουν ὁ ἓνας νερά στὸν ἄλλο. Μὴ
συμβουλευθῇτε τὸ ἡμερολόγιον, γιὰ νὰ μάθετε ποῖα
γιορτὴ πανηγυρίζουν. Μόνον οἱ ἴδιοι θὰ σᾶς τὸ πῶν:
«τοῦ Ἀν-Γιαλοῦ». Θαυμαστὴ ἐπιβίωσις τῆς ἀναδύσεως
τῆς θεᾶς τῆς Ὀμορφιάς.

Μιὰ στρογγυλὴ ἐξέδρα στὴν ἀμμουδιά. Καὶ γύρω
μαζεμένον πυκνὸ πλῆθος. Ξέρετε τί περιμένει μὲ τόσο
ἐνδοκρομὸν νὰ παρακολουθήσῃ; Διαγωνισμοὺς χοροῦ,
μουσικῆς καὶ ποιήσεως. Ἀς κατεβούμε στὴν ἀμμουδιά
μαζὶ μὲ τὸ πλῆθος κι ἂς καμαρώσουμε μαζὶ τοῦ τὰ
λεβεντόκορμα Κυπριόπουλα, πού χορεύουν στοὺς ἡχοὺς
λαϊκῶν ὁργάνων ἂς χαρούμε τ' ἀγνὰ βοσκόπουλα, πού
μὲ τὸ «πῆδκυαῦλ» στὸ στόμα (τὸν Κυπριακὸν αὐλὸν)
ἀναδίνουν, μὲ γλυκοὺς παθητικὸς τόνους, τὴν ψυχὴ τοῦ
νησιοῦ τους ἂς ἀφήσουμε τὴν καρδιά μας νὰ δονηθῇ,
τὴ σκέψιν μας ν' ἀνασπῇ καὶ ν' ἀνανεωθῇ ἀπὸ τὴν ὁλο-
δροσὴν, τὴ φρέσκια, τὴν πηγαία λαϊκὴ ποίησι τοῦ τόπου.
Οἱ ποιηταὶ αὐτοὶ (πού οἱ πῶ πολλοὶ εἶναι ἀπλοὶ καὶ
ἀμόρφωτοι ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, πού ὁ ἴδιος τοὺς ὀνο-
μάζει «ποιητάρηδες») ἀπαγγέλλουν ἢ καὶ τραγουδοῦν
διάφορα ποιήματά τους, ἐθνικά, γνωμικά, σατυρικά, ἐ-
ρωτικά, ἐμπνευσμένα τὶς περισσότερες φορὲς ἀπὸ σύγ-
χρονα γεγονότα τοῦ νησιοῦ. Τὰ ποιήματα αὐτὰ, γραμ-
μένα στὴν τοπικὴ λαϊκὴ γλῶσσαν, ἀποδίδουν μὲ λιτὰ
καὶ ἀφελὴ ἐκφραστικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ μὲ γνήσια συ-
χνὰ ποιητικὴ πνοή, τὰ συναίσθηματά καὶ τοὺς πόθους,
τοὺς πόνους καὶ τὰ πάθη τοῦ λαοῦ.

Πιὸ ἀξιοθαύμαστοι εἶναι ὅταν, σ' αὐτὰ τὰ παραθα-
λάσια πανηγύρια ἢ σὲ ἄλλα πανηγύρια τῶν χωριῶν,
στήνουν μεταξύ τους πρόχειρους ποιητικούς ἀγῶνες
(«τσαττισματα» κατὰ τὴν Κυπριακὴν ἐκφράσιν) μὲ αὐ-
τοσχέδια δίστιχα πάνω σὲ θέματα πού ἀγῶνας ἢ τοὺς δίδον-
τάματα κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος ἢ τοὺς δίδον-
ται ἀπὸ τὸ κοινὸν πού τοὺς παρακολουθεῖ. Καὶ εἶναι
πραγματικὰ πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ τοὺς ἀκούῃ κανεὶς ν'
ἀνταλλάσσουν μὲ καταπληκτικὴν εὐχέρειαν, γιὰ πολλὴν
ὥρα, τέτοια αὐτοσχέδια δίστιχα καὶ ν' ἀμιλλῶνται ποῖος
θ' ἀναδειχθῇ καλλίτερος καὶ ἱκανώτερος καὶ θὰ κερ-
δίσῃ τὴν ἐπιδόκημασίαν καὶ τὸν ἔπαινον τοῦ κοινοῦ.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνώνυμη δημοτικὴ ποίησι καὶ
τὴν ποίησι τῶν λαϊκῶν «ποιητάρηδων», ὑπάρχει στὴν
Κύπρῳ καὶ πλούσια ἐντεχνὴ ποίησι.
Τὰ στενὰ πλαίσια τοῦ σημειώματος αὐτοῦ δὲν μοῦ
ἐπιτρέπουν δυστυχῶς νὰ ἐπεκταθῶ στὸν εὐρὺ κύκλον τῶν
ἐκλεκτῶν καὶ ἀξίων Κυπρίων ποιητῶν, πού καὶ παλαι-
ότερα καὶ σήμερᾳ ἐπρόσφεραν καὶ προσφέρουν πολὺ-
τιμὴ συμβολὴν στὴν Πανελληνίαν Ποίησιν. Μερικοὶ ἀπ'
αὐτοῦς, ξεπερνώντας τὰ τοπικὰ ὅρια, ἔγιναν εὐρύτερα
γνωστοὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸν καὶ πῆραν
ἀξιόλογον, πολλὰς φορὲς καὶ ἐξέχουσαν θέσιν στὴν ὅλη
Ἑλληνικὴ Ποίησιν.

Σήμερᾳ ὅμως θὰ περιορισθῶμε σὲ δύο μόνο Κυ-
πρίους ποιητάς, πού, μαζὶ μὲ τὴν γνήσιαν ποιητικὴν πνοήν,
πρὶν τοὺς ποιητάς, πού, μαζὶ μὲ τὴν ἰδιορρυθμίαν, ὅτι ἐξε-
παρουσιάζουν σύγχρονως καὶ τὴν ἰδιορρυθμίαν, ὅτι ἐξε-
φράσθησαν καὶ οἱ δύο στὴν τοπικὴ λαϊκὴ γλῶσσαν. Οἱ
ποιηταὶ αὐτοὶ εἶναι ὁ Βασίλης Μιχαηλίδης καὶ ὁ Δ. Θ.
Λιπέρτης.

(*) ραῖκαν=ραγίστηκαν, ἀντὰν=ὅταν, σῆιδος=ἰσθίου, μούττες=
μύτες, μῆτὰ σου=μαζί σου, συντυχάνουν=συνμιλοῦν.

Ὁ πρῶτος, ὁ Βασίλης Μιχαηλίδης, ποιητὴς σπανίου ταλάντου καὶ ἀνωτέρας πνοῆς, μπορεῖ ἀσφαλῶς νὰ ὀνομασθῇ ἐθνικὸς ποιητὴς τῆς Κύπρου. Ἐγράψεν ἐξαιρετὰ ἐπικά καὶ λυρικά ποιήματα, πατριωτικὰ κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡθοιογραφικά, σατυρικά καὶ ἄλλα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχε γράψῃ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὸ ἀριστουργηματικὸ ἔπος «Ἡ 9η Ἰουλίου τοῦ 1821 ἐν Κύπρῳ» (*), θὰ ἦταν ἄρκετό, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ δικαίωμα νὰ πάρῃ αὐτὸ τὸν τίτλο. Εἶναι, χωρὶς ἀμφιβολία, ἓνα μεγαλόπνοο, Πινδαρικό μπορεῖ νὰ πῇ κανεῖς, ποίημα ὕψους ἐμπνεύσεως καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως, ποὺ προκαλεῖ τὴν πιὸ βαθεῖα ἐθνικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ συγκίνηση. Παραθέτω μερικoὺς στίχους τοῦ, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἡρωϊκὴν, τὴν Ἑλληνικὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ στὶς ἀπειλὲς τοῦ Τούρκου διοικητοῦ:

Ἡ Ρωμιόσυνῃ ἐν φυλῇ συνόττειρη τοῦ κόσμου!
Κανέναν ἐν εὐρέθειεν γιὰ νὰ τὴν ἡγήλειψῃ,
κανέναν, γιὰτὶ σῆπει τὴν ποὺ τὰ ψῆ ὁ Θεὸς μου.
Ἡ Ρωμιόσυνῃ ἐν νὰ χαθῇ ὄντας ὁ κόσμος λείψῃ!
Σφάζε μας οὐλλοὺς τζι' ἄς γενῇ τὸ γαῖμαν μας αὐλάτзин,
κάμε τὸν κόσμον ματζελειὸν τζαὶ τοὺς Ρωμιούς τραοῦλια,
ἀμμά ἔρεε πὼς ὕλαντρον ὄντας κοπῇ καδάτзин,
τριγύρω του πετάσσονται τρακόσθια παραπούλια.
Τὸ νῖν ἀντὰν νὰ τρώ' τὴν γῆν, τρώει τὴν γῆν θαρκῆται,
μὰ πάντα τζείνον τρώεται τζαὶ τζείνον καταλύεται (**).

★

Ἄν ὁ Βασίλης Μιχαηλίδης μπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ Πίνδαρος τῆς Κύπρου, ὁ Δημήτρης Λιπέρτης μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὁ Θεοκρίτος τῆς. Εἶναι ὁ τρυφερὸς τραγουδιστὴς τῆς Κυπριακῆς ψυχῆς, ὁ γλυκὺς ἑρμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν πόθων τῆς, ὁ εἰδυλλιακὸς ὕμνητὴς τῆς φυσικῆς διαμορφώσεως καὶ τῆς ἀπλῆς ἀγρο-

(*) Στὶς 9 Ἰουλίου τοῦ 1821 ὀγδόνητα περίπου Κύπριοι κληρικοὶ καὶ πρόκριτοι, μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τῆς Κύπρου Κυπριανό, ἐβασανίσθησαν καὶ ἀπαγχονίσθησαν στὴν πλατεῖα τοῦ Σεραιλίου τῆς Λευκωσίας, κατὰ διαταγὴν τοῦ Τούρκου διοικητοῦ τῆς νήσου, ὁ ὁποῖος, μαθαίνοντας ὅτι οἱ Κύπριοι ἡγέται, ἐνστερνισμένοι τὰ μυστικὰ κηρύγματα τῶν Φιλικῶν, εἶχαν διαδηλώσει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην τοὺς πρὸς τὸν ἐθνικὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, ἐφαντάσθηκε ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ πνίξῃ στὸ αἷμα τὴν ἀδούλωτη ἐθνικὴ ψυχὴ τῶν Κυπρίων!

(**) συνόττειρη=σύγχρονη, ἡγήλειψῃ=ἐξαλείψῃ, σῆπει=σκέπει, τὰ

τικῆς ζωῆς τοῦ νησιοῦ τοῦ, βαθύτατα πηγαῖος, εἰλικρινῆς καὶ εὐγενικός, γι' αὐτὸ καὶ πάντα γοητευτικός. Ἴδου μερικοὶ χαρακτηριστικοὶ στίχοι τοῦ, ποὺ, παρουσιάζοντας ἓνα ὀρφανὸ παιδί νὰ προσπαθῇ νὰ παρηγορήσῃ τὴν πικραμένη καὶ φτωχὴν μητέρα, ἀποπνέουν μὲ λιτότητα, ἀλλὰ καὶ μὲ ζωντάνια τὸ τρυφερὸ αἶσθημα τῆς οὐκ ἐκείνης στοργῆς:

Κλαίεις τζαὶ καννυροῦν τζαὶ πᾶν τὰ δάρκα τῶν ποδιῶν (σου),

μὲ συντυχάνεις, μὲ γελᾷς,
παραμερκάζεις ποὺ τοὺς λᾷς,
ἴνταν πᾶν' ὁ καμὸς σου;

Ἄν πῆς πὼς ἐν' τὰ ρούχα μου σιλλούρικα τζαὶ μέναν
τζι' ἐν ἔχω ἄλλα νὰ φορῶ,
μῆτε ριῶ, μὲ τουρτουρῶ.
Ἐν ἐν' ἔτσι τζι' ἐσέναν;

Μὲν τζι' ἐνὶ πῶν ἔχω, μανᾶ, παπούτσια νὰ φορήσω
τζαὶ περπατῶ μὲς' στὰ πηλά;
Ἄν εἶχα τζι' ἦταν τζαὶ καλὰ,
ἐν ἔθεν νὰ τὰ λύσω;

Πουλλὶν τιτσίριν εἰμ' ἐγὼ τζι' ὅσον τζαὶ πιπιντζιάζω.
Ἄν νηωθῶ ποδὰ τζι' ὀμπρὸς
ἐν' νὰ δουλεύω τζαὶ νὰ τρώς,
πὸ οὐλλα ν' νὰ γοράζω.

Παρρηρήθου πκιὸν τζαὶ σοῦ, γιὰτ' ἔφας τὴν ζωὴν σου.
Νὰ μὲν κλάψης ἄλλαξανᾶ
τζαὶ κρούζ' ἢ μίλλα μου, μανᾶ,
ποὺ νάχω τὴν εὐτχήν σου (*).

Ὁ Λιπέρτης ἔγραψε καὶ αὐτὸς πατριωτικὰ καὶ γνωμικά ποιήματα, ἀλλὰ ὁ πλούσιος, βαθὺς καὶ τρυφερὸς αἰσθηματισμὸς τοῦ ἐξεδηλώθη κυρίως στὰ θαυμάσια εἰδυλλιακά του.

*ψῆ=τὰ ὕψη, ματζελειὸν=μακελειὸ, τραοῦλια=τράγοι, ὕλαντρον=σύρριζα, καδάτзин=λεύκα, πετάσσονται=πετιένται (φουτράνουν), νῖν=νῦν, θαρκῆται=θαρρεῖ (νομίζει).

(*) καννυροῦν=τρέχουν, δάρκα=δάκρυα, παραμερκάζεις=παραμερίζεις, λᾷς=λάος (κόσμος), ἴνταν=τί; σιλλούρικα=καταξασχισμένα, ριῶ=ριγῶ (κρυώνω), μὲν=μὴν (μήπως), πηλά=λάσπες, ἐν ἔθεν=δὲν ἤθελα, τιτσίριν=γυμνὸν, πιπιντζιάζω=ἀρχίζω νὰ φτερώνω, νηωθῶ=ἀνανεωθῶ (μεγαλώσω), ποδὰ=ἀπ' ἐδῶ, ἄλλαξανᾶ=ἄλλη φορὰ, κρούζει=καίει, μίλλα=ξύγκι (κρούζει ἢ μίλλα μου=καίγεται ἢ καρδιά μου), εὐτσή=εὐχή.

Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ Α. Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν, μεταφέρουν εἰς τὰ Γραφεῖα δέματα ἱματισμοῦ διὰ τὰ παιδιά τῆς Β. Ἑλλάδος.

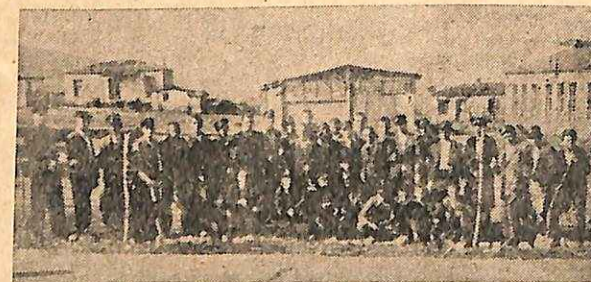

Juniors of the 1st High school for girls, Athens, carrying to our Offices parcels of clothing for the children in Northern Greece.

Ε.Σ.Ν. τοῦ 5ου Δημ. Σχολείου Βόλου με δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.

Juniors of the 5th Elem. school Volos with parcels for the wounded.

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Σπερχιάδος καθαρίζουν τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου των.

Juniors of High school Sperchias cleaning their playground.

Σημείωσις: Τὸ Σκέτς αὐτό, γραμμένο σὲ μιὰ καθαρῶς ραδιοφωνικῇ τεχνικῇ, μπορεῖ πολὺ εὐκόλως νὰ παιχθῇ ἀπὸ ἐρασιτέχνες. Πρόκειται γιὰ 4 μικρὰς πράξεις (εἰκόνες) ποὺ ἐνώνονται ἀπὸ ἓνα ἐκφωνητὴ, ὁ ὁποῖος βγαίνει ἐξω ἀπὸ τὴν Αὐλαία. Τὰ σκηνικά εἶναι περιττά, ἀφοῦ ὁ ἐκφωνητὴς δηλώνει τὸν τόπο τῆς προσεχοῦς δράσεως.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΟΦΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, ΣΜΑΡΑΓΔΑ, ΕΛΕΝΗ, ΗΓΟΥΜΕΝΗ, ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ, ΝΤΟΛΓΚΟΥΡΟΥΚΙ, ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ, ΤΣΑΡΟΣ.

(Ἐξω ἀπὸ τὴν αὐλαία).

ΣΠΗΚΕΡ: Ἡ σκηνὴ ποὺ θ' ἀκούσετε σήμερα εἶναι γραμμένη σὰν ἓνας ὕμνος στὴν Ἑλληνίδα. Στὴ μυριόχρονη ἱστορία τῆς φυλῆς μας, ἡ γυναῖκα δὲν ὤριξε μόνον μητέρα, σύζυγος καὶ ἀδερφή, ἀλλὰ καὶ κατὰ παραπάνω: φορέας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ στὰ μέρη ἐκεῖνα ποὺ τὸ ἑλληνικὸ σπαθὶ δὲν μποροῦσε νὰ καθυποτάξῃ.

Ἀπόψε θ' ἀκούσετε τὴν ἱστορία μιᾶς μεγάλης Ἑλληνίδος: τῆς Σοφίας Παλαιολόγου, ἀνηψίας τοῦ μαρτυρικοῦ Κωνσταντίνου τοῦ τελευταίου βασιλεῖ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος.

Βρισκόμαστε στὴ Ρώμην τὸ 1473. Σ' ἓνα καθολικὸ μοναστήρι ζεῖ ἡ ὀρφανὴ νεαρὴ Σοφία καθὼς καὶ δυὸ ἄλλες Ἑλληνίδες φίλες τῆς. Εἶναι πρωί.

Ι. ΠΡΑΞΙΣ

(Σκηνὴ σ' ἓνα κελλὶ τοῦ Μοναστηριοῦ).

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: Γρήγορα Ἑλένη γρήγορα! Ὅπου καὶ νάσαι θ' ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία, δὲν ἀκούς τίς καμπάνες...

ΕΛΕΝΗ: Ἐχομε καιρὸ καυμένη.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: Πὼς δὲν ξύπνησε ἀκόμα ἡ Σοφία... δὲν πετιέσαι νὰ δῆς.

ΕΛΕΝΗ: Ἀφῆσέ τὴν, ἡ Ἁγία Ἡγουμένη τῆς ἔδωσε χτές βράδυ ἓνα γράμμα καὶ σὰν πῆγα νὰ τὴν καληνυχτήσω τὴν βρῆκα νὰ κλαίῃ.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: Θάσαι σίγουρα ἀπὸ τὸν ἀδερφό τῆς.

ΕΛΕΝΗ: Ὅχι! Ὅχι! εἶδα τὴ σφραγίδα... ἦταν ἀπὸ τὸν κηδεμόνα τῆς τὸν Καρδινάλιο Βησσαρίωνα...

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: Αὐτὸν ποὺ φράγκεψε;

ΕΛΕΝΗ: Μπορεῖ νὰ φράγκεψε, πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσῃς ὅτι σ' αὐτὸν χρωστάμε τὴν ἀνατροφή μας καὶ τὸ σεβασμὸ ποὺ μᾶς δείχνουν ἐδῶ μέσα...

δὲν μπορῶ ὅμως νὰ καταλάβω τί νὰ τῆς ἔγραφε καὶ διέταξε νὰ ἐτοιμάσουμε τὰ πράγματά της γιὰ ταξίδι.

ΣΟΦΙΑ: Καλημέρα φίλες μου...

Τελειώσατε τίς ἀποσκευές;

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: (ἀνήσυχος): Σὲ λίγο Σοφία μου — ὅμως τί τρέχει; Πρόκειται λοιπὸν νὰ μᾶς ἀφήσῃς;

ΕΛΕΝΗ: Θὰ ἔρθουμε μαζί σου Πορφυρογέννητη. Εἴμαστε ἐνωμένες στὴ ζωὴ καὶ στὸ θάνατο!

ΣΜΑΡΑΓΔΑ (μὲ φόρα): Ναί!

Ἡ θέσις μας εἶναι δίπλα στὴν τελευταία Παλαιολογίνα — ὅχι σὲ καθολικὸ μοναστήρι! (Καμπάνες).

Ὅμως φαίνεται κλαυμένη Σοφία μου, τί τρέχει λοιπὸν, ἔμαθες τίποτε κακό;

ΣΟΦΙΑ (πικρόχολα): Κακό;

Ὅχι... γιὰ ἓνα κορίτσι ὁ γάμος πάντα χαρὰ εἶναι... ΕΛΕΝΗ (μὲ ἐνθουσιασμό): Παντρεύεσαι; Νὰ σὲ φιλήσω, Σοφία μου...

ΣΜΑΡΑΓΔΑ: Νὰ μᾶς ζήσης, τόξερα πὼς δὲν θὰ μέναμε γιὰ πάντα θαμμένες δωμέσες...

ΕΛΕΝΗ: Καὶ πότε μὲ τὸ καλό;

ΣΟΦΙΑ: Ὁ Καρδινάλιος Βησσαρίων θὰ ἔρθῃ νὰ μὲ πάρῃ ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴ... Νά! πάρε τὸ γράμμα τοῦ Καρδινάλιου καὶ θὰ δῆς...

ΣΜΑΡΑΓΔΑ (μουρμουρίζει καὶ μετά): Αὐτὸ εἶναι τὸ καθήκον σου τέκνον μου. Δὲν θὰ εἶσαι ἡ πρώτη Πορφυρογέννητη ποὺ θυσιάζεται διὰ τὸ γένος.

Ἐνθυμοῦ τὴν Ἄννα τὴν Μακεδόνισσα ποὺ ἐνυμφεύθη τὸν Βλαδίμηρο τὸν Μέγα καὶ εἰδίδαξε τὸν χριστιανισμὸν εἰς τοὺς Μοσχοβίτας.

Ἐνθυμοῦ τὴν Πορφυρογέννητη Εὐδοκίαν ποὺ ἐνυμφεύθη τὸν βάρβαρον Σέρβον Στέφαν Νεμά, ἐνθυμοῦ τὴν πάγκαλον Θεοδώραν ἥτις ἐρρίφη βόρᾳ τοῦ ἀπαισίου Σουλτάνου Ὁρχάν καὶ ὑπῆρξεν ἐπὶ 30ετίαν ἡ θεία πρόνοια τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνθυμοῦ...

ΕΛΕΝΗ (ζωηρά): Πορφυρογέννητη ἔρχεται ἡ Ἁγία Ἡγουμένη, εἶναι μαζί της καὶ ἓνας... πῶ! πῶ!

Ὁ Καρδινάλιος Βησσαρίων θάβει! Ἀνεβαίνουν τὴ σκάλα...

ΣΟΦΙΑ (κουρασμένα): Κιάλα;

ΗΓΟΥΜΕΝΗ: Κόρη μου... ἔχεις μιὰν ἐπίσκεψιν, τὸν Παναγιώτατο Καρδινάλιο Βησσαρίωνα... Περᾶστε Παναγιώτατε...

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ (μὲ συγκίνηση): Πορφυρογέννητη Σοφία...

ΗΓΟΥΜΕΝΗ: Κόρες μου, ἔσεῖς πηγαίνετε στὴ θεία Λειτουργία.

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ (μὲ τόνο θερμό, σιγανό): Πορφυρογέννητη ἐλάσατε τὸ γράμμα μου...

ΣΟΦΙΑ (ἀπλᾶ): Τὸ ἔλαβα χθὲς τὸ βράδυ, Κύριε Καρδινάλιε... (μικρὴ παύσις).

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ (ἀναστενάζει): Σοφία Παλαιολογίνα, ὅταν ἤμουν πολὺ νεώτερος, τότε ποὺ ἐκινδύνευες ἡ νὰ, ὅταν ἤμουν πολὺ νεώτερος, τότε ποὺ ἐκινδύνευες ἡ αὐτοκρατορία τῶν γονέων σου καὶ ἡρθᾶ ἐδῶ στὴν Ἱταλία προσπαθώντας νὰ βρῶ συμμάχους καὶ βοήθεια... τότε...

ΣΟΦΙΑ (ἀπλᾶ): Τὰ ξέρω, Κύριε Καρδινάλιε...

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ: Τότε, γιὰ νὰ ἔχῃ ὁ λόγος μου μεγαλύτερο βάρος καὶ νὰ πείσω τοὺς Δυτικούς, ἔκανα κάτι ποὺ οἱ συμπατριῶτες μας δὲν μού τὸ συγχωρήσανε ποτέ, ἀλλὰ ποὺ ἐγὼ δὲν τὸ μετανόησα...

ἔκανα τὴ θυσία ποὺ ἔπρεπε: Γιὰ νὰ σώσω τὸ ἔθνος, ἄλλαξα δόγμα καὶ ἔγινα καθολικός...

ΣΟΦΙΑ (ἀπλᾶ): Ὅ,τι ἔκαναν τόσες καὶ τόσες πρὶν ἀπὸ μένα θὰ τὸ κάνο καὶ γώ, Καρδινάλιε. Εἶναι τὸ χρέος μου, τίποτε περισσότερο...

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ (μὲ χαρὰ, κατὰ νύξιν, ψιθυριστά): Σκιά τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, εὐλόγησον τὴν θυσιάν τῆς δούλης σου Σοφίας...

(δυνατὰ) Ἁγία Ἡγουμένη! Μπορεῖτε νὰ συγχωρῆτε τὴν πριγκίπισσα, ἀρραβωνιάστηκε...

ΗΓΟΥΜ. (με συγκίνηση): Καλή μου Σοφία, είμαι τόσο υπερήφανη για σένα! Με την μορφωσί σου, την έμμορφιά και την εξυπνάδα σου θα είσαι το καμάρι κάθε χριστιανικής Αύλης! Τις προάλλες ακόμα ο Δούκας της Φερράρας ζήτησε πληροφορίες για σένα.

ΒΗΣΑΡ.: 'Η πριγκήπισσα δεν πρόκειται να πάρη αυτόν που λέτε, κάνετε λάθος...

ΗΓΟΥΜ. (τά χάνει): Μά τότε...

ΣΟΦΙΑ (άπλᾶ): Πρόκειται να αλλάξω τὰ στέφανα με τὸν Ἀρχοντα τῆς Μοσχοβίας, Ἁγία Ἥγουμένη.

ΗΓΟΥΜ. (τρομαγμένη): Ἁγία Καρδινάλιε, ἀκούω σωστά ἢ μήπως κοροϊδεύετε τὴ φτώχῃ μου καρδιά; Ἡ Σοφία μου, τὸ καμάρι τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἡ πριγκηποπούλα πού διαβάζει τὸν Ὅμηρο καὶ τὸν Βιργίλιο ὅπως ἐμεῖς ξεφυλλίζουμε τὰ συναξάρια. Αὐτὸς ὁ ἄγγελος θὰ χαθῇ στὰ πέρατα τῆς γῆς, στοὺς βαρβάρους...

ΒΗΣΑΡ. (αὐστηρά): Ἀφήστε μας μόνους, Ἡγουμένη!

ΗΓΟΥΜ.: Πολὺ καλὰ, ἐγὼ ὅμως νίπτω τὰς χεῖρας μου (λυγμός) τὸ καὶμένο τὸ παιδί, (φεύγει).

ΣΟΦΙΑ (άπλᾶ): Πότε καὶ πότε θὰ γίνῃ ὁ γάμος Καρδινάλιε; Ποιὲς εἶναι οἱ ὀδηγίες σας γιὰ μένα, ὅταν βρεθῶ ἐκεῖ... ἂ καὶ κάτι ἄλλο... θὰ ἤθελα νὰ πάρω μαζὶ μου καμμιά φίλη μου... Ἔτσι μονάχη μου...

ΒΗΣΑΡ.: Μὴν ἀνησυχῆς κόρη μου. Θὰ πάρῃς πολλοὺς μαζί σου, ὅχι ἓναν ἢ μιά. Θὰ σοὺ δώσουμε χρυσοχόους καὶ ναυπηγούς, ἀρχιτέκτονες καὶ ζωγράφους, θὰ ἔρθουν μαζί σου οἱ δύο σου φίλες Σμαράγδα κι Ἑλένη καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς καλύτερους Ἑλληνες πολεμιστές. Ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ θυσιάστῃς κόρη μου εἶναι ἁπλός. Πρέπει νὰ μεταφέρῃς στὴν Αὐλὴ τῆς Μοσχοβίας τίς ἑλληνικὲς συνήθειες, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τίς ἑλληνικὲς τέχνες, μὲ μιά λέξι ὅλη μας τὴν ἀτμόσφαιρα, καὶ ν' ἀποκτήσῃς ἐκεῖ σιγά - σιγά τόσην ἐπίρροη ὥστε ἂν ποτὲ ἡ Δύσι ἀποφασίσῃ νὰ χτυπήσῃ τὸ Μωάμεθ, ὁ ἄντρας σου νὰ κατέβῃ ἀμέσως ἀπὸ τὸ βόρρα καὶ νὰ τοῦ ἐπιτεθῇ στὶς πλάτες...

ΣΟΦΙΑ (παύσις): Κατάλαβα... καὶ ὁ γάμος; Καί... ἐκεῖνος; ἔφθασε κιόλας;

ΒΗΣΑΡ. (μὲ καλωσύνη): Ὁχι κόρη μου, ἡ χώρα του εἶναι τόσο μακρινὴ καὶ ἀνήσυχη πού δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃ τόσο καιρὸ ἀβασίλευτη! Ἔστειλε ὁ μὲν ἀντιπρόσωπό του, τὸν πρίγκηπα Ντολγκουροῦκι πού θὰ σὲ παντρευτῇ γιὰ λογαριασμό του καὶ μετὰ θὰ σὲ πᾶν ἐκεῖ...

ΣΟΦΙΑ: Καρδινάλιε Βησσαρίων, δώσε μου τὴν εὐλογία σου, ὅχι σὰν παπᾶς καθολικὸς ἀλλὰ...

ΒΗΣΑΡ.: Ἀλλὰ σὰν Ἑλληνας, κόρη μου, γονάτισε. Ἡ εὐχὴ τῶν γονέων σου, ἡ δική μου κι ὁλόκληρου τοῦ γένους ἐπὶ τῆς κεφαλῇ σου Σοφία Παλαιολογίνα, Βασίλισσα μιάς μεγάλης χώρας, πού ἐλπίζω κάποτε ν' ἀνταποδώσῃ στὴν Ἑλλάδα τὰ καλὰ τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ ἐσύ θὰ τῆς χαρίσῃς.

Αὐλαία.

ΣΠΗΚΕΡ: Ἔτσι τὸ 1473 στὸν Ἅγιο Πέτρο τοῦ Βατικανοῦ ἔγινε ὁ περιεργότερος ἴσως γάμος πού εὐλογήθηκε ποτὲ μέσα στὴ Μητρόπολι τοῦ Καθολικισμοῦ.

II ΠΡΑΞΙΣ

(Σκηνὴ μέσα σ' ἓνα ξύλινο χῶλ, μὲ κόσμο πού μαπονοβαίνει, μὲ ποτήρια κλπ.).

ΣΜΑΡΑΓ. (τρομαγμένη): Πορφυρογέννητη, καλὲ ποὺ βρισκόμαστε...

ΣΟΦΙΑ: Μὰ στὸ παλάτι τοῦ Ντολγκουροῦκι... δὲν τὸ ξέρεις;

ΣΜΑΡΑΓ.: Καλὲ τί σταῖλος εἶναι αὐτός; Κι ὅλος αὐτός ὁ κόσμος, ὁ μεθυσμένος... τοὺς εἶδατε πῶς εἰναι ντυμένοι... Νόμιζα ὅτι ὁ ἀστέιος μας οἰκοδεσπότης

ἦταν μιά ἐξαίρεσι μὰ βλέπω ὅτι ὅλοι τοὺς ἔχουνε γένεια πού τοὺς φτάνουνε ὡς τὴ μέση.

ΣΟΦΙΑ (άπλᾶ): Τέτοιοι εἶναι Σμαράγδα μου, τί νὰ γίνῃ; (μὲ βιασμένη εὐθυμία) γιὰ κύτταξε ἐκεῖνη τὴ ζωντανὴ ἀρκούδα πού κουβεντιάζει μὲ τὸν... σχεδὸν σύζυγό μου...

ΣΜΑΡΑΓ.: Ἁγιοὶ Πάντες... πραγματικὰ λὲς κι εἶναι ὁ ἀριστερὸς ληστής ἀπὸ τὴ Σταύρωσι... Νά, νά, κύτταξέ τους, ἄρχισαν νὰ χορεύουν. (Φεύγουν ἀπὸ τὴ σκηνὴ τάχατες ὅτι πᾶνε νὰ παρακολουθήσουν. Μπαίνουν ὁ Τσάρος Ἰβάν καὶ ὁ Ντολγκουροῦκι, σεργιανώντας καὶ κουβεντιάζοντας. Ἐξω ἀπὸ τὴ σκηνὴ θόρυβος κόσμου).

ΔΟΥΚΑΣ: Λοιπόν... Δὲν τῆς εἶπες ὅτι θάρθω ἐδῶ; **ΝΤΟΛΓΚ.**: Γιὰ τὸ Θεὸ Γκοσποντίν, ἀφοῦ μοῦ τὸ ἀπαγόρευες...

ΔΟΥΚΑΣ: Τώρα πιά δὲν ὑπάρχει λόγος... ἤθελα μονάχα νὰ δῶ μὴ μοῦ κουβάλησες κανένα τέρας. Χά! Χά! (Μιλάει χοντρά, σχεδὸν μεθυσμένος).

ΝΤΟΛΓΚ.: Εἶναι ἄγγελος σωστός, Γκομποντίν Ἰβάν... Ἄγγελος στὴ μορφή, στὴ γνῶσι καὶ στὴν καλωσύνη...

ΔΟΥΚΑΣ: Ἐ, ἔ, σταμάτα παπούλη...

(Οἱ τρεῖς φιλενάδες ξαναπαρουσιάζονται).

ΣΜΑΡΑΓΔ.: Πορφυρογέννητη! Προσοχή, ἔρχεται ὁ Ἀμφιτρώνας μας μαζί μὲ τὸν ἀριστερὸ ληστή τοῦ Γολγοθᾶ.

ΝΤΟΛΓΚ.: (μὲ στεντορία φωνή): Ἡσυχία! Σιωπή! (νεκρικὴ σιγή). Ὑψηλοτάτη Πορφυρογέννητη, Μεγάλῃ Δούκισσᾃ τῆς Μοσχοβίας, ἐπιτρέψετε στὸ μισὸ σας σύζυγο νὰ σᾶς παρυσιάσῃ τὸν ὁλόκληρο! Χά! χά!

ΣΟΦΙΑ (βγάζει μιά μικρὴ κραυγή): ὦ!

ΔΟΥΚΑΣ (ἐνθουσιασμένος): Γυναίκα μου, καλῶς ἦρθες (φωνάζει). Βότκα! φέρτε μου βότκα νὰ καλωσορίσω τὴν Κυρά μου.

Ἐμπρός, πιέστε ὅλοι! Στὴν ὑγείᾃ τῆς νέας μας Ἀρχοντίσας. Τραγουδήστε, τραγουδήστε ὅλοι μαζί τὸ Καλὸς ἦρθε! Νά! νά! βάλτε βότκα στὸ ποτήρι τῆς κυρᾶς.

(Ἀρχίζει τραγοῦδι ρούσικο. Ἡ Σοφία μοιάζει ἀπολιθωμένη. Ὁ θόρυβος θερμεύει).

Αὐλαία.

ΣΠΗΚΕΡ: Καὶ πέρασαν χρόνια, κάπου 20 χρόνια, μιά ὁλόκληρη ζωὴ. Τὸ ὄνειρο τῆς ἐλευθερίας τοῦ Βησσαρίωνα δὲν πραγματοποιήθηκε. Ὅμως, παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ Σοφία ἔμεινε πιστὴ στὴν ἀποστολὴ τῆς. Σ' ἓνα περιβάλλον βάρβαρο καὶ τυφλὸ κράτησε ψηλά τὴν ἀναμμένη δάδα τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς πασχίζοντας μ' ὅλη τῆς τὴν ψυχὴ νὰ τὸ φωτίσῃ καὶ τὸ κατὰφερῇ! Ἔτσι ἀπόψε πού βοηθημένη ἀπὸ τὴν ἀχώριστη φίλη τῆς τῆς Σμαράγδα, ἐτοιμάζεται καὶ στολίζεται γιὰ μιὰν ἐπίσημη τελετὴ, θὲν θὰ τὴ συναντήσουμε σὲ κανένα ξύλινο ἀχοῦρι σὰν καὶ κείνα πού πρωτογνώρισε τὸν Ἰβάν, ἀλλὰ στὸ Κρεμλίνο τῆς Μόσχας! Στὸ μεγάλο πρεπο καὶ ἀπίστευτης χλιδῆς παλάτι πού Ἰταλοὶ καὶ Βυζαντινοὶ ἀρχιτέκτονες καὶ τεχνίτες πού αὐτὴ κουβάλησε στὴ Ρωσσία, χτίσανε γιὰ τὸν Μέγα Ἅγιο Βασίλειτς πού ἡ ἱστορία ὠνόμασε Μέγαν. Τὸν πρῶτο Τσάρο τῆς Ρωσσίας.

III ΠΡΑΞΙΣ

ΣΟΦΙΑ: Γρήγορα Σμαράγδα μου, νά, δέσε μου αὐτὸν τὸν φλόγγο στὸ μανίκι, ὅπου καὶ νᾶναι θ' ἀκούσῃς τίς σάλπιγγες πού θ' ἀναγγεῖλουν τὸν ἐρχομό τους. Ἀχ! δὲν ξέρεις πόσο ἐπιθύμησα νὰ σφιξῶ στὴν ἀγκαλιά μου τὸ γυιό μου.

ΣΜΑΡΑΓ.: Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶναι μιά χαρὰ παλληκάρι, νὰ σοὺ ζήσῃ...

ΣΟΦΙΑ (γελάει): Ἐ, ἔ κι ὁ δικός σου δὲν πάει πίσω...

ΣΜΑΡΑΓ. (άπλᾶ): Μοῦ μοιάζει...

ΣΟΦΙΑ (γελά): Ὅποιος δὲν παινέσει τὸ σπῖτι του, πέφτει καί... τέλος πάντων, γιὰ νὰ ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, μοιάζει καὶ τοῦ Ντολγκουροῦκι τοῦ πατέρα του!... Μόνο ἡ καὶμένη ἢ Ἑλένη πέθανε... Ἔτσι ἔρημη ἐδῶ στὴν ἀνήλιαγη αὐτὴ πολιτεία... Θυμάσαι πόσο ἀποζητοῦσε τὸν ἥλιο; (παύσι μικρὴ). Κι ὅμως Σμαράγδα ἡ ζωὴ μας δὲν πῆγε τέλεια χαμένη! Θυμάσαι πῶς τοὺς πρωτοσυναντήσαμε κείνο τὸ βράδυ στὸ ξύλινο ἀχοῦρι τοῦ ἄντρα σου; Τοὺς θυμάσαι μὲ τὰ γένεια πού φτάνανε ὡς τὰ γόνατα καὶ τ' ἀτέλειωτα χοντρά τους γέλια;... Θυμάσαι τοὺς τρελούς τους θυμούς, τὴ σκληρότητά τους γιὰ τὸν ἄρρωστο, τὸ γέλιο τους γιὰ τὸ σακάτη; Καὶ τώρα ρίξε μιά ματιά γύρω σου! Κύττα πού καθόμαστε... Κύτταξε, τὰ μωσαϊκὰ γύρω σ' αὐτὴ τὴ σάλλα θὰ ταίριαζαν καὶ στὴν Ἁγία Σοφία ἀκόμα... Οἱ ἄντρες μας καὶ οἱ ἀκόλουθοί τους δὲν ξέρουν καλὰ - καλὰ νὰ μιλήσουν οὔτε στὴ γλώσσα τους, Σμαράγδα. Ὅμως τὰ παιδιά μας διασβάζουνε ἑλληνικὰ ὅπως ἐσύ καὶ γώ! Ἑλληνικὰ Σμαράγδα! Καταλαβαίνει τί θὰ πῇ αὐτό;

ΣΜΑΡΑΓ.: Ἰσως νάχῃς δίκιο, Ἰσως ἡ ζωὴ μας νὰ μὴν πῆγε τέλεια χαμένη...

ΣΟΦΙΑ: Ὁχι! (συγκινημένη). Δὲν πῆγε χαμένη. Θυμάσαι τί εἶπε ὁ Βησσαρίων; Βοήθησέ τον νὰ ἐνῶσῃ τὸ Κράτος του καὶ τότε στὶς πλάτες τοῦ Μωάμεθ θὰ ὑπάρξῃ ἓνας ὀγκόλιθος ἔτοιμος νὰ τὸν λυώσῃ μόλις ἡ Δύσι κινήθῃ.

ΣΜΑΡΑΓ.: Ὁ Μωάμεθ πέθανε κι ὁ Βησσαρίων ἐπίσης...

ΣΟΦΙΑ (συμπληρώνει): Καὶ μεῖς θὰ πεθάνουμε, ὅμως θὰ ζήσουν τὰ παιδιά μας... τὰ παιδιά μας πού μιλᾶνε ἑλληνικὰ, Σμαράγδα. Καὶ θὰ τοὺς ἀφήσουμε εὐχὴ καὶ κατάρρα ἀπὸ παιδί σ' ἐγγόνι, τὴν κατάρρα μας νάχουν ἂν τοὺς λάχῃ ποτὲ νὰ μποροῦν νὰ βοηθήσουνε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀδικήσουν.

(Θόρυβος κόσμου μακρινός πού δυναμώνει - Σάλπιγγες ἀπὸ μακριὰ πού δυναμώνουν - βήματα).

ΔΟΥΚΑΣ (μὲ φωνὴ διαφορετικὴ - σοβαρὴ, μεστή): Σοφία Τομάσεβνα... γονατίζω καὶ σοὺ φιλῶ τὸ χέρι... Πηγαίνετε ὅλοι σας. Ἀφήστε μας μόνους.

ΣΟΦΙΑ (μὲ καλωσύνη): Ὁρθίος Ἀρχοντά μου, δὲν ταίριαζει σ' ἓνα Τσάρο νικητῇ νὰ προσκυνήσῃ ἓνα ἀδύναμο πλάσμα (ἀνήσυχα) Ὁ Γυιός μας;

ΔΟΥΚΑΣ (Περήφανα): Ἡσύχασε... σὲ λίγα λεπτά θὰ τὸν δῇς... τὸν ἔστειλα μιά στιγμὴ μὲ μιά διαταγὴ πίσω στὴν Πύλη... (σοβαρά): Ἐλᾶς τὰ γράμματα πού σοὺ ἔστειλα μὲ τὸν πεζό;

ΣΟΦΙΑ: Τὰ ἔλαβα...

ΔΟΥΚΑΣ: Ἐξέκανα καὶ τὸ τελευταῖο ἀχνάρι τῆς ἐξουσίας τῶν Μογγόλων καὶ τῶν Τατάρων πάνω στὴ Ρωσικὴ Γῆ! (μὲ συγκίνηση) Σοφία! σὲ λιγάκι τὸ ὄνειρο γιὰ τὸ ὁποῖο ἐργαστήκαμε μαζί 20 χρόνια θὰ γίνῃ πραγματικότητα! Ἡ Ρωσσία θὰ ἐπωθῇ ὅπως τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰαροσλάβου τοῦ Μεγάλου! (σιγά) Κι ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστάω σὲ σένα Σοφία...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

ΣΟΦΙΑ (εὐθυμα): Ἐλα τώρα καλέ μου Ἰβάν...

πᾶμε στὴν τραπεζαρία. Τὴν κέρδισες τὴν βότκα σου... θὰ σοὺ τὴν κεράσω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια...

ΔΟΥΚΑΣ (θερμά): Πᾶμε, Δόξα τῆς Πορφύρας.

Αὐλαία.

ΣΠΗΚΕΡ: Καὶ πέρασαν ἄλλα δέκα χρόνια... Εἶναι ἓνα βαρὺ φθινοπωρινό σούρουπο. Τὸ χιόνι στὴ Μόσχα ἔχει φτάσει κιόλας τὸ ἓνα μέτρο. Ἐνα πλῆθος ἀνθρώπων πού στὰ πρόσωπά τους ζωγραφίζεται ἡ ἀνησυχία, γεμίζει τὴ μεγάλη αἶθουσα ὑποδοχῆς τοῦ Κρεμλίνου (Βοή κόσμου).

IV ΠΡΑΞΙΣ

ΣΜΑΡ.: Βλαδίμηρε, ἔλα δῶ...

ΒΛΑΔ.: Μητέρα... Πῶς πάει;

ΣΜΑΡ. (Μὲ λυγμό): Εἶναι πολὺ ἄρρωστη. Τώρα μόλις τὴ μεταλάβανε...

ΒΛΑΔ.: Καὶ ὁ Τσάρος;

ΣΜΑΡ.: Εἶναι μέσα, πλάι τῆς, γονατιστός, κλαίει...

ΒΛΑΔ.: Μιλάει ἀκόμα;

ΣΜΑΡ. (Μὲ λυγμό): Εἶπε μερικά λόγια πρὶν ἀλλὰ τώρα λέει ἄλλα ἀντ' ἄλλων... Μιλάει γιὰ ἥλιο καὶ γιὰ γαλάζιες θάλασσες - γιὰ τὸν Μυστρά... ὕστερα μίλησε στὸ γυιό τῆς. Τοῦπε νὰ μὴν ξεχνᾷ ὅτι ἂν γιὰ τοὺς Ρώσους εἶναι Ρώσος, γιὰ τοὺς Ἑλληνες εἶναι Παλαιολόγος... τὸν ἔβαλε νὰ ὀρκιστῇ ὅτι ὁ γυιός του θὰ μάθῃ πρῶτα νὰ γράφῃ ἑλληνικὰ καὶ μετὰ ρώσικα. Καὶ ὅτι μόλις καταφέρει νὰ διασβᾷ τὰ ἑλληνικὰ νὰ τοῦ δώσουν τὰ βιβλία τῆς, τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα πού κουβάλησε μὲ τόσα ἔξοδα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα...

(Μπαίνει ὁ Τσάρος μ' ἀκολουθία). Φωνές: Ὁ Δούκας!

ΔΟΥΚΑΣ (Μὲ μιά φωνὴ σπασμένη): Γονατίστε! Ἡ Πορφυρογέννητη Σοφία, ἡ Τσαρίνα, ἡ μητέρα τῆς Ρωσσίας δὲν ζεῖ πιά! (λυγμός, γενικὸς ὑπόκωφος σπαραγμός). (Ἐδῶ ἀρχίζουν πένθιμες καμπάνες). Ἀρχοντες, ἔσθυσε τὸ φῶς μας, ἡ δύναμή μας. Ὅ,τι εἴμαστε τὸ χρωστάμε σ' αὐτήν... Μᾶς βοήκε νὰ κατοικοῦμε σὲ καλὸς καὶ μᾶς ἔμαθε νὰ χτίζουμε παλάτια! Μᾶς βοήκε χωρισμένους καὶ μᾶς ἔνωσε. Μαθαίναμε τὰ παιδιά μας νὰ μεθᾶνε καὶ νὰ ἀλληλοσφάζονται κι αὐτὴ τοὺς ἔμαθε γράμματα καὶ τέχνες. Τὰ ἐγκόσμια πιά γιὰ μένα δὲν ἔχουνε τώρα σημασία... Πατριάρχῃ τοῦ Κιέβου...

ΠΑΤΡ.: Ὑψηλότατε Δούκα...

ΔΟΥΚΑΣ: Γονατίζω μπροστὰ σου Πανιερώτατε καὶ ζητῶ ἀπὸ τὰ χέρια σου τὴν κουρά!... Ἀρχοντες! Ὁ Τσάρος Ἰβάν ὁ III πέθανε... σὲ λίγο θὰ ὑπάρχῃ μονάχα ὁ Ἀδελφὸς Σέργιος ὁ ἐρημίτης... Γονατίστε καὶ προσκυνήστε τὸ νέο σας Τσάρο... Βασίλειο Ἰβάνοβιτς! Γυιέ μου πάρε τὸ σκήπτρο καὶ τὸ στέμμα καὶ φανὸ ἀντάξις ἐκείνης πού σὲ κράτησε στὰ σπλάχνα τῆς καὶ πού σὲ λίγο θὰ ἐπιστρέψῃ στὰ σπλάχνα τῆς μεγάλης μας μητέρας τῆς Γῆς. Ἀρχοντες, Τὸ Δουκικὸ ζευγάρι τῆς Μοσχοβίας πέθανε! Ζήτω ὁ νέος Τσάρος! (οἱ καμπάνες γίνονται χαρμόσυνες καὶ τὰ ζῆτω θε-ριεύουν).

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

Αὐλαία.

3ον (τελευταίον)

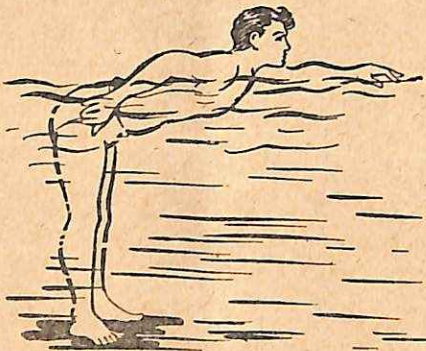
Λέγαμε λοιπόν στο προηγούμενο φύλλο για το κτύπημα των ποδιών που γίνεται, όπως και κάθε άλλη κίνηση στη θάλασσα, χωρίς νευρική προσπάθεια αλλά ήρεμα και μαλακά. Με έξω το κεφάλι απ' το νερό, ξεπλωμένο το κορμί στην επιφάνεια και στήριγμα απ' τα χέρια σ' ένα βραχάκι, κτυπούμε ρυθμικά τα πόδια μια το ένα και μια το άλλο, αρχίζοντας το κτύπημα από ψηλά στο μηρό και κάμπτοντας στα γόνατα λίγο. Έτσι που το άνοιγμα των πελμάτων μεταξύ των κατὰ το κτύπημα να φθάει στους 30 - 40 πόντους. Το κτύπημα πρέπει να γίνεται απαλά με μόνη προσπάθεια των ποδιών να πηγαίνουν προς τα κάτω. Με το κτύπημα αυτό δεν πρέπει να κουράζεστε. Εάν αισθανθήτε κόπωση θα ελπίζετε κάνετε σπασμωδικές και νευρικές κινήσεις που δεν είναι σωστές. Πρέπει λοιπόν να γίνουν απαλώτερες. Το κτύπημα των ποδιών πρέπει να γίνεται κι αυτό μηχανικά. Όταν το συνηθίσετε, προσπαθήστε τα πέλματα, όταν κτυπούν στο νερό να είναι στραμμένα προς τα μέσα, σαν να σχηματίζουν γωνία με κορυφή τα δάκτυλα και τεντωμένα — όχι όμως πολύ — σε τέτοιο τρόπο ώστε όταν έρχονται σ' επαφή με το νερό να μη μπαίνουν πρώτα τα δάκτυλα, αλλά ολόκληρο μαζί το επάνω μέρος του πέλματος. Το στρίψιμο του πέλματος προς τα μέσα έχει σκοπό να σχηματίζει ένα είδος ξλικού με το κτύπημα, για να δίνει μεγαλύτερη προώθηση στο σώμα. Όταν το συνηθίσετε αυτό, μπορείτε, έχοντας μια μεγάλη σανίδα για στήριγμα στα χέρια σας, ν' αψίσετε το βραχάκι και κρατώντας τη σανίδα κατά μήκος των χεριών σας να πλέετε με το κτύπημα των ποδιών.

Η άσκηση που πρέπει να έπακολουθήσει είναι η πρώτη σύνθετη: Αρχίζετε δηλαδή να κτυπάτε τα πόδια, στηριζόμενοι στο βραχάκι, κι όταν πάρουν το κανονικό ρυθμό τους, προσπαθείτε ταυτόχρονα να εφαρμόσετε και τον τρόπο της άναπνοης που μάθαμε πριν. Χωρίς καμιά βιασύνη και με προσπάθεια μεθοδικότητας, μπορούν να συνδυασθούν, κτύπημα ποδιών κι άναπνοή, θαυμάσια. Όταν γίνε κι αυτό, μπορούμε να προχωρήσουμε κάνοντας το ίδιο, όχι πια με στήριγμα το βραχάκι, αλλά την σανίδα στην οποία θα βασίζονται τα χέρια τεντωμένα προς τα εμπρός.

Και τώρα ερχόμαστε στο τρίτο μέρος των κινήσεων — τα χέρια: Πηγαίνουμε σ' ένα σημείο ήρεμο της

θάλασσας, όπου το ύψος της νά μας έρχεται μέχρι τη μέση. Εκεί πατάμε, στηριζόμενοι γερὰ με άνοιχτά τα πόδια, και σκύβουμε με τέτοιο τρόπο ώστε το στήθος και το κεφάλι να βρίσκονται παράλληλα με το νερό. Αρχίζουμε τότε να κινούμε τα χέρια διαδοχικά απ' τους ώμους προς τα εμπρός και να τα βουτούμε — πότε το ένα και πότε το άλλο — όσο μπορούμε πιο μπροστά, με την παλάμη παράλληλα στο νερό και τραβώντας την κάτω απ' αυτό με δύναμη παρατεταμένη — όχι απότομη και νευρική — όπως στο κουπί. Έπειδὴ είναι ἐπόμενο το τράβηγμα αυτό του νερού να μᾶς ξεκολλήσει απ' τη θέσι μας και να μᾶς πᾶει πρὸς τα ἔμπροσθεν, τὰ δάκτυλα τῆς παλάμης λίγο άνοιχτά για να περνάει ἀπὸ μέσα τους τὸ νερό και να μὴ βρίσκει ἀντίστασι.

Η κίνηση των χεριών γίνεται με τὸν ἀκόλουθο τρόπο: Όταν τὸ ἓνα χέρι βρίσκεται κατὰ μῆκος τοῦ σώματος τεντωμένο πρὸς τὰ πίσω και βγαίνει απ' τὸ νερό, τότε τὸ ἄλλο τεντώνεται πρὸς τὰ μπρὸς και βουτίζεται στο νερό ἀπέναντι ἀκριβῶς

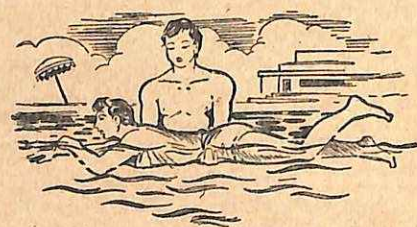
ἀπ' τὴ μύτη μας, ἀλλὰ όσο μπορούμε μακρύτερα, σαν να προσπαθοῦμε να φθάσουμε κάτι. Ταυτόχρονα τὸ χέρι που βρίσκεται πίσω, λιγάκι στὸν ἀγκώνα και βοηθούμενο ἀπ' τὸν ὦμο προχωρεῖ παράλληλα ἀπ' τὸ κεφάλι, και πᾶει να βουτυχτῇ στη θέσι ἀκριβῶς που ἦταν τὸ προηγούμενο. Τὴν ἴδια ὥρα, τὸ χέρι που εἶχε μπῆ στο νερό, τεντώνεται μέσα σ' αὐτὸ και διαγράφει ἓνα ἡμικύκλιο τραβώντας τὸ νερό, όπως τὸ κουπί. Ἡ ἐναλλαγή αὐτὴ τῶν χεριῶν, παρακολουθούμενη ἀπὸ ἓναν που ξέρει κολυμπι, συνηθίζεται εὐκόλα και γίνεται αὐτὴ χωρὶς ἰδιαίτερη προσπάθεια, μαλακά και ὥραϊα.

Όταν μάθουμε και τὶς κινήσεις τῶν χεριῶν, κάνουμε ἓνα δεύτερο συνδυασμὸ ἀσκήσεως: τῶν χεριῶν με τὴν άναπνοή, όπως κάναμε προηγουμένως τῶν ποδιῶν με τὴν άναπνοή. Κι αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολο: Πηγαίνουμε λίγο βαθύτερα, για να μᾶς ἔρθει τὸ νερό μέχρι τὸ στήθος και σκύ-

βοντας τὸ κεφάλι στη θάλασσα, ὅπως μάθαμε, αρχίζουμε τὶς κινήσεις τῶν χεριῶν μαζί με τὴν άναπνοή. Ἐδῶ προσέχουμε μόνο τὸ ἐξῆς πρῶγμα: Τὴν ὥρα που τὸ δεξί μας χέρι τεντώνεται μπροστὰ για να μπῇ στο νερό τὸ πρόσωπό μας στρίβει πρὸς τ' ἀριστερὰ και παίρνει τὴν άναπνοή. Και τὴν ὥρα που τὸ ἀριστερὸ χέρι πηγαίνει μπροστὰ, τὸ πρόσωπο γυρίζει μέσ' τὸ νερό και ξεφυσάει τὴν άναπνοή. Αὐτὸ, φυσικά, μπορεί να γίνε και ἀντίθετα, ἐὰν κανεὶς εὐκολύνεται να παίρνει τὴν άναπνοή ἀπ' τὰ δεξιὰ. Πάντως ἀπ' τὸ μέρος που παίρνει κανεὶς τὴν άναπνοή δὲν πρέπει τὴν ἴδια στιγμή να ἔχει και τὸ χέρι αὐτῆς τῆς πλευρᾶς σηκωμένο ἀλλὰ μόλις να βυθίξῃ στο νερό τὸ χέρι τῆς ἀντιθέτης πλευρᾶς.

Όταν συνηθίσουμε ὅλ' αὐτὰ και χρειάζεται ἀρκετὴ ὑπομονή σ' αὐτὸ τὸ σημείο — τότε πᾶ εἴμαστε ἔτοιμοι να κολυμπήσουμε χωρὶς να τό... καταλάβουμε. Με τὴν ἐπίβλεψι δηλαδή ἐνὸς κολυμβητοῦ που πατάει στο βυθό, σὲ ὕψος νεροῦ ἐνὸς μέτρου, κρατιόμαστε ἀπ' αὐτὸν στήν ἐπιφάνεια «μπρούμυτα», στηριζόμενοι ἀπ' τὶς παλάμες του στη κοιλιά. Ἀφίνουμε τότε τὸ σῶμα μας ἐλεύθερο τεντωμένο στήν ἐπιφάνεια, ἐνῶ μᾶς ὑποβαστάζουν στή μέση, κι αρχίζουμε ρυθμικά κι ἀπαλά να ἐφαρμόζουμε αὐτὰ που μάθαμε: Πρῶτα τὸ κτύπημα τῶν ποδιῶν, ὥστε να πάρη μὴ κίνησι τὸ σῶμα, ὕστερα τὴν άναπνοή και τέλος τὰ χέρια. Αὐτὸς που μᾶς ὑποβαστάζει στή μέση κινεῖται μαζί μας περπατώντας κι ὅταν ἰδεῖ ὅτι οἱ κινήσεις γίνονται κανονικά, σιγά-σιγά κατεβάζει τὰ χέρια. Τὰ ἔχει ὁμως πάντοτε ἔτοιμα για να μᾶς ἐνακρατήσῃ, ἐὰν τυχὸν χάσουμε τὸν ρυθμὸ ἢ τὴν ἰσορροπία, ἢ φοβηθοῦμε χωρὶς λόγο. Λίγες φορές ὅταν ἐπαληφθῇ αὐτὸ, ἔχουμε μάθει πᾶ να κολυμπᾶμε και μάλιστα με τὸ τελειότερο και ταχύτερο σύστημα — τὸ κρόουλ!

ΣΠΥΡΟΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

Όπως τὰ διηγείται στὰ ἀνήσκια του ὁ θεὸς Δημητράκης

Τώρα, παιδιά μου, θὰ σᾶς πῶ και για τὸν Ἀχιλλέα, τὸν πιὸ μεγάλον ἥρωα τῶν μυθικῶν μας χρόνων. Μητέρα εἶχε τὴ Θέτιδα, πατέρα τὸν Πηλέα, καλὸ και δίκην βασιλῆα τῆς γῆς τῶν Μυρμιδόνων.

Ἡ Θέτις, που τὸν λάτρευε τὸ γυιὸ της, σὰ μητέρα, ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἐμάντεψε πὼς μαχητῆς θὰ γίνῃ, και σ' ἓνα φοῦρνο μαγικὸ τὸν ἔχωσε μὴ μέρα, για νὰ ψηθῇ μέσ' στὴ φωτιά και ἄτρωτος να μείνῃ.

Ἀλλ' ὁ ἀντρας της, σὰν εἶδε μέσ' στοῦ φοῦρνο τὸ παιδί (του,

ἀναψε ἀπὸ τὸ θυμὸ του, κόπηκ' ἡ άναπνοή του και με μῖας τῆς ξεφωνίζει: —Τ' εἶν' αὐτὰ που βλέπω μπρὸς μου! κ' εἶπε ἐκεῖνη: Σῶπα τώρα και δὲ νοιώθεις τέτοια σύ. Ἀλλ' αὐτὸς ἐξανουγγρίζει: —Ἀκου φοῦρνιστὸς ὁ γυιὸς μου... Ἐχει γούστο καμμιὰ ὥρα να τὸν κάνῃς και τουρσί...

Λοιπὸν μ' αὐτὸ τὸ φούρνισμα, που πρόκανε να πάρῃ, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέκτησε μεμιάς τὴ θεία χάρι, κι ἄτρωτο τώρα ολόκληρο τὸ σῶμα του εἶχε γίνῃ. Ἡ μὴ του φτέρνα μοναχὰ τρωτὴ τοῦ εἶχε μείνῃ, γιατί ἡ μαμά του ἀπ' αὐτὴν τὴ φτέρνα τὸν κρατοῦσε ὅσο ἀπάνω στὴ φωτιά τὸν ἐστριφογυρνοῦσε.

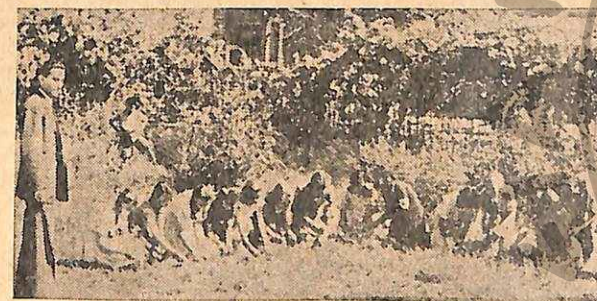
Σὰ μεγάλωσε λιγάκι πρῶτος ἦταν στήν ἀνδρεία, και γι' αὐτὸ κι ὁ μάντις Κάλχας εἶπε: «Δίχως Ἀχιλλέα δὲ θὰ πάρουμε τὴν Τροία. και ὁ Τρωϊκός... δὲ θᾶναι ἱστορία τόσο ὥραϊα.

Κ' ἴσως κι ὁ μπάρμπα Ὀμηρος, ἅμα δὲ βρῇ στὸν Τρωϊκὸ πιά τὸση νοστιμάδα, να μείνῃ ὁ κακόμενος χωρὶς τὴν Ἰλιάδα...

Όλοι λοιπὸν οἱ βασιλεῖς τρέξαν εὐθὺς να πείσουν τὸν Ἀχιλλέα, πὼς ἀφοῦ θὰ πᾶν να πολεμήσουν, πρέπει κ' ἐκεῖνος φυσικά μαζί τους να συμπράξῃ, ἄλλῶς δὲ θᾶναι ἐν τάξει.

Ἀλλ' ἡ μάνα του με πόνο εἶχε κάποτε ἀκούσει ἀπὸ κάποιον ἄλλο μάντη, ποῦχε μάλιστα και μοῦσι, πὼς ὁ Ἀχιλλεὺς ἀν πάῃ κάτω ἐκεῖ να πολεμήσῃ, πίσω πᾶ δὲ θὰ γυρίσῃ.

Κ' εἶπε μέσα της: Ὁ γυιὸς μου ἀπ' τὸν Τρωϊκὸ θὰ λείψῃ. Και τὸν ἔστειλε στὴ Σκύρο. Και για να τὸν καλοκρύψῃ,

Ε.Σ.Ν. τοῦ 14ου Δημ. Σχολ. Πατρῶν μαζεύουν χαμομήλι για τὸ Ἀμερικ. Ε.Σ.Ν. Juniors of the 14th Elem. school Patras gathering camomile for the American J.R.C.

τοῦ φορεῖ ἓνα φουστάνι και κορίτσι εὐθὺς τὸν κάνει!

Ἦταν ὁμορφὸ ἀγόρι.

Μὰ ντυμένος με φουστάνια ἦταν τώρα μὴ τρέλλα, κι ὅποιος τὸν ἐσυναντοῦσε τὸν ἐπίστευε για κόρη, κι ὅλοι μέσα τους ἐλέγαν: Ἀχ, τί ὁμορφὴ κοπέλλα!

Ἀκόμη και ὁ βασιλῆας, που τὸν φιλοξενοῦσε στοῦ Σκυριανὸ παλάτι του, για κόρη τὸν περνοῦσε, και τοῦχε μὴ δασκάλισσα να μάθῃ ραπτική,

δυὸ ἑκακοστὲς μαγειρίσες για τὴ μαγειρική, τοῦ πῆρε ραδιόφωνο οἱ ὄρες του για να περνᾶν, να μὴ μελαγχολήσῃ, και τοῦχε κ' ἓνα κομμωτῆ για να τοῦ κάνῃ «περμανάντ» φερμένο ἀπ' τὸ Παρίσι!

Ἀλλ' ὁμως ὅλοι οἱ βασιλεῖς, που φεύγαν για τὴν Τροία, μαντεῖα ἐρωτήσανε ἀμέσως δύο - τρία, κι ἅμα στὴ Σκύρο μάθανε πὼς εἶχε καταλῦσει, τὸν Ὀδυσσεά στεῖλανε μεμιάς για να τὸν πείσῃ, πὼς ὄφειλε στὸν πόλεμο κι αὐτὸς να λάβῃ μέρος, κι ὅχι να μείνῃ ἀμέτοχος σὰν τρεμουλιάρης γέρος.

Ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν γνώρισε παρ' ὅλα τὰ φουστάνια, τοῦ θυμισε τὸ γένος τοῦ, τοῦ εἶπε ὅτι μπορούσε, κ' ἔτσι, που λέτε, ὁ Ἀχιλλεὺς γεμάτος περηφάνεια για τὴν Τρωάδα ἀτρόμητος σὲ λίγο ξεκινῶσε. Τοὺς ἀθλους του τοὺς ἔερετε. Σὰ λέων ἐπολέμει!

Μ' αὐτὰ τὰ λέμε ἄλλοτε...

...γιατί ἡ σελίδα γέμισε.

ΑΝ. ΒΩ.

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Ἀρρένων Καλλιθέας ἔτοιμοι πρὸς ἀναδάσωσιν. Juniors of the High School for boys Kalithea taking part in the reafforestation.

Ε. Σ. Ν. 'Ιεροδιδ. Βελλᾶς διανέμουν τὰ δῶρα τῶν Ἀθηναίων Ε. Σ. Ν. εἰς τοὺς τραυματίας.
Juniors of Velas Seminarium distributing gifts to the wounded of the Janina field hospital.

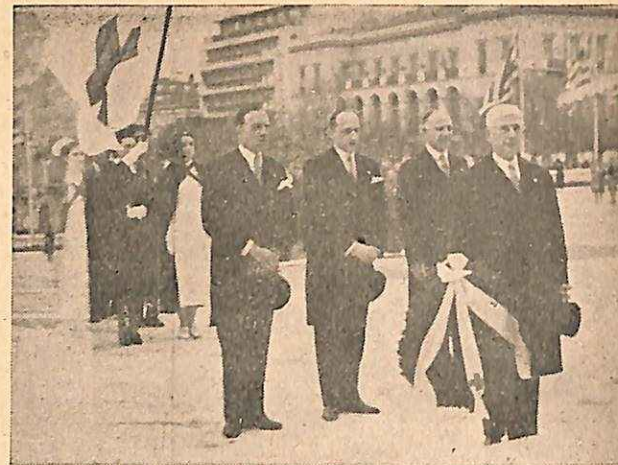
Ε. Σ. Ν. Γυμνασίου 'Ιτέας εἰς τὴν δενδροφύτευσιν.
Juniors of High school Itea taking part in the reafforestation.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Ζ' Γυμνασίου Θηλέων Ἀθηνῶν με δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.
Juniors of the Ζ'. High school for girls with parcels for the wounded.

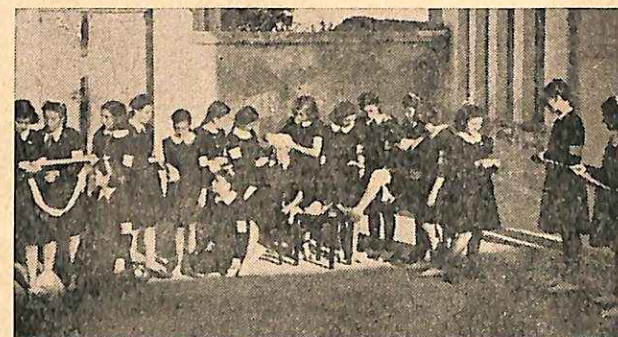
Ε. Σ. Ν. 1ου Δημ. Περιστ. Γ' Περ. Ἀθηνῶν με δέματα διὰ τὰ Στρατ. Νοσοκομεία.
Juniors of the 1st Elem. school Athens with parcels for the wounded.

Ἀπὸ τὴν τελετὴν τῆς καταθέσεως τοῦ στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου τὴν παραμονὴν τῆς 25ης Μαρτίου ὑπὸ τοῦ Ε. Ε. Σ. Εἰς τὴν φωτογραφίαν (1) ἔμπρὸς ὁ κ. Α. Ἀναστασόπουλος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ε. Ε. Σ., εἰς τὸ μέσον τῆς Βας σειρᾶς ὁ κ. Γ. Μίνδλερ, Γεν. Γραμματεὺς Ε. Ε. Σ., δεξιὰ ὁ κ. Ι. Τσάτσος καὶ ἀριστερὰ ὁ κ. Κ. Μάτσας, σύμβουλοι Ε. Ε. Σ. Εἰς φωτογραφίαν (2) ἀντιπροσωπεῖα τῶν Ἀδελφῶν Ε. Ε. Σ. τῶν Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν καὶ τῶν Σαμαριτῶν.
Placing of the wreath at the monument for the unknown soldier on the 24th of March, In the photo No 1 Mr. A. Anastasopoulos, Vice President G.R.C. Mr. G. Mindler, Secretary General G.R.C. (middle) Mr. J. Tsatsos (right) Mr. K. Matsas (left) members of G.R.C. council. In the photo No 2 representatives a) of G.R.C. Volunteer Nurses b) of Samaritans c) Juniors.

Ε. Σ. Ν. 'Ιδιωτ. Ἐκπαιδ. «Βυζάντιον» ἐτοιμάζουν δέματα διὰ τοὺς μαχομένους.
Juniors of the private school «Byzantion», Athens preparing parcels for the wounded.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Καβάλας ἀσκοῦνται εἰς τὰς πρώτας βοηθείας.
Juniors of the High school for Girls Kavala practising in first-aid.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Δημ. Σχολείου Γαλαξειδίου Φωκίδος καθαρίζουν τὰ πεύκα ἀπὸ τῆς κάμπιας.
Juniors of the Elem. School Galaxidi rid the pine trees of the caterpillars.

Ε. Σ. Ν. τοῦ 20οῦ Δημ. Σχολείου Δ' Περ. Ἀθηνῶν προσφέρουν δῶρα εἰς τὰ ἀνταρτόπληκτα τοῦ Σταθμοῦ Ν. Σφαγείων.
Juniors of the 20th Elem. school Athens offering gifts to the refugee children.

Ε. Σ. Ν. Ἀττικῆς Σχολῆς εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον.
Juniors of Attiki private school, at a field hospital.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Πανελλ. ληνίου Ἐκπαιδ. Βύρωνος με δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.
Juniors of Pannellion privateschool with parcels for the wounded.

Ε. Σ. Ν. τοῦ Δημ. Σχολείου Ἀραχώδης - Βοιωτίας πλέκουν μάλλινα γιὰ τοὺς μαχομένους.
Juniors of the Elem. school Arachova knitting for the army.

Ε. Σ. Ν. Σχολῆς Ε. Πρωτοπαπᾶ με δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.
Juniors of Protopapa school with parcels for the wounded.

Ε. Σ. Ν. τῶν Γυμνασίων Πατρῶν, στελέχη τοῦ Σώματος Σαμαριτῶν παραλαύνουν κατὰ τὴν 25ην Μαρτίου.
Juniors of High schools Patras, monitors of samaritans, at a parade.

Ε. Σ. Ν. 17ου Δημ. Σχολείου Α' Περ. Ἀθηνῶν ἐτοιμάζουν δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.
Juniors of the 17th Elem. school Athens, with parcels for the wounded.

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΩΜΕ ΤΗ ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΤΗΤΑ

Ἄν ὁ πολὺς κόσμος ἤξερε τί γίνεται μέσα στὸν οργανισμό του, ἡ κατανάλωσίν τῶν φαρμάκων ἀσφαλῶς θὰ ἦταν πολὺ περιορισμένη. Πολλὰ ἀπὸ τὰ χρησιμοποιούμενα φάρμακα ἐλάχιστα ὠφελοῦν. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ γίνεται πρὶν φανερὴ στὴν περίπτωσι τῆς δυσκοιλιά-
της.

Ἐκατομμύρια ξοδεύονται κάθε χρόνο γιὰ τὸ ποσὸ τῶν ἀχρήστων ἢ τῶν θλαθερῶν φαρμάκων ποὺ πουλοῦνται γιὰ τὴ θεραπεία τῆς δυσκοιλιότητος.

Ὅπως ξέρετε τὰ έντερα τοῦ ἀνθρώπου διαίρουν-
ται σὲ δύο μέρη. Τὸ λεπτὸ καὶ τὸ παχὺ έντερο. Τὸ λε-
πτὸ έντερο εἶναι στενὸ καὶ μακρὺ. Χρησιμεύει στὴν πέ-
ψη καὶ ἀπορρόφησι τῆς τροφῆς.

Ἡ τροφή περνώντας ἀπὸ τὸ λεπτὸ ἔντερο εἶναι ὕγρη γιατί ἀλλοιῶς σὲ στερεὰ κατάστασι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἀπορροφηθῇ ἀπὸ τὸν ὁργανισμό.

Τὸ παχὺ ἔντερο εἶναι χονδρὸ καὶ κοντὸ. Ἔχει πολ-
λές λειτουργίες. Ἡ κυριώτερη εἶναι ἡ ἀπορρόφησι τοῦ
νεροῦ.

Σε άρρώστειες σαν τη χολέρα ή την δυσεντερία, όποτε ή φλόγωση άναγκάζει το περιεχόμενο του έντερου να περάσει από το παχύ έντερο, χωρίς να άφηνει καιρό για την απορρόφηση νερού, ό ασθενής κινδυνεύει και πολλές φορές πεθαίνει, διότι άφυδατούται, όπως λέν οι γιατροί.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει πόσο τὸ νερὸ καὶ ἡ καλὴ λειτουργία τοῦ παχέος ἐντέρου ἔχει σημασία γιὰ τὸν ὀργανισμό.

Τὰ έντερα αποτελούνται από έλαστικούς μύς, που μαζεύνονται και τεντώνονται σά λάστιχο. Ένα κύμα συστολής και διαστολής διατρέχει όλόκληρο τó έντερο και τέτοια κύματα διαδέχονται τó ένα τó άλλο όταν γίνεται ή πέψις. Αυτά αί λειτουργικά κινήσεις λέγονται περισταλτικά (άπό τó ρήμα περιστέλλω).

Ἡ ἀποτελεσματικότητα τῶν περισταλτικῶν κινήσεων ἐξαρτᾶται πρῶτα ἀπὸ τὴν δύναμι τῶν ἐντερικῶν μυῶν καὶ δεύτερον ἀπὸ τὸ φάρδος τοῦ ἐντέρου. Ὅταν τὸ ἐντερο εἶναι πολὺ διαγωγκόμενον ἀπὸ τὸ πολὺ περιεχόμενον, τότε ἡ περισταλτικότης (δηλ. τὰ κύματα τῆς διαστολῆς καὶ συστολῆς) δὲν φέρουν μεγάλον ἀποτέλεσμα στὴν προώθησιν τῆς τροφῆς. Τὸ ἴδιο πάλι ἡ περισταλτικότης δὲν φέρει ἀποτέλεσμα ὅταν στὸ ἐντερο μέσῃ ὑπάρχῃ ἐλαχίστη ποσότης τροφῆς. Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ ἐντερικός μῦς εἶναι ἀδύνατος ἢ τὸ ἐντερο εἶναι πολὺ διαγωγκόμενον ἢ τὸ περιεχόμενον πολὺ λίγον, τότε ἡ τροφή δὲν θὰ προχωρήσῃ μέσῃ στὸ ἐντερο ἀλλὰ θὰ τεῖνῃ νὰ συσσωρευθῇ. Ἀν αὐτὸ συμβῇ μέσῃ στὸ παχὺ ἐντερο τὸ νερὸ θὰ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὸ συσσωρευμένον υλίκον, ὁπότε γίνεται σκληρὸν σὰν ἓνα κομμάτι ξύλου. Τότε λέμε πὺς δημιουργήθη κατὰστασις δυσκοιλιότητος.

Ε.Σ.Ν. τοῦ Δημ. Σχολείου Μάτσани Κορινθίας ἀ-
σχολοῦμενοι μετὰ τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των.
Juniors of the Elem. school Matsani cleaning their
school.

Το παχύ έντερο μπορούμε νά τό παρομοιάσωμε μé éνα πρόθυμο áλλά κουτό ζώο. Ούτε με βία μέσαι ούτε με τιμωρίες μπορούμε νά έπιβλήθουμέ. Χρειάζεται ύπομνη και έπιμνη, και προσπάθεια γιά νά δημιουργηθί σιγά σιγά ή συνήθεια τής τακτικής κενώσεως σé ώριμνή ώρα τής ήμέρας.

Συνήθως η καταλληλότερη ώρα για κένωσι είναι το πρωί ύστερα από το πρόγευμα, γιατί ή τροφή, που τρώγει κανείς, μετά από νηστεία μιὰς δλόκληρης νύχτας, κάνει τις περισταλτικές κινήσεις πιό ισχυρές. Αλλά και οποιοδήποτε άλλη ώρα που προσαρμόζεται καλύτερα στις δουλειές του καθέ ατόμου και στη ζωή του είναι κατάλληλη. «Αν τὸ πρωί μετά τὸ πρόγευμα είναι κανείς βιαστικός γιά τὸ σιγοξέϊ ή τή δουλειά του καὶ δὲν προλαβαίνει, τότε καλλίτερη ώρα γιά κένωση, είναι μόλις σηκωθῇ κανείς ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Πάντως νὰ φροντίζῃ νὰ μὴ βγαίνει ἀπὸ τὴ συνήθεια αὐτὴ παρά μόνο σὲ ἐπείγουσες περιπτώσεις καὶ πολὺ σπάνια. Αὐτὸ δὲν θὰ βλάψῃ ἀρκεῖ νὰ μὴ γίνεται συχνὰ καὶ πρὸ παντός νὰ ἀποφεύγονται τὰ καθαρτικά καὶ μάλιστα χωρὶς τὴ συμβουλὴ γιαντρού. Τὰ καθαρτικά φθνὰ μὲν καὶ ταχειὰς ἐνεργείας κάνουν πολὺ κακὸ παρά καλὸ. Πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸ πὼς ἡ δυσκοιλιότης 4 φορές στίς 5 ὀφείλεται στήν ἔλλειψι τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς ἐκ μέρους τοῦ πάσχοντος, δηλ. σὸ ὅτι κατέφυγε σὲ καθαρτικὰ μὲ τὴν πρώτη μέρα πὺ τοῦ παρυσίαστικῆ μιά δυσκολία σὸ πεπτικὸ σύστημα ἡ ἀρχισὲ νὰ συνηθίζῃ ὠρίσμενες «καθαρτικὲς τροφές» πὺ μόλις γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο ἔπαψε νὰ τίς παίρνῃ τοῦ παρυσίαστικῆν ἀνωμαλίες. Τὰ καθαρτικά δὲν κάνουν τὸ παχὺ ἔντερο πιὸ γερό, ἀλλὰ ἀπλῶς τὸ πιέζουν νὰ ἐντείνῃ τὴν ἐνεργητικότητα του, πρᾶγμα πὺ δὲν φέρνει κανένα ἀγαθὸ ἀποτέλεσμα.

«Ἐν Ἀν θέλετε νὰ καταπολεμήσετε τὴν δυσκοιλιότητα — συμβουλευεῖ ἕνας μεγάλος γιατρός — τρῶτε δημητριακά, γάλα, κρέας, λαχανικά καὶ φρούτα καὶ προσπαθεῖτε νὰ προκαλέσετε στὸ παχὺ ἔντερο τακτικὴ λειτουργία πηγαίνοντας στὸ ἀποχωρητήριο μὴ ὀρισμένη ὥρα τῆς ἡμέρας. Μετὰ ἐξάσκησι μίᾱς ἐβδομάδας θὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔντερο νὰ λειτουργῇ τὴν ὀρισμένη αὐτὴ ὥρα.

Μ' αυτό δεν θέλουμε να πούμε πώς δεν υπάρχουν περιπτώσεις, που τέτοια φυσιολογική θεραπεία μένει χωρίς αποτελέσματα, όπως όταν το άτομο έχει ελαττώματα του εντέρου, που δεν διορθώνονται, παρά μόνο με έγχειρρησι ή ιδιαίτερη θεραπεία.

«Αλλά οι περιπτώσεις αυτές είναι ελάχιστες συγκρινόμενες με το πλήθος των άλλων που προέρχονται από την αμέλεια ή από την άνοητη χρήση καθαρτικών και έχουν ως αποτέλεσμα να μεγάλωνουν τις ανωμαλίες του πεπτικού μας συστήματος».

E.Σ.Ν. τοῦ 11ου Δημ. Σχολείου Σερρών φυτεύουν
δένδρα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου των.
Juniors of the 11th Elem. school Serrhes' planting
trees.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

(Μὲ σκίτσα ΤΑΚΗ ΚΑΛΟΝΑ-
ΡΟΥ μαθητοῦ Βαρβακείου)

Ἀπ' τὴ γραφικὴ Λαμία, πού κουνιάζει φρόνιμα καὶ καλὸβόλοα δῖπλα στὸν κάμπο, κάτω ἀπ' τὴ σκιά τοῦ ἀγέρωχου κάστρου της, τὸ αὐτοκίνητο λεωφορεῖο μᾶς συνεπαίρνει πρὸς τὰ ψηλά βουνὰ τῆς Ροῦμελης, στὴν Εὐρύτανια. Τὸ δχημά μας, σωστὴ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε, ὅπου ἄνθρωποι, κότες καὶ κλουθιά εἶναι στρωμαγμένοι ἀνάμεσα σὲ κασέλες καὶ κοφίνια, μᾶς φέρνει γρήγορα σὰν ἀστραπὴ στὸν πλούσιο κάμπο τῆς Φοιμνίδας, πού τὸν διαρρέει ὁ Σπερχεῖος, τὸ θάνατο ποτάμι τῆς «Ἑλλάδας», αὐτὸ πού ἐδόξασεν ὁ Διάκος κάτω στὴν Ἀλαμάνα. Ἐκεῖ μᾶς παρουσιάζει σὰν σύντομη εἰσαγωγὴ κάποιοι ἱστορικοὺ φῖλμ, ἀλλεπάλληλα τοπεῖα καὶ χωριά, τὸ Λιανοκλάδι, τὸ Καστρί καὶ τὴν Ὑπάτη μακριὰ, μὲ τὸ μεσαιωνικὸ τῆς κάστρο, τὸ Σπερχεῖαδά καὶ τὴ Μακρακώμη μετὰ τὰς πλαγιὰς τῶν γραφικῶν ὄρειων τῆς Οὔτης, τῆς Ὀθρυος καὶ τῶν ἄλλων γύρω βουνῶν, πού ἔχουν δοξασθῇ ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς κλεφτοσύνης.

«Απ' τῆ Μακρ ακκώμῃ, ἀηφορίζοντας μέσα στ' ἀδιάκοπα φιδογυρίσματα τοῦ δρόμου, δίπλα στὸ ποτάμι, ἡ σκηνογραφία τῶν τοπίων μας ἀλλάζει ἐντελῶς μορφή. Βρισκόμαστε πιά σὲ βουνίσιο περιβάλλον, ψηλά ἀπ' τὸν κάμπο, καί τὰ χωριά ξεπροβάλλουν ἕνα ἕνα, σὰν νησάκια ἀναπάντεχα κι ἀνέλπιστα μέσα στὸν ὠκεανὸ τοῦ πράσινου. Ἀγναντεύουμε πρῶτα τὸ ἱστορικὸ Μαυρίλλο, ποὺ κατὰ τὴν Ἐπαναστασίαν ὑπῆρξε αἵψα δευτέρα Δημοκρατία μὲ τοὺς μαρτυρικοὺς τοῦ, ἀπ' τοὺς ὁποίους τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα τῆς Ρούμελης ἐπρομηθεύοντο τὴν περίφημη Μαυριλιώτικη μπαρούτι, ποὺ ἔκαιε θραυσι στοὺς Τούρκους. Περνοῦμε ὑστερα ἀπ' τὸ ἀρχοντικὸ χωριὸ Κάψη, ὀνομαστὸ γιὰ τὰ χοντρά καὶ νόστιμα κεράσια του καὶ σκαρφάλωνους στὴ Ράχη, κοντὰ τὸ δάσος, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ ἔλατο.

Ἡ ἐκείνη ἀποφασίζει, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ θάνατο.
Ἐκεῖ σταθευοῦμε γιὰ λίγο καὶ μὴ δίδεται ἡ εὐ-
καιρία νὰ θαυμάσουμε τὴν ἀληθοσύνη θεοῦ πρὸς τὸν
καίριο τῆς λαοῦς, ἔχοντας ἀριστερά μας τὸν ἐπιβί-
ητικὸν ὄγκο τοῦ Τιμωροῦ τοῦ ἀθάνατο Βελούχι (ὄψ.
2.319 μ.), ποὺ τὸ ἔχουν ἀποθανάτισει οἱ σίτοι τῶν κλέ-
φτικῶν μας τραγουδιῶν.
Βελούχι μου πανέμορφο, σὸν κόσμο ξεκουσμένο,
Στὴν Πόλι καὶ στὴ Βενετία σ' ἔχουν ζωγραφισμένο...

Ἀπὸ τὴ Ράχη κατηφορίζουμε τώρα βορειοδυτικά, ἀνάμεσα σὲ μιὰ κοιλάδα, ὅπου πασινοβολᾷ τὸ καλαμπόκι καὶ τὸ εὐρωστο τριφύλλι πρὸς τὰ λεῖθάρια, ἐνῶ οἱ λεῖκες λιγεοκόρμες, ἀρδευσαιμένες στὴ σιεῖα, σὰν ἀδελφοὺς μᾶς καλωσορίζουν καὶ τὰ ἔλατα ἀπὸ μακριὰ μᾶς διπλοχαίρετον. Παραπέρα, στὴ δυτικὴ πλαγίᾳ τοῦ Τυμφορστού, ἀναφαίνεται μιὰ πρόσραση μικρῆς πολιτείας μετὰ γραφικὰ της σπίτια, ποὶ ροβολοῦν κατηφορίζοντας ἀπ' τὸ βουνὸ μέχρι τὴν κοιλάδα. Φθάσαμε στὸ Κασπενήσι.

Τόσον ἡ ἀρχαία, ὅσον καὶ ἡ μεσαιωνικὴ ἱστορία τῆς Εὐρυτανίας γάταται στὸ σκοτάδι τῶν περασμένων χρόνων καὶ τῆς λησμονιάς. Καὶ ὥσως ἡ χώρα αὐτὴ, ἡ παρμελημένη ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς, στᾶθηκεν ἀπὸ τὰ πρὶν ἀρχαία χρόνια ὁ προμαχῶνας ὅλης τῆς Ἑλλάδας καὶ τὰ βουνὰ τῆς ἔθρεψαν ἥρωες πρὸ κράτησαν αἰῶνας τὴν ἐλευθερίαν. Ὅσον στρατιῶται ἀγνωστοὶ μὰ καὶ γι' αὐτὸ πρὶν τιμημένοι πρέπει νὰ θεωροῦνται καὶ πρὶν ἐνδοξοὶ στὴν ἱστορίαν τὴν παλαιότεραν καὶ τὴν νεώτεραν τῆς Πατρίδος μας. Τοὺς ἥρωες αὐτοὺς τοὺς ἔχουν ἀπαθανάτισει τὰ δημοτικὰ τραγούδια τοῦ καιροῦ ἐκείνου πρὶν πάλαι-ψεν ἡ κλεφτουριά τὸν ἄνισον ἀγῶνα τοῦ δικαίου ἐναντὶα στοὺς κατακτητὰς:

Τρία μεγάλα σύννεφα στο Καρπενήσι πάνε
Τό 'να φερν' άστραπόβροντα, τ' άλλο χαλαζοβρόχια
Τό τρίτο τό μαυρότερο μαντάτα του Λιβίνη...

Χορμόπουλοι, Λιβίνηδες, Μπουκουβαλαίοι και Κα-
τσαντιναίοι, Γιολδάσσηδες, Γουθέλληδες και άλλοι άκόμη
είναι οι πιό γνωστοί από τό 14ον αιώνα μέχρι τόν ιερόν
άγωνα του Εικοσιένα. Άπ' την Εύρυτανία, τ' Αγραφά
και τό Καρπενήσι κατέβησαν τ' άμέτρητα πουλούφια
των κλεφτών προς τό Βάλτο και τό Μεσολόγγι εκεί-
νους τούς καιρούς και ή Εύρυτανία ήταν τό άπάτητο
λημέρι και τό καταφύγιο της έλευθερίας στη Ρούμελη,
όπως ή Μάνη στο Μωρέα.

Τὸ Καρπενθιστὶν ὡς κέντρο τῆς Εὐρυτανίας ἀναφαίνεται ἀπ' τὴς ἀρχῆς τοῦ 17ου αἰῶνος καὶ ἀπὸ τότε ἰδρυθήσαν ἐκεῖ σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδίδασκαν μεγάλαι καὶ σοφοὶ διδασκαλοὶ τοῦ ὑποδουλωμένου τότε Γένους, ὅπως ὁ Εὐγένιος Γιαννούλης Αἰτωλὸς (1642) καὶ ἄλλοι, βγῆ-
καν δὲ σπουδαῖοι σοφοὶ ἀπ' ἐκείνα τὰ σχολεῖα, ὅπως ὁ Καλλίνικος Ἀκαρναν (1630-1702) Οἰκουμηνικός Πα-
τριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ συγγραφεὺς, ὁ Ἱ-
στορικός Ἀναστασίας Γόρδιος (1695), ὁ Θεολόγος
Σέργιος Μακρταΐος (1750) -1816) κι ἄλλοι πολλοὶ ἀ-
κόμη. Ἦταν ἐπίσης ἔδρα τοῦ ἐπισκόπου Λιτῆς καὶ
ἀπὸ τότε ἀπέκτησεν ὥραις ἐκκλησίες, ἐκ τῶν ὁποίων
ἡ κυριώτερη εἶναι ἡ καθεδρικός ναὸς τῆς Ἀγίας Τριάδος μετὰ πα-
λαιῆς εἰκονογραφίης ἐντοπίων ζω-
γράφων. Ὑπάρχουν καὶ ἀρχαῖα τε-
τες μογεὶς στῆ γύρω περιφέρεια,
ὅπως τῆς Παναγίας τοῦ Προσπεύ
καὶ ἡ ἄλλη τῆς Τατάρνας τοῦ
Ἀσπροπλάτου, ὅπου τὸ περίφημο
μονότοξο γεφύρι, ποὺ συνδέει τὴν
Εὐρυτανίαν μετὰ τὸ Βάλτο καὶ τὴν
Ἀκαρνανίαν.

Κέντρο των κλεφτών της Ρούμελης και προμάχων της ελληνικής ελευθερίας το Καρπενήσι έγινε ο στόχος των Τούρκων, οι οποίοι κατόρθωσαν να θάσουν ώς εκεί, χωρίς στον πονηρό και άστατο Λυμπεράκη Γερακάρη, που, από μεγάλης κούρασης της Μεσογείου και σύμμαχος των

β) Να αλείφεται το σώμα μεταξύ δύσεως ηλίου και ώρας ύπνου με ειδική προφυλακτική αλοιφή.
γ) Να γίνεται επάλειψις των επιπλών με ειδικά υγρά, που ή όσμή τους απομακρύνει τα έντομα.
Μπορούμε επίσης να καταστρέψουμε τα κουνούπια με διοξειδιο του θείου, το όποιον καίεται, αφού προηγουμένως φράξωμε έρμητικά κάθε έξοδο του δωματίου που θέλομε να απολυμάνωμε.
2) Καταστροφή του κουνουπιού. Πρέπει να καταστρέφωμε τα αυγά και τις προνύμφες. Γι' αυτό είναι ανάγκη να αποξηραίνονται ή όταν αυτό δεν είναι

δυνατόν, να ραντίζονται με πετρέλαιο ή έντομοκτόνο υγρό τα στάσιμα νερά της περιοχής. Το πετρέλαιο δεν είναι έντομοκτόνο αλλά ενεργεί άσφυκτικώς, διότι σχηματίζει επάνω στην επιφάνεια του νερού λεπτό στρώμα και εμποδίζει έτσι την αναπνοή των προνυμφών. Έπίσης να ισοπεδώνονται τα κοιλώματα του έδάφους. Έπειδή ή εκκόλαψις των αυγών και ή πλήρης ανάπτυξις του κουνουπιού διαρκεί 7 ήμέρες (όποτε και αρχίζουν να πετούν) ραντισμός των στασίμων νερών μπορεί να γίνη τουλάχιστο μία φορά την εβδομάδα. Έπειδή ή άρρώστεια αυτή μαστίζει όπως είπαμε δυστυχώς και τη

χώρα μας έσεις οι μικροί Έρυθρόσταυρίται θα προσφέρετε πολύτιμη και άνυπολόγιστη υπηρεσία εάν αναλάβετε με όλες τις δυνάμεις τη σταυροφορία αυτή.
Καταστρέφετε τα κουνούπια που είναι οι φορείς της άρρώστειας αυτής.
Φροντίζετε να ραντίζετε συνεχώς με έντομοκτόνο Δ.Α.Τ. ή πετρέλαιο τα στάσιμα νερά.
Γεμίζετε με χρώμα τους λάκκους που είναι στην αυλή του σχολείου σας, στο σπίτι σας, στην κοινότητά σας.

ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

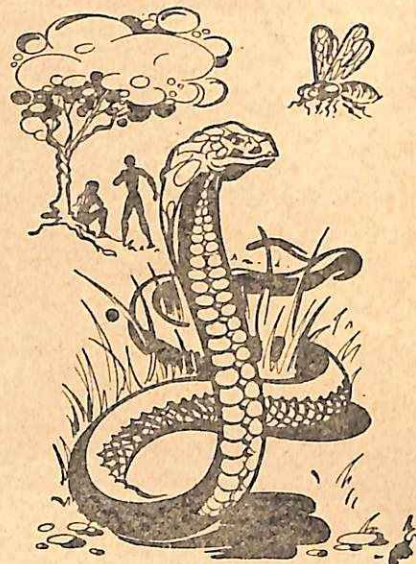

Τώρα με τα πολλά λουλούδια ή εργατικότητα μέλισσα πετάει από κήπο σε κήπο και από άνθος σε άνθος και ρουφάει υπομονετικά σταλαγματιά-σταλαγματιά το νέκταρ για να το μεταφέρει στην κυψέλη της.
'Η μέλισσα μία φορά κι έναν καιρό δεν είχε το σημερινό χρώμα της. Ήταν κατ'αλγευκή. Όταν ο Θεός έφτιασε τον κόσμο έπλασε μαζί με τα πετεινά του ούρανο και τη μέλισσα. Της είχε ένα κάτασπρο περίβλημα με φτερά διορφα και λευκά... Κάποια μέρα ή μέλισσα πετούσε ήσυχη στον Παράδεισο. Σε μία στιγμή είδε ένα ανθρώπινο στο δέντρο της Γνώσεως του καλού και του κακού γεμάτο από τους άπληστοις καρπούς. Εκεί που ρουφούσε άχόρταγα το νέκταρ, νάσου και οι Πρωτόπλαστοι στη σκιά του δέντρου. Της κίνησαν την περιέργεια και τους παρακολούθησε με προσοχή...
Παραπέρα ένα φίδι παραμόνευε.

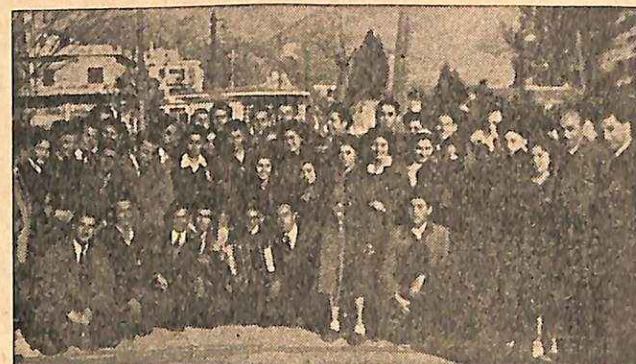
Το ανθρώπινο ζευγάρι συζητούσε: Θα έτρωγαν, λέει, τον άπληστο καρπό! 'Η μέλισσα ανατρίχισε. Τι φρίκη! Να θέλουν οι πρωτόπλαστοι να παρακούσουν την έντολή του Θεού, που τους είχε χαρίσει όλα τα αγαθά του Παραδείσου!
Δεν βόσταξε ή μέλισσα. Κι έτρεξε κατ' ευθείαν στο Θεό για να καταγγείλη την αμαρτία στην όποιαν είχαν πέσει οι Πρωτόπλαστοι, τρώγοντας τον άπληστο καρπό.
Το φίδι — που ήταν φυσικά ο Σατανάς μετρημένος — κατάλαβε άμέσως τους σκοπούς της μέλισσας. 'Αρπάζει τότε ένα άναμμένο δαυλί και τρέχει κατόπιν της για να την κάψει. Μά ή μέλισσα πετούσε μ' όλη τη δύναμι των φτερών της. Και μία που ο Σατανάς δεν την πρόφτανε, πέταξε κατ' άπάνω της το άναμμένο δαυλί... 'Η φωτιά την πήρε ξωπέτασα. Δεν την έκαψε μά της πύρωσε όλο το κορμί, που πήρε το χρώμα της φωτιάς, το χρώμα του καπνισμένου. Από τότε ή μέλισσα από κάτασπρη έγινε μελαψή!
'Ο Θεός δεν άφησε την μέλισσα — που είναι το πρώτο θύμα του αιώνιου πολέμου μεταξύ του καλού και του κακού χωρίς ανταμοιβή! Κι έδωσε άμέσως έντολή στους ανθρώπους, λαμπάδες για τις έκκλησιες να φτιά-

νουν μόνο από το κερί της μέλισσας. Κι από τότε το κερί αυτό θεωρείται και είναι το πιο άγιο πράγμα στον κόσμο! 'Αν καμιά φορά δεν είναι άγιο, σ' αυτό δεν φταίει ή μέλισσα. Φταίνε οι βιοτέχναι των κεριών που το... νοθεύουν.

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείου Βοχαϊκού Κορινθίας έτοιμάζουν δέματα για τα άναρτόπληκτα.
Juniors of the Elem. school Volhaicon with parcels for the ref. children.

Ε.Σ.Ν. Α' Νυκτερινού Γυμνασίου Παγκρατίου εις το Νοσοκομείον 'Αναπήρων.
Juniors of the 1st Night High school, Athens at a field hospital.

Είμαι βέβαιος πως έλάχιστοι από σάς έχουν φάει κουνελίσιο κρέας. Δεν ξέρω γιατί στον τόπο μας δεν το έχουμε συνηθίσει και ποιά είναι ή αίτια.

Για να βρή κανείς να φάη κρέας κουνελίσιο πρέπει να ξέρη το ειδικό μαγαζί που το πουλάει ή να έχη κανένα γνωστό που τρέφει κουνέλια. Και όμως, όταν κανείς το δοκιμάση μία φορά, μαγειρεμένο κατά τον τρόπο που πρέπει, σ' ας βεβαιώ πως θα το ζητήσει πολλές φορές. 'Ο λόγος είναι γιατί το κρέας είναι νοστιμώτατο, τρυφερό και παραδίδεται με το κρέας των πουλερικών. Στη Γαλλία, που θεωρείται ή χώρα της πιο λεπτής κουζίνας, το κουνελίσιο κρέας θεωρείται από τα πιο εκλεκτά.
Οι γιατροί συνιστούν το κρέας του κουνελιού στους άναρρωμένους ως δυναμωτικό και εύπεπτο και σ' όλη την Εύρώπη και 'Αμερική γίνεται μεγάλη κατανάλωσις.

Στον τόπο το δικό μας, που δεν έχουμε πλούσιες βοσκές και επομένως δεν μπορούμε να έχουμε άφθονο κρέας και άναγκαζόμαστε να φέρνωμε σφάγια από το έξωτερικό, είναι επιβεβλημένο να προπαγανδίσωμε στον κόσμο να τρέφει και να τρώη κουνέλια. Και πάλι ο κλήρος πέφτει σε σάς τους νεαρούς έρωθροσταυρίτες να κάνετε αυτή τη σταυροφορία.

Το κουνέλι μεγαλώνει πολύ γρήγορα, ή τροφή του είναι απλή και έχουμε άφθονη στον τόπο μας, και τα μέσα που χρειάζονται για να κάνη κανείς ένα κουνελοτροφείο δεν κοστίζουν παρά έλάχιστα χρήματα. 'Ενα κουνέλι 6 μηνών καλά θρεμμένο δίνει περίπου μία και μισή δόκα κρέας. Όταν έχη κανείς 2 κουνέλες μόνο, που θα γεννούν 6 φορές το χρόνο ή κάθε μία από 8 μικρά κατά μέσον όρον τη φορά, θα μπορή να έχη περίπου 90 μικρά το χρόνο για σφάξιμο δηλ. 135 δόκαδες κρέας το χρόνο.

Για να πάρη κανείς 135 δόκαδες κρέας από τη γέννα μιας άγελάδας χρειάζονται 3 χρόνια και τροφή τουλάχιστον τριπλάσια απ' ό τι για την διατροφή των κουνελιών. Είναι λοιπόν φανερό ότι πρέπει να κάνωμε μία έκστρατεία υπέρ του κουνελιού ως μέσου διατροφής του λαού μας, γιατί το κουνέλι είναι εύκολο να τραπεύη και άναπτυχθή στον τόπο μας, με τα μέσα που διαθέτομε, και ή έκμετάλλευσί τους να γίνη μία επικερδής επιχείρησις των γεωργών μας. 'Απ' την άλλη μεριά θα οικονομίσωμε μεγάλο ποσόν χρημάτων που σήμερα στέλνομε στο έξωτερικό για να φέρωμε σφάγια.

Πιο πριν είπα ότι 2 κουνέλες μπορούν να δώσουν τουλάχιστον 90 μικρά

το χρόνο με 135 δόκ. κρέας. Στη χώρα μας υπάρχουν 1 έκατομμύριο περίπου γεωργικές οικογένειες. 'Αν οι μισές μόνο απ' αυτές έτρεφαν τουλάχιστον από 4 κουνέλες και ένα κουνέλο, που είναι πολύ εύκολο, θα μπορούσαμε να έχουμε 135.000.000 δόκ. κρέας άξιας πλέον του ενός τρισεκατομυρίου δρχ. από 90.000.000 περίπου μικρά που θα τα γεννούσαν 2.000.000 κουνέλες. Σήμερα είναι ζήτημα αν σ' όλη την 'Ελλάδα υπάρχουν περισσότερα από 30 — 400.000 κουνέλια και αυτά τρέφονται υπό πολύ κακές συνθήκες. Ξεχωριστά από το κρέας θα παίρναμε και τα δέρματα που έχουν επίσης πολύ μεγάλη άξια.

Χρειάζεται όμως μία προσπάθεια, μία σταυροφορία, όχι για να μάθουν οι γεωργοί μας πως να τρέφουν τα κουνέλια τους, που είναι απ' τα ευκολότερα πράγματα, αλλά να μάθη ο κόσμος να τρώη κουνελίσιο κρέας. 'Ο γεωργός θα φροντίση για την παραγωγή όταν υπάρχει κατανάλωσις. Όταν όμως πάη τα κουνέλια του στην αγορά και δεν πλησιάζει κανείς να τ' αγοράση είναι φυσικό ν' απογοητευτεί και να εγκαταλείψη την προσπάθεια. 'Από που λοιπόν πρέπει ν' αρχίση ή δουλειά; Αυτό είναι το πρόβλημα.

'Η προπαγάνδα που γίνονταν ως τώρα από το Κράτος και διάφορες οργανώσεις είχε σκοπό να διαφωτίση τον παραγωγό πως να περιποιηθή και να θρέψη τα κουνέλια του.

'Εκείνο που χρειάζεται είναι έντονη, επίμονη και συνεχής προπαγάνδα στον κόσμο να δοκιμάση 3 — 4 φορές να φάη κουνελίσιο κρέας. Τότε ο κόσμος θα συνηθίση και θα του άρέση τόσο πολύ το κουνελίσιο κρέας ώστε θα το ζητά παντού. 'Ετσι ο παραγωγός θα βάλη τα δυνατά του να παραγάγη όσο το δυνατόν περισσότερο και φηνιότερο. 'Το άγιο ξυπνά τον άγιοπάτη' λέει μία παροιμία. 'Όλη μας λοιπόν ή προσπάθεια πρέπει να στραφή στο να πείσωμε πρώτα έμεις και ύστερα να πείσωμε και τους άλλους να δοκιμάσουν 3 — 4 φορές να φάν κουνελίσιο κρέας. 'Ετσι θ' αρχίση ή ζήτησις κι όταν υπάρχει ή ζήτησις ή παραγωγή είναι πολύ εύκολη. Κι έπειδή είμαι άπολύτως βέβαιος πως με τη βοήθεια τη δική σας ή ζήτησις θα φέρη την ανάγκη της αύξήσεως της παραγωγής θα σάς δώσω λίγες και άπλες οδηγίες για την έκτροφή των

κουνελιών, για να τις εφαρμόσητε όσοι μπορείτε κι έχετε ένα έστω και μικρό κήπο ή ταράσσα και να τις διαδώσετε και σ' άλλους.

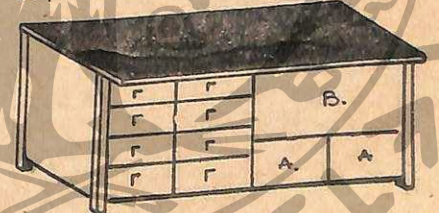
ΤΟ ΚΟΥΝΕΛΙ

Δεν πιστεύω να υπάρχει μεταξύ σας κάποιος που να μην έχη δη στη ζωή του κουνέλι ή λαγό. Αυτά τα δύο ζώα αν και είναι άσχετα το ένα προς το άλλο έν τούτοις μοιάζουν πολύ μεταξύ τους με μόνη τη διαφορά ότι τ' αυτιά του λαγού είναι μακρύτερα καθώς και τα πίσω του πόδια. Είναι λοιπόν περιττό να σάς το περιγράψω. 'Υπάρχουν πολλές ποικιλίες κουνελιών που κι αυτές βρίσκω περιττό να σάς περιγράψω γιατί δεν θα ώφελήση σε τίποτα γα σάς έθέσω τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ τους σε χρώμα βάρος κλπ. 'Εκείνο που πρέπει να σάς πω είναι ότι υπάρχουν πολύ μεγάλα κουνέλια που τα λέν γίγαντες και ζυγίζουν καμιά φορά και 5 δόκαδες, κι άλλα μικρά ως 1 δόκα. 'Υπάρχουν κουνέλια που τα τρέφουν προπάντων για το δέρμα τους, απ' το όποιον κάνουν περίφημα γουναρικά ή για τις τρίχες τους όπως είναι τα κουνέλια 'Αγκύρας. Πάντως ή παραγωγή κρέατος για μ'ας τουλάχιστον πρέπει να είναι ή βάση της διατροφής και σιγά σιγά θα μπορούμε στη διατροφή κουνελιών για δέρμα και τρίχες. 'Από τις διάφορες ποικιλίες των κουνελιών θα συστούσα για τον τόπο μας, τ' άσπρα, τα μεγάλα κουνέλια (τους γίγαντες) και τα λαγόχρωμα κουνέλια. Αυτά μεγαλώνουν γρήγορα και άντέχουν στις άρρώστειες.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΚΟΥΝΕΛΙΟΥ

Το κουνέλι στην άγριά του κατασκάει, (υπάρχουν πολλά άγρια κουνέλια στην 'Ελλάδα στα ξερονήσια και σε μερικά έρημα μέρη ζή μέσα σε τρύπες (λαγούμια) που σκάβει με τα μπροστινά του πόδια και τα δόντια του) άνοίγει πρώτα μία τρύπα προς τα κάτω εις βάθος 30 έκατοστά και απ' εκεί προχωρά με μία σύραγγα που κάνει σε μήκος. 'Υστερ' από 1 — 2 μέτρα κάνει μία εύρύχωρη φωλιά και συνεχίζει την σύραγγα 1 — 2 μέτρα πάλι για να βγη απ' την αντίθετη μεριά. 'Ετσι έχει δύο εισόδους και εξόδους για να υπορρή σε ώρα κινδύνου όταν κανένας διώκτης του μπη στην τρύπα του να ξεφύγη απ' την αντίθετη μεριά, γιατί δεν έχει κανένα άλλο όπλο να ύτι δεν έχει κανένα άλλο όπλο να περασπίση τον έαυτό του εκτός από την φευγάλα με τα γρήγορα ποδάριά του.

'Αν θέλωμε ν' ακολουθήσωμε τη φύσι και ν' άφίσωμε τα κουνέλια μας στην αυλή έλεύθερα θα κάνουν με-

γάλες ζημιές. Με τις τρύπες που ανοίγουν καταστρέφουν και τα θεμέλια του τοίχου ακόμη. Έκτος αυτού δεν μπορούμε να τα παρακολουθήσουμε και να τα περιποιηθούμε. Ο καλύτερος τρόπος, ο πιο απλός και φθηνός είναι να τα βάλουμε σε φωλιές που τους κάνουμε έμεις. Υπάρχουν άπειρα σχέδια και συστήματα για τις φωλιές αυτές.

Θα σας σχεδιάσω ένα πολύ απλό και φθηνό σπιτάκι για κουνέλια, που μπορεί να γίνει με παλιές κάσες ή σανίδια.

Αυτό το σπιτάκι είναι για δυο κουνέλια και κάθε οικογένεια που αγαπά τα ζώα μπορεί να το διατηρήσει. Ένα τέτοιο κουνελτοτροφείο είναι αρκετό να δώσει στην οικογένεια ένα κουνέλι τη βδομάδα για σφάξιμο. Το σπιτάκι αυτό είναι από ξύλα και γίνεται καμιά 50ριά εκατοστά ψιλότερ' από τη γη για να μη έχουν ύγρασία τα κουνέλια. Το βάθος είναι 1 μέτρο το ύψος 1,90 και το πλάτος 2,40. Η στέγη γίνεται κυρτή για να φεύγουν τα νερά και σκεπάζεται με πινελόχαρτο. Αυτό το κουτί μπορεί να μη έχει πίσω σανίδα γιατί μπορούμε να το ακουμπάμε στον τοίχο. Το έσωτερο το χωρίζουμε με σανίδια σε 11 διαμερίσματα όπως φαίνεται στην εικόνα. Στα 2 (α) που είναι για τις 2 κουνέλια και που έχουν 80 εκατοστά πλάτος και ύψος το καθ' ένα και βάθος 1 μέτρο. Στα (β) που έχει 1,60 πλάτος 80 ύψος και 1,00 βάθος. Σ' αυτό θα βάλουμε τα κουνελάκια άμα τα ξεκόψουμε από το βύζαγμα. Στα 8 (γ) που έχουν 40 εκατοστά πλάτος και ύψος και 1 μέτρο βάθος και σ' αυτά θα βάλουμε τα κουνέλια που είναι για πάχυμα και σφάξιμο. Τα εμπρός πόδια του σπιτιού είναι μικρότερ' από τα πίσω για να γέρνει το σπιτάκι προς τα εμπρός και έτσι να τρέχουν τα ούρα έξω από το πάτωμα. Κάθε πάτωμα είναι διπλό. Δηλαδή από ένα πάτωμα σταθερό που είναι από ψιλό συρματόπλεγμα γαλβανισμένο και ένα δεύτερο 3 εκατοστά πιο κάτω από λαμαρίνα γαλβανισμένη στην οποία πέφτουν τα ούρα και τρέχουν έξω. Έτσι τα κουνέλια μας είναι εντελώς καθαρά. Τις πορτοούλες του εμπρός μέρους τις κάνουμε από ξύλινα τελάρα ντυμένα με συρματόπλεγμα. Το σπιτάκι πρέπει να είναι προφυλαγμένο από το βορριά και από τις βροχές. Ένας τρόπος για να προφυλάξουμε τα ξύλα από σάπισμα είναι να τα κατραμόσωμε.

Αρχίζοντας με ένα μικρό εκτροφήο σαν αυτό που σας περιέγραψα προχωρούμε στα μεγαλύτερα αφού θα έχουμε πιά αρκετή πείρα της δουλειάς.

Την τροφή δεν την ρίχνουμε ποτέ στο πάτωμα για να μη λερωθή και μολυνθή. Την βάζουμε σε παχιά που κάνουμε μέσα ή έξω από τις κλουθές και από το παχνί τρώει το κουνέλι. Να έιν' απλό παχνί για χόρτο και καρπό.

Τα σπιτάκια των κουνελιών πρέπει να είναι πάντα πολύ καθαρά για να αποφεύγουμε έτσι τις αρρώστιες. Το πάτωμα το πλένουμε και το στρώνουμε με ψιλό άχυρο που το αλλάζουμε κάθε 2-3 μέρες. Καλό είναι κάθε 10 μέρες να πλένουμε τα κουνέλια με νερό που έχει μέσα 3 στα εκατό λεζόλ.

Η ΚΟΥΝΕΛΑ

Όπως είπα στην αρχή η κουνέλα μπορεί να γεννήει κανονικά κάθε 2 μήνες και να κάνει από 6-10 μικρά κάθε φορά. Τα θηλυκά κουνέλια αρχίζουν να γεννούν από τον έβδομο μήνα.

Όταν η κουνέλα ετοιμάζεται να αποκτήσει μικρά πρέπει να την περιποιόμαστε ιδιαίτέρως και με προσοχή. Δεν πρέπει να ανοίγουμε και κλείνουμε το κελί της συχνά και ο καθαρισμός του κελιού γίνεται κάθε 10 μέρες. Μιά βδομάδα από της γέννας βάζουμε άφθονο άχυρο στη φωλιά της και αυτή μαδάει την κουλιά της και προσθέτει τις τρίχες της γούνας της για να κάνει μαλακότερη τη φάνη των παιδιών της. Τα μικρά όταν γεννώνται είναι τυφλά και γυμνά και αρχίζουν να βλέπουν μόνο μετά 10 μέρες. Στην κουνέλα δίδουμε, όταν είναι έγκυος ή έχει γεννήσει, εκλεκτή και άφθονη τροφή και της έχουμε στην διάθεσή της πάντοτε φρέσκο και δροσερό νερό. Πρέπει να έχει στην διάθεσή της φρέσκα χόρτα για να έχει πολύ γάλα.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙΑ

Όπως είπαμε τα κουνελάκια τις πρώτες δέκα μέρες είναι τυφλά. Γρήγορα μεγαλώνουν και σε 15 μέρες αρχίζουν και τρέχουν. Μετά 30-35 μέρες τα ξεκόβουμε από το θύλασμα γιατί μπορούν να φάνε στερεά τροφή όπως και η μάνα τους από την 3 βδομάδα.

Τα μικρά τα βάζουμε σε χωριστή φωλιά (όπως π.χ. στο χώρο β' του σχεδίου) και τα ταΐζουμε έντατι-

κά ύστερα τα βάζουμε στα κλουβιά γ' για πάχυμα και σφάξιμο.

Η ΤΡΟΦΗ

Είναι από τα σπουδαιότερα ζητήματα το τι πρέπει να τρώνε τα κουνέλια α) για να είναι γερά β) να μεγαλώνουν και παχαίνουν γρήγορα.

Το κουνέλι τρώει πολλά πράγματα και του άρσει ή αλλαγή. Τρώει σχεδόν όλα τα πράσινα χόρτα, το σανό, παντζάρια, καρόττα, πατάτες, γλυκοπατάτες, βελανίδια, χαρούπια, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι, βαμπακόσπορο, φύλλα και κλαδιά από δένδρα, λάχανα, ήλιόσπορο κλπ. κλπ. Δεν περιφρονεί σχεδόν τίποτε. Βλέπουμε λοιπόν πόσο εύκολο είναι να θρέψη κανείς κουνέλια. Χρειάζεται μ' όλα ταύτα κάποια μέθοδος και τακτική για να πετύχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα. Επίσης πρέπει να ξέρουμε τι ποσόν πρέπει να φάει κάθε κουνέλι για να μη τ' αφίνουμε νηστικά.

Χλωρό καλό χόρτο όπως πράσινος σανός ή τριφύλλι χρειάζεται πάνω κάτω 100 δράμια τη μέρα ή 40 δράμια ξερό καλό χόρτο βρώμη ή κριθάρι ή καλαμπόκι σπασμένα ή πίτουρα 20-25 δράμια ή καρόττα ή πατζάρια 150 δράμια. Το χόρτο καλό είναι να μη λείπει ποτέ. Τους καρπούς τους περιορίζουμε στα ποσά που ανέφερα. Το βάρος του κουνελιού αυξάνει μέχρι του 4ου μηνός. Μετά η αύξηση είναι πολύ μικρή και γιαυτό καλό είναι να σφάζονται στον 4 ή 5 μήνα.

Όταν έχουμε πράσινη ή όπωσδήποτε χλωρή τροφή καλό είναι να δίνουμε και ξερή τροφή μαζί. Τις πατάτες τις ψήνουμε πριν στην χόβολη και το καλαμπόκι ή το χονδροαλέθουμε ή το μουςκεύουμε 12 ώρες στο νερό. Το ταΐσμα γίνεται τρεις φορές τη μέρα. Πρωί μεσημέρι και βράδυ. Το νερό πρέπει να ανανεώνεται και να είναι άφθονο. Καλό είναι να ρίχνουμε λίγο αλάτι στην τροφή δηλ. περίπου 1 γραμμάριο για κάθε κουνέλι 2 φορές τη βδομάδα.

Τα κουνέλια που είναι για πάχυμα τα τρέφουμε με πιο πλούσιες τροφές πίτουρα, κριθάρι, καλαμπόκι και τους δίνουμε και λίγα καρόττα ή παντζάρια ή λίγο λάχανο. Τους αφήνουμε την ταίστρα πάντα γεμάτη να φάν όσο μπορούν. Αυτό κρατά ως ένα μήνα και μετά τα σφάζουμε.

Κ. ΖΕΥΓΑΣ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΚΙ Ο ΜΑΗΣ ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ

Απόψε καλοφόρεσαν σαν για τρανό γιορτάσι τις όμορφιές των όλων οι αγροί μαζί μ' όλα τα δάση. Απόψε ο Μάης χαρούμενος ξεκίνησε να φτάσει.

Μες στην αυλή μου φτωχικό, σε πιο φτωχή μιά γλάστρα, κάποιο κρινάκι δλόλευκο, καθώς μιλάει με τ' άστρα, ξαφνιάζεται με τις χαρές, που κάνει ή φύσι ή πλάστρα.

Κι ο Μάης περνώντας όμορφο σε λίγο παλληκάρι, είδε τον κρίνο στην αυλή σαν θαύμα, που είχε πάρει λές κάθε δάκρυ του στο φώς του διαμαντιού τη χάρη.

ΛΟΓΙΑ ΣΟΦΩΝ

Μόνον ο δριάμβος των ήδικών αρχών θα φέρη την ειρήνη.

Εμερσον

Όταν η καρδιά σας είναι καθαρά αισθάνεσθε δύναμη για δέκα ανθρώπους.

Lord Tennyson

Να μη διάζεσαι να γίνεσαι φίλος τινός άλλ' όταν γίνης να προσπαθής να είσαι πιστός.

Ίσοκράτης

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΓΡΑΦΗ

Βρέθηκε μία αρχαία επιγραφή δυσανάγνωστος. Ποιός από σας μπορεί να βοηθήσει τους αρχαιολόγους;

Η ΟΤΙ

ΑΠ ΕΧ
ΑΝ ΣΑ
ΩΠ ΣΑ
ΕΛ ΟΕ
ΟΤ ΘΗ

ΜΠΕΡΤΑ ΚΑΖΕΛΛΗ

Βον Γυμνάσιον Ζ' Α' Τάξ. Αθηνών

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Είς μίαν πόλιν ήπα πώς ήσαν 80 πτωχοί. Εκείνοι μου είπον: "Αν είμαστε όλοι είμαστε και οι μισοί και οι μισοί από τους μισούς που είμαστε και 3 ακόμη θα είμαστε 80. Πόσοι ήσαν οι πτωχοί της πόλεως αυτής;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΚΗΣ

Μαθητής Γυμνασίου Μεγάρων

ΜΑΓΙΚΟΝ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΝ

1 2 3 4
1) * * * * = Μάρκα λεπίδων ξυρίσματος.
2) * * * * = Υιός του Ίακώβ.
3) * * * * = Ωραιότατα φρούτα.
4) * * * * = Κάτοικος της Ασίας.

ΕΛΕΝΗ ΔΗΜΟΥ

Μαθήτρια Δ' Γυμν. Θηλ. Αθηνών

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

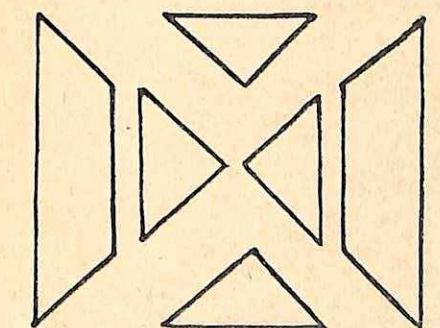
— "Αχ, πότε θα γεράσω, να γίνω φαλακρός σαν τον παππού;
— Γιατί, Γιαννάκη;
— Για να μη μπορή να με κτενίζη ή μαμά!

ΡΟΔΟΠΗ ΜΑΥΡΟΥΚΑ

Μαθήτρια Ε' τάξεως Ζ' Γυμνασίου

Μιά μαθήτρια έκοψε διάφορα χαρτονάκια στα σχήματα που βλέπετε, θέλοντας να κεντήσει κάτι.

Μπορείτε να βρήτε τί θα έκεντούσε

ή μαθήτρια, συναρμολογώντας τα χαρτονάκια αυτά;

Π. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Μαθητής

ΑΙΝΙΓΜΑ

Είμαι νήσος του Αιγαίου
μα αν βγάλεις ως
και βάλεις να
θα με βρής και στα σχολεία.

ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΩΝ ΚΛΠ. ΠΡΟΗΓΟΥ- ΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

Οριζοντίως: 1) Ίσακ — Κηρός, 2) Σώματα, 3) Άσπυρα — Άμ, 4) Ρας — Ρα — Άνω, 5) Άνα — Άθηναν, 6) Ίμας — Ίνες, 7) Ίσότης — Τάς, 8) Σός — Μι — ΑΣΟ, 9) Ός — Σανός, 10) Πατάτα, 11) Άβάνα — Ίστός.

Καθέτως: 1) Ίλαρα — Ίσωμα, 2) Άνισος, 3) Σάμος — Πά, 4) Άσα — Άτ — Σάν, 5) Κώς — Σήματα, 6) Μύρα — Σί — να, 7) Καλάθι — Ότι, 8) Ήτα — Ήν — Σάς, 9) Ρά — Άνετα, 10) Άνάσας, 11) Σίμων — Σορός.

ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ
1) ΣΑΠΟΥΝΙ, 2) ΨΩΜΙ, 3) ΠΙΝΕΛΟ, 4) ΤΑΚΗ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1) ΑΡΤΑΞΕΡΗΣ, 2) ΑΧ-ΛΑΔΙ, 3) ΤΟ ΣΤΟΜΑ, Η ΓΛΩΣΣΑ και τα ΔΟΝΤΙΑ, 4) ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ.

ΣΚΑΛΑ

ΜΥΣ
ΜΑΡΣ
ΜΑΝΟΣ
ΜΩΡΙΑΣ
ΜΑΔΑΡΟΣ
ΜΥΛΑΡΟΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ ΚΗΠΟ.

ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

Συν Άθηνά και χείρα κίνει.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

ΡΕΝΑΝ
ΕΚΕΙ
ΝΕΑ
ΑΙ
Ν

ΛΘΩΣ — ΘΩΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ Β'

Οριζοντίως: 1) Μάνα — Βάας, 2) Έλα — Σπών — Ίνα, 3) Στ — ΤΠ — Εί — Έλα, 4) Μασέτρος, 5) Είδε — Όστά, 6) Λά — Νό — Ός, 7) ΟΡ — Άς — Χί, 8) Σοφά — ή πόα, 9) Σώκρες, 10) Ή — Σώ — Ίς — Τό, 11) Άκη — Νέος — Σόλ, 12) Σανά — Σίνα.

Καθέτως: 1) Μέσα — Έξας, 2) Άλτ — Έλος — ΙΚΑ, 3) Νά — Μισρός — Ήν, 4) Τάδ — Φός, 5) Σπέε — Άκον, 6) Νά, 7) Ός, 8) Νερό — Ήτις, 9) Ίός — Πές, 10) Όι — Στόχος, 11) Άνέ — Άσία — Τόν, 12) Σόλι — Σόλα.

— Τόμας Μίμ; Αύριο έχω τη γιορτή μου.
— Μπα! Πότε το πρωί ή το απόγευμα.

Γ. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΝΑ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ

1) "Οτι πρέπει να σταλή μέχρι τέλους Μαΐου 1949 κατάστασις εις διπλούν όλων των Έρυθροσταυριτών παλαιών και νέων. Η μία θα επιστραφή υπογεγραμμένη και εσφραγισμένη για να χρησιμεύσει ως βάσις διανομών δώρων εις τους Έρυθροσταυρίτας.

2) Τόν διαγωνισμό για την καινούργια εικόνα του

γραμματοσήμου της Ένώσεως Έρυθρών Σταυρών

3) Τόν διαγωνισμό Λευκωμάτων σχολικής αλληλογραφίας.

Για τα Λευκώματα του σχολ. έτους 1947-48 ο Αμερ. Έρυθρ. Σταυρός μας γράφει «Τα Λευκώματα είναι εξαιρετικώς ωραία και μεγάλου ενδιαφέροντος για τα Σχολεία μας».

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕ

α) ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ Ε.Σ.Ν.

1) 30 Μαρτίου 1949

Με πολύ ενδιαφέρον είδαμε τα έντυπά σας που δίνουν πλούσιαν εικόνα των επιδιώξεων του Ε.Ε.Σ.Ν. 'Ιδιαίτερον έντυπώσιν μας έκανε πάντοτε η ποικίλη δράσις των ομάδων σας, την οποίαν παρακολουθούμε από το μηνιαίο περιοδικό σας ανταποκρινομένην πλήρως προς την νεαράν ηλικίαν και τας σημερινάς ανάγκας της χώρας σας.

Γόσο τα έντυπα όσο και το Περιοδικό φανερώνουν μεγάλη δραστηριότητα και σας συγχαίρομε για την πρόοδο που έσημείωσε ο Ε.Ε.Σ.Ν. τα δύο τελευταία χρόνια.

2) 12 'Απριλίου 1949

Μελετήσαμε με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον κάθε έκδοσι του μηνιαίου σας περιοδικού του τρέχοντος σχολ. έτους. Συγχαίρομε τόν Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος για το θαυμάσιο αυτό περιοδικό και είμεθα σέ θέσι να εκτιμήσωμε τόν χρόνον τας δαπάνας και τας προσπάθειάς που καταβάλλονται γιαυτό.

Ingersoll Thornton
Assistant Director A.J.R.C.

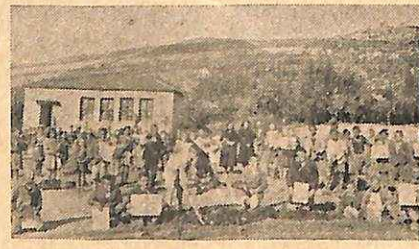
ΔΕΜΑΤΑ ΔΙΑ ΑΝΤΑΡΤΟΠΛΗΚΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ

Συνεχίζουμε τη δημοσίευσιν των όνυμάτων των σχολείων που έτοιμασαν και έφεραν εις τα γραφεία μας δέματα για τα ανταρτοπληκτα και τους τραυματίας. Τα δέματα αυτά έστάλησαν ήδη εις τόν προορισμό τους.

5ον Δημ. Σχ. Α. Π. 'Αθ., δέματα	106
2ον Δημ. Σχ. Α. Περ. Νικαίας	20
'Ιδιωτ. Σχ. Πετρογιαννοπούλου Λ. «Ευαγγελική»	66
1ον και 2ον Δημ. Σχ. Δ. Π. 'Αθ. 'Η-λιουπόλεως	18
1ον Δημ. Σχ. Ν. Κυδωνιών	19
13ον Δημ. Σχ. Γ. Π. 'Αθ.	53
Γυμνάσιον Χαλανδρίου	47
3ον Δημ. Σχ. Βύρωνος Α. Π. 'Αθ.	31
3ον Δημ. Σχ. Γ. Π. 'Αθ.	16
1ον και 2ον Δημ. Μοσχάτου Δ. Π. 'Αθ.	264
24ον Δημ. Σχ. Γ. Π. 'Αθ.	30
9ον Γυμνάσιον Θηλέων	71
Δημ. Σχολ. Χολαργού Α. Π. 'Αθ.	14

Ε.Σ.Ν. του 15ου Δημ. Σχολείου Δ' Περ. 'Αθηνών με δέματα δια τους τραυματίας.
Juniors of the 15th Elem. school Athe with parcels for the wounde

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Κάτω Μυρτιάς καθαρίζουν την αυλήν του σχολείου των.
Juniors of the Elem. school Kato Myrtia cleaning their playground

Ε.Σ.Ν. Α' Δημ. Σχολείου Σεργών φυτεύουν δένδρα εις τόν σχολικόν κήπον.
Juniors of the 1st Elem. school Serrhes planting trees in their school garden.

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Σταυρού Φθιώτιδος εκαθάρισαν το Νεκροταφείον.
Juniors of the Elem. School Stavros cleaned the cemetery.

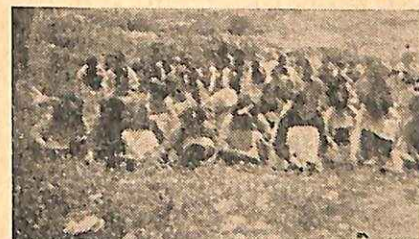
Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 17ου Δημ. Σχ. ο λ. Δ' Περ. 'Αθηνών επισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. Έχουν σχολικόν φαρμακείον. Βοηθούν με τρόφιμα πτωχόν οικογένειαν.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 9ου Δημ. Σχ. ο λ. Α' Περ. 'Αθηνών έτοιμασαν 45 δέματα δια τους μαχομένους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 'Ιδ. 'Αθηνών 'Εκπαιδευτηρίου Μαρκοπούλου τα χρήματα που έμάζεψαν από τα κάλαντα τα διέθεσαν δια τα ανταρτοπληκτα παιδιά της Παιδοπόλεως Βύρωνος. Με χρήματα ιδικά τους ίδρυσαν σχολικό φαρμακείο. Φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 16ου Δημ. Σχολ. Β' Περιφέρειας 'Αθηνών έπεσκέφθησαν το Στρατ. Νοσοκομείο Ρίμνι, τους τραυματίας του οποίου έψυχαγώγησαν και έμοίρασαν δώρα. Έμάζεψαν ημικανουργή Ιματισμό και ύποδηματα και 265.000 δρχ. για τα συμμοριόπληκτα παιδιά. Έπεσκέφθησαν άρρωστη συμμαθητριά τους. 'Ισοπέδωσαν την αυλή του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 20ου Δημ. Σχολ.

Ε.Σ.Ν. του Μικτού Δημ. Σχολείου Καματερού 'Αττικής μαζεύουν χαμομήλι για τα Νοσοκομεία.

Juniors of the Elem. School Kamaterou gathering camomile for the hospitals.

Δ' Περιφέρειας 'Αθηνών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Βοηθούν τους πτωχούς συμμαθητάς των. Έμοίρασαν δώρα στα ανταρτοπληκτα παιδιά της Παιδοπόλεως Ν. Σφαγείων.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης πληρώνουν το συσσίτιο των πτωχών μαθητών. Έμάζεψαν για τους Μαχομένους 35.000 δρχ. και για τα ανταρτοπληκτα παιδιά παιγνίδια και βιβλία. Έπεσκέφθησαν τα ανταρτοπληκτα παιδιά του 'Ιωσηφογλείου, εις τα οποία προσέφεραν δώρα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 13ου Δημ. Σχολ. Α' Περιφέρειας 'Αθηνών έπεσκέφθησαν τα ανταρτοπληκτα Παιδοπόλεως Βύρωνος, τα οποία έψυχαγώγησαν και τους προσέφεραν δώρα.

Ε.Σ.Ν. της Σχολής Αυλωνίτου Πειραιώς συγκεντρώνουν δέματα δια τους τραυματίας και τα ανταρτοπληκτα.

Juniors of Avlonitis School Piraeus, with parcels for the wounded and the refugee children.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 21ου Δημ. Σχολ. Β' Περιφέρειας 'Αθηνών έπεσκέφθησαν τα ανταρτοπληκτα παιδιά Παιδοπόλεως Ν. 'Ιωνίας, τα οποία έψυχαγώγησαν και τους προσέφεραν δώρα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 'Ιδ. 'Αθηνών 'Εκπαιδευτηρίου Εύανθίας Πρωτοπαππά 'Αθηνών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδικήν των και του κήπου των. Έμάζεψαν διάφορα χρήσιμα πράγματα δια τους τραυματίας.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Λυκείου 'Αθηνών Ι. Νούσια φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν τους πάσχοντα και τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έχουν σχολ. φαρμακείο. Έπεσκέφθησαν τα ανταρτοπληκτα Παιδοπόλεως Κηφισίας, τα οποία έψυχαγώγησαν και τους έμοίρασαν διάφορα πλεκτά που έπλεξαν μόνες τους, παιγνίδια και γλυκά.

Από την δράσι των ομάδων των Ε.Σ.Ν. του Πειραματικού Σχολείου 'Αθηνών.

— Έκατονταμελής αντιπροσωπεία των ομά-

Ε.Σ.Ν. του 14ου Δημ. Σχολείου Β' Περιφ. 'Αθηνών φυτεύουν δένδρα εις το πεζοδρόμιον του σχολείου των.

Juniors of the 14th Elem. school planting trees.

δων Ε.Σ.Ν. μετά της χορηγίας του Σχολείου έπεσκέφθη και προσέφερε διάφορα δώρα και έτραγουδησε διάφορα πατριωτικά άσματα εις τους τραυματίας του στρατιωτικού νοσοκομείου «Ρίμνι».

— Η ομάδα Ε.Σ.Ν. της Δ' και Ε' τάξεως γυμνασίου έτέλεσαν άγώνα «Πίγκ-Πόγκ».

— Μεταξύ των ομάδων Ε.Σ.Ν. των τεσσάρων ανώτερων τάξεων του γυμνασίου έγιναν άγώνες πρωταθλήματος Βόλλεϋ και Μάσκετ Μπάλ με έπαθλα έπαμειβόμενα κύπελλα.

— Αι ομάδες Ε.Σ.Ν. του Σχολείου απέστειλαν διακόσια (200) άτομικά δέματα δια

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείου Μετοχίων-Πισκοκεφάλου Σητείας έτοιμοι για την ανάδασωσιν.

Juniors of the Elem. School Metochi, Piskokefalon ready for the reafforestation.

τους τραυματίας μας, και διακόσια τεσσαράκοντα πέντε (245) άτομικά δέματα με έδη έπενδύσεως και ύποδησεως δια τα συμμοριόπληκτα παιδιά των Δημοτικών Σχολείων της Νεοσύσης.

3ον ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

1) Αι ομάδες άρρένων της ΣΤ' και της Δ' τάξεως ήσυχολήθησαν με την κατασκευή και περιποίησιν του σχολικού κήπου.

2) Η α' ομάδα των θηλέων της ΣΤ' τάξεως ήσυχολήθη με την καθαριότητα των μαθητών και της τάξεως.

3) Η β' ομάδα θηλέων ήσυχολήθη με την περι-

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Γαλατάδων Γιαννιτσών περιποιούντα τόν χώρον του 'Ηρώου της Κοινότητος.

Juniors of the Elem. school Galatades Janitsa cleaning round the heroes' tomb.

θαψιν των τραυματιζομένων μαθητών δλου του σχολείου, έπίδειξασα άπαράμειλλον ζήλον.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 5ου Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Πειραιώς με χρήματα από τα κάλαντα έδοθησαν τρεις πτωχές οικογένειες. Έτοιμασαν 16 δέματα δια τους στρατιώτας. Έκαμαν Χριστουγεννιάτικο δένδρο και στο τέλος της εορτής έμοίρασαν στα πολύ πτωχά παιδιά και στα ανταρτοπληκτα φορέματα και παπουτσάκια, τα οποία έμάζεψαν από τα πλουσιότερα παιδιά του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Λυκείου «Ελληνισμός» Πειραιώς έστειλαν γούσματα και δέματα εις τους στρατιώτας από τους οποίους έλαβαν και ευχαριστήρια γράμματα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί της 'Ιδ. 'Αθηνών

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου 'Αναρράχης μαζεύουν χαμομήλι δια τόν Αμερ. Ε.Σ.Ν. Juniors of the Elem. School Anarrachi gathering camomile for the American Junior Red. Cross.

Σχολής Κατρανίδου — Κυρία Αποστόλου Πειραιώς έπεσκέφθησαν το 423 Στρατιωτικόν Νοσοκομείο και 421 Μοιής Πετρακή εις τους τραυματίας των οποίων έμοίρασαν δώρα και τους έψυχαγώγησαν.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 1ου Δημ. Σχολ. Νεοχωρίου Παράσχελος έτοιμασαν 245 άτομικά δέματα δια τους τραυματίας του σχολείου των και την ιδικήν των. Έπ. σκέπτονται τους άσθενείς συμμαθητάς των. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έψαλλαν τα κάλαντα υπέρ των άπορών του χωριού.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Γ' Δημ. Σχολ. Κατούνης Μεσολογγίου ήσυχολήθησαν με την καθαριότητα του σχολικού κήπου. Έχουν έτοιμάσει 250 τ. μ. εις τόν σχολικό κήπο

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Λεχαινών άσχολούμενοι με την δεινροφυτεύσιν της κεντρικής όδου.

Juniors of the Elem. school Lechena planting trees in the central road.

Ε. Σ. Ν. 11ου Δημ. Σχολείου Α' Περιφ. 'Αθηνών έτοιμάζουν δέματα δια τούς τραυματίες.

Juniors of 11th Elem. School preparing parcels for the wounded.

για να καταρτίσουν σπορεία κυπαρίσσου και πεύκων. Έμοίρασαν 250 φυτώρια άμυγιάς εις τούς κατοίκους. Έφύτευσαν 13 πορτοκαλλιές εις τόν σχολικό κήπο. Έκαθάρισαν λιμνάζοντα νερά.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γ' Δημ. οτ. Σχολ. Λεβαδείας έτοιμάσαν 30 δέματα για τα άνταρτοπληκτα του Καρπενησίου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Πέντε Όριων Φωκίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Βοηθούν τούς αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Άγόρασαν φάρμακα δια τούς σχολείων των. Έδοθήσαν με χρήματα παιδ. δια άπόρων έπιστρατευμένων του χωρίου των. Έφύτευσαν 2.000 πεύκα και κυπαρίσσους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί Ε' όμάδος του Β' Δημ. οτ. Σχολ. 'Αμφισσης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Βοηθούν τούς πτωχούς και τούς αδυνάτους εις τα μαθήματα.

Ε. Σ. Ν. ΣΤ' Δημ. Σχολ. Α' Περι. Πειραιώς φυτεύουν δένδρα εις τόν σχολικόν των κήπον.

Juniors of the 6th Elem. school Piraeus planting trees in their school garden.

ματα μαθητάς. Βοηθούν εις την παρασκευήν και διανομήν του συσταίτου. Έχουν σχολικόν φαρμακείον. Άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Έπισκέπτονται τούς άσθενείς συμμαθητάς των. Έπεσκέφθησαν τόν Νοσοκομείον της πόλεως των και έμοίρασαν εις τούς νοσηλευομένους γλυκίσματα. Έψαλλαν τα κάλαντα δια την ένίσχυσιν του ταμείου των. Μέρος των χρημάτων τούτων διέβησαν προς αγοράν κονιάκ και σιγα. ρέττων δια τούς στρατιώτας των φυλακίων της πόλεως των και γραφικής ύλης δια τούς πτωχούς μαθητάς. Έφύτευσαν περί τα 400 δένδρυνια.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ' Δημ. οτ. Σχολ. Λεβαδείας με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν είδη λιματισμού για τα πτωχά παιδιά του σχολείου. Έδενδροφύτευσαν μεγάλην έκτασιν. Άπέστειλαν 70 δέματα εις τούς μαθητάς του Δημ. οτ. Σχολείου Καρπηνησίου. Μετέφεραν οίκοδο. μύσιμο ύλικό για την κατασκευή της έκκλησίας.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημ. οτ. Σχολ. Λεβαδείας έτοιμάσαν 72 δέματα για τα άνταρτοπληκτα του Καρπηνησίου.

Ε. Σ. Ν. Δημ. Σχολείου Σάμου άσכולόμενοι με την άναδάσασιν. Juniors of Elem School Samos taking part in the reafforestation.

δέματα με διάφορα σχολικά είδη και τρόφιμα δια τούς άνταρτοπληκτους μαθητάς του Δημ. οτ. Σχολείου Καρπηνησίου. Με χρήματα από τα κάλαντα έδοθήσαν τούς πτωχούς μαθητάς και έστειλαν εις τόν Στρατόν 5 όκ. κονιάκ. Παρακολουθούν μαθητάς πρώτων Βοηθειών.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Τμήματος Γυμνασίου Εύπαλίου Δωριδός έκαθάρισαν τα πεύκα από τις κάμπες. Περιποιούνται τα δένδρυνια του σχολικού κήπου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί των Δημ. οτ. Σχολ. Λεβαδείας άπέστειλαν 450 δέματα με σχολικά είδη, τρόφιμα και είδη ρουχισμού δια τούς άνταρτοπληκτους μαθητάς των Δημ. οτ. Σχολείων Καρπηνησίου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Σταματογιαννείκων Τριχωνίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Παρακολουθούν μαθήματα πρώτων βοηθειών. Έδοθήσαν συμμαθητήν τους

Ε. Σ. Ν. του 6ου Δημ. Σχολείου Β' Περιφ. Πειραιώς άσכולόμενοι εις τόν σχολ. κήπον. Juniors of the 6th Elem. School Piraeus in their School garden.

στις οικιακές έργασίες, κατά την διάρκειαν άσθενείας των οκείων των, για να μη χάση τα μαθήματά του.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β' Δημ. οτ. Σχολ. Λεβαδείας έστειλαν εις τούς άνταρτοπληκτους μαθητάς του Καρπηνησίου 91 δέματα με γραφική ύλη και 140 όκ. τρόφιμα.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου 'Ιτέας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Έχουν σχολ. βιβλιοθήκη, σχολ. φαρμακείο. Έφύτεψαν 300 δένδρα. Παρακολουθούν διαλέξεις επί υγιεινών θεμάτων. Έδιδάχθησαν τούς κανόνες δια τούς λουομένους και πως να παρέχουν βοήθειαν εις πνιγμένους. Προσέφεραν εις τούς πτωχούς μαθητάς λιματισμόν και ύπόδησιν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Μαλεσιάνδος Βάλτου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου, του χωρίου και την

Ε. Σ. Ν. Δημ. Σχολείου Καλαμπακίου Δράμας ψυχαγωγούν τούς στρατιώτας. Juniors of the Elem. school Kalabaki, Drama, organized a program to recreate the fighting soldiers.

ιδικήν των. Έπιδιώρθησαν τόν προαύλιο του σχολείου. Κατά την διάρκειαν μιας έκδρομής έτοιμάσαν μια ζύλινη γέφυρα. Έμάψαν μάλινα για τόν Στρατό. Βοηθούν τούς μαθητάς που έχουν πατέρα ή άδελφόν έπιστρατευμένο.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Κηφισοχωρίου Λοκρίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν βιβλία για τή σχολική βιβλιοθήκη. Έκαμαν Χριστουγεννιάτικο δένδρο, μέρος των εισπραξέων του όποιου διέβησαν για την αγορά γραφικής ύλης για τούς πτωχούς μαθητάς.

ΕΥΒΟΙΑ

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Τμήματος Γυμνασίου Λ. Αϊδινίου ανέλαβαν υπό την προαίαν των πτωχών οικογένειαν έπιστρατευέντος συγχωριανού των. Έστειλαν δέματα στους μαχομένους, από τούς όποιους έπήραν πολλά εύχαριστήρια γράμματα.

Ε. Σ. Ν. 'Ιδιωτ. Γυμν. Δημ. Κυριαζοπούλου Πειραιώς έπεσκέφθησαν τόν Στρατ. Νοσοκομείον 'Αρσακείου Ψυχικού και διένειμον δώρα. Juniors of Kyriazopoulou Ifig'i School Piraeus at the 423 Military hospital.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Προσηλίου Λακωνικής φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Κατά την διάρκεια του χειμώνας μετέφεραν τήν καύσιμο ύλη για τή θερμάστρα του σχολείου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημ. οτ. Σχολ. Λαυρακίου Κορινθίας έμάψαν από τα κάλαντα 310.000 δραχ. για τα άνταρτοπληκτα.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου 'Ακράτας Αιγιάλειας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έδοθήσαν πτωχές οικογένειες. Έφύτεψαν σπόρους μηλιάς. Έμοίρασαν εις τούς κατοίκους 5.000 δένδρυνια κυπαρίσσου. Προσέφεραν δέματα με χρήσιμα είδη στους πτωχούς μαθητάς.

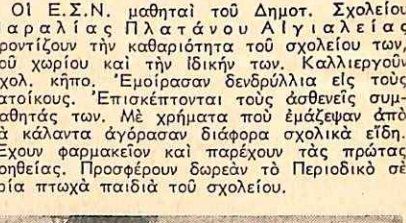
Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Ψάρι Κορινθίας φροντίζουν την καθα-

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολ. Νεχωρίου Μαγνησίας μαζεύουν χαμομήλι δια τόν Καναδικόν Ε. Σ. Ν. Juniors of the Elem. school Neochoriou Magnesias gathering camomile for the Canadian Junior Red. Cross.

ριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν τας πρώτας βοηθείας εις τούς έχοντας ανάγκην. Έδενδροφύτευσαν κοινοτικό χώρο. Βοηθούν με τρόφιμα πτωχές οικογένειες. Έστειλαν δώρα στην 72αν Ταξιαρχίαν.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Παραλίας Πλατάνου Αιγιάλειας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωρίου και την ιδικήν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Έμοίρασαν δένδρυνια εις τούς κατοίκους. Έπισκέπτονται τούς άσθενείς συμμαθητάς των. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν διάφορα σχολικά είδη. Έχουν φαρμακείον και παρέχουν τας πρώτας βοηθείας. Προσέφεραν δωρεάν τόν Περιοδικόν σε τρία πτωχά παιδιά του σχολείου.

Ε. Σ. Ν. Β' Δημ. οτ. Σχολ. 'Αμφισσης διδάσκουν α' βοηθείας εις τούς συναδέλφους των. Juniors of the 2nd Elem. school, Amfissas practising in first aid.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Ε.Ε.Σ.Ν. ΠΑΤΡΩΝ κ. ΜΠΡΙΑΜΑΤΟΥ

Έγένοντο έπισκέψεις εις τούς άσθενούντας 'Ερυθροσταυρίτας και εις τα Νοσοκομεία και 'Ορφανοτροφεία της πόλεως.

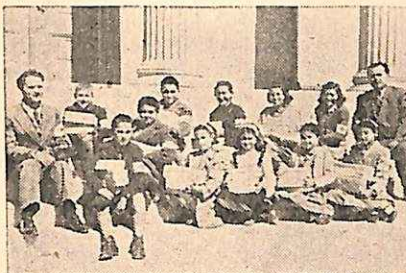
Ένεγράφησαν δύο εισέτι χιλιάδες νέα μέλη 'Ερυθροσταυριτών. Ήδη ό συνολικός αριθμός άνέρχεται εις 6.500 μέλη.

Όργανώθη και λειτουργεί ή βιβλιοθήκη και τόν έντευκτήριον των μελών με πίκ-πογκ και άλλα παιγνίδια.

Δίδονται τακτικά όμιλίες εις τούς όμαδάρχας.

Τό Πάσχα όργανώθησαν μεγάλοι έορταί με διανομήν δώρων εις τούς τραυματίες τών Νοσοκομείων, με συμμετοχήν χορωδίας 'Ερυθροσταυριτιστών του Α' Γυμνασίου Θηλέων, υπό τόν καθηγητήν της Μουσικής κ. Δελγιαννάκη.

Στέλεχη του Ε.Ε.Σ.Ν. άπετέλεσαν τα μέλη

Ε. Σ. Ν. Α' Δημ. οτ. Σχολείου 'Ελευθεροπόλεως Β' Περι. 'Αθηνών με δέματα δια τούς τραυματίες. Juniors of the 1st Elem. school Eleftheropolis with parcels for the wounded.

του Ιδρυέντος Σώματος Σαμαρειτών του Ε.Ε. Σ., όστινες έκαμαν έξαιρετικήν εμφάνισιν κατά την 25ην Μαρτίου.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Καστρακίου Καλαμπάκας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και του χωρίου. Έδενδροφύτεψαν την περιοχή του Νοσοκομείου Καλαμπάκας. Με χρήματα από τα Κάλαντα αγόρασαν γλυκά, σιγάρα και κονιάκ, τα όποια προσέφεραν εις τα προκεχωρημένα φυλάκια του χωρίου των.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Λεπτοκαρυάς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έκα-

Ε. Σ. Ν. Γ' Γυμνασίου 'Αρρ. φέρουν εις τα Γραφεία μας δέματα δια τούς μαχομένους. Juniors of the 3rd High school for boys Athens carry to our offices parcels for the fighting soldiers.

θάρισαν τούς δρόμους του χωριού και μετέφεραν πέτρα για τόν κτίσιμο τών άποχωρητηρίων του σχολείου.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Διασελλίου 'Αρτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν τα όρφανά και πτωχά παιδιά. Άγόρασαν κουρευτική μηχανή.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημ. οτ. Σχολείου Γοργομούλου Πρεβέλης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έκαθάρισαν τούς δρόμους του χωριού των. Κάθε Σάββατο καθαρίζουν τήν 'Εκκλησίαν. 'Ισοπέδωσαν τόν πάτωμα του σχολείου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Γαλαταΐς Πρεβέλης φρον-

Ε. Σ. Ν. 30ου Δημ. οτ. Σχολείου Β' Περι. 'Αθηνών με δώρα δια τούς τραυματίες. Juniors of 30 Elem. school with gifts for the wounded.

τίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έκαθάρισαν τούς δρόμους του χωριού των. Άλληλογραφούν με άλλα σχολεία.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνασίου 'Αρρένων 'Αρτης άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Έχουν σχολικό φαρμακείο. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν δώρα για τόν Στρατιωτικό Νοσοκομείο 'Ιωαννίνων.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Σμυρτούλας Πρεβέλης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τούς έχοντας ανάγκην. Έφύτευσαν 300 δένδρυνια. 'Ισοπέδωσαν μέρος της αύλης του σχολείου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ.

Ε. Σ. Ν. Ε' Δημ. οτ. Σχολείου Α' Περι. Καβάλλας ψάλλουν τα κάλαντα για να ένισχύσουν τόν ταμείον των. Juniors of the 5th Elem. school Kavala singing carols.

Σχολ. Γκρίκας Παραμυθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Έφύτευσαν 250 πεύκα και 250 κυπαρίσσους. Μαζεύουν χρήματα για την αγορά κουρευτικής μηχανής. Φροντίζουν για τούς άνταρτοπληκτους, που περνούν από τόν χωριό τους.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. 'Ελευθερίου Παργης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου και την ιδικήν των. Έχουν σχολικήν βιβλιοθήκη. 'Ιδρυσαν σχολικό χαρτοπωλείο. Τό κέρδος τό διαβέτουν για την αγορά γραφικής ύλης για τούς πτωχούς μαθητάς. Έκαθάρισαν τούς δρόμους του χωριού, την αύλη και τόν γυμναστικό χώρο.

Ε. Σ. Ν. Α' Τραχ. Δημ. Σχολείου Β' Περι. Πειραιώς καλλιεργούν σχολικόν κήπον. Juniors of the 1st Elem. school Piraeus planting flowers.

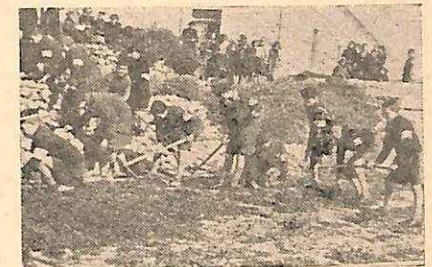
Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Προφήτου Θεσσαλονίκης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Βοηθούν τούς αδυνάτους εις τα μαθήματά των. Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ε' Δημ. οτ. Σχολ. 'Εδέσσης βοηθούν τούς πτωχούς συμμαθητάς των. Παρέχουν τας πρώτας βοηθείας εις τούς έχοντας ανάγκην. Έστειλαν δώρα εις τούς τραυματίες. Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 14ου Δημ. οτ. Σχολ. Θεσσαλονίκης έτοιμάσαν δώρα για τούς τραυματίες.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημ. οτ. Σχολ. Καλαμπάκίου Δράμας

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Κερματών 'Αρτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Έχουν σχολική βιβλιοθήκη. Έλαβον μέρος εις έράνους υπέρ της φανέλλας του Στρατιώτου, υπέρ τών μαχομένων και μιας φυματικής μαθητρίας του Γυμνασίου 'Αρτης. Βοηθούν στην παρασκευή και διανομή του μαθητικού συσταίτου. Έπεσκέυσαν τόν σχολικό δρόμο και τή θύρα του σχολείου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου 'Ανω Πέτρας 'Αρτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Έχουν σχολ. βιβλιοθήκη. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Βοηθούν με γραφική ύλη τούς πτωχούς μαθητάς. Βοηθούν στην παρασκευή του συσταίτου.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Φλαμπούρων Πρεβέλης φροντίζουν

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολείου Κυθήρων καλλιεργούν σχολικόν κήπον. Juniors of Elem. school Kythera cultivating their school garden.

την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Έφιλοξένησαν για λίγες μέρες άνταρτοπληκτα παιδιά.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολείου Μελάτων 'Αρτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριού και την ιδικήν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Έφύτεψαν πεύκα, όπωροφόρα και άλλα δένδρα κοντά στο σχολείο τους. Προσέφεραν μάλινα για τούς στρατιώτες. Έκαμαν έρανο για τόν παιδί τών μαχομένων. Βοηθούν στην παρασκευή και διανομή του συσταίτου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Παλαιοφύτου Γιαννιτσών φροντίζουν την καθαριότητα του

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολείου Καλαμπακίου Δράμας καθαρίζουν τας άκακίας πρό της φυτευσέως των. Juniors of the Elem. School Kalabakion - Drama, planting trees.

σχολείου των. Καλλιεργούν σχολικόν κήπον.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημ. οτ. Σχολ. Προφήτου Θεσσαλονίκης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδικήν των. Βοηθούν τούς αδυνάτους εις τα μαθήματά των. Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ε' Δημ. οτ. Σχολ. 'Εδέσσης βοηθούν τούς πτωχούς συμμαθητάς των. Παρέχουν τας πρώτας βοηθείας εις τούς έχοντας ανάγκην. Έστειλαν δώρα εις τούς τραυματίες. Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 14ου Δημ. οτ. Σχολ. Θεσσαλονίκης έτοιμάσαν δώρα για τούς τραυματίες.

Οι Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Α' Δημ. οτ. Σχολ. Καλαμπάκίου Δράμας

Ε.Σ.Ν. 9ου Δημ. Σχολείου Κουπονίων Α' Περ. Αθηνών καλλιεργούν σχολικόν κήπον. Juniors of the 9th Elem. school Kouponia, Athens cultivating their school garden.

φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έστειλαν δέματα εις τους μαχομένους. Έστειλαν 400.000 δρχ. εις τα θύματα της Ναούσης. Έφύτευσαν 128 ακακίες. Παρακολουθούν μαθήματα υγιεινής και πρώτων βοηθειών.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κρύας Βρύσης Γιαννιτσών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου. Έφύτευσαν δένδρα. Διέβησαν 300.000 δρχ. υπέρ των ανταρτοπληκτών.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φυτρώκίου Βισαλτίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου

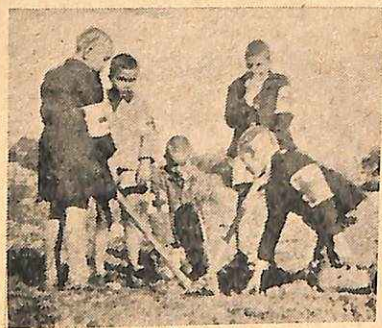

Ε.Σ.Ν. Δημοτ. Σχολείου Γλυφάδας εις παιδόπολιν Δουργουτίου. Juniors of the Elem. School Glyfada, visiting the Dourgouti center of the ref. children.

των και την ιδιότητά των. Έφύτευσαν 30 μουριές εις τον περιβόλον του σχολείου. Μετέφεραν άμμιον και έστρωσαν την αύλην του σχολείου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολ. Νικητοσάρα Δράμας καλλιεργούν σχολικό κήπον. Περιποιούνται τα δένδρα. Έπεσκέφθησαν εις το Νοσοκομείο δύο άρρώστους συμμαθητάς των. Δίδουν δωρεάν γάλα σε μία όρφανή πτωχή κόρη του χωρίου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α'. Δημ. Σχολ. Σεργίου με χρήματα από τα

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κοντογενιάδος Κεφαλληνίας φυτεύουν δένδρα εις την αύλην του σχολείου των.

Juniors of the Elem. school Kontogennados planting trees.

κάλαντα αγόρασαν γραφική ύλη, μικρά παιχνίδια και καλτσάκια για τα άνταρτοπληκτά παιδιά. Παρακολουθούν μαθήματα πρώτων βοηθειών. Φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έπιλέπουν στη διανομή του πρωτού ροφήματος.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Όχυρου Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Περιέφραξαν το προαύλιο του σχολείου με άγκυρωτό σύρμα. Άνοιξαν 200 λάκκους για να φυτέψουν δενδρύλλια.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αξιοχωρίου Παιονίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Έφύτεψαν 200 δενδρύλλια. Έπισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των και τους προσφέρουν διάφορα είδη. Εμάζεψαν μάλλινα για τους Ακρίτας. Παρέχουν τας πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Ε' Δημοτ. Σχολ. Καβάλλας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έφύτεψαν πεύκα και διάφορα άλλα δένδρα. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν παπούτσια για μία πτωχή μαθήτριά. Έπρομηθεύθησαν ένα άποστακτήρα για το μάθημα της Φυσ. Πειραματικής. Έχουν μαθητικό κουρείο. Όργανώνουν έκδρομές.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ζαγκλιβερίου Λαγκαδά φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν τους έχοντας ανάγκην συμμαθητάς των και συχωριανούς των. Τα χρήματα που έμάζεψαν από τα κάλαντα τα έμοίρασαν στους πτωχούς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Ε' Δημοτ. Σχολ. Καβάλλας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έφύτευσαν περί τα 350 όπωροφόρα δένδρα. Αγόρασαν δώρα για το Χριστουγεννιάτικο δένδρο. Έχουν σχολικό φαρμακείο. Άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Βοηθούν τους πτωχούς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Άρρένων Φλωρίνης έβοήθησαν στη μεταφορά των τραυματιών.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Καλού Άγρου Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και έφύτευσαν περί τα 400 δένδρα. Έκαμαν έρανο μεταξύ των και μεταξύ των κατοίκων και με τα χρήματα αγόρασαν γλυκά και μανδηλάκια, τα όποια προσέφεραν στους τροφίμους του Γηροκομείου Δράμας. Εμάζεψαν καύσιμιο ύλη για τη θέρμανση των στρατιωτών.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άγ. Γεωργίου Φωκίδος φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έκαθάρισαν τους δρόμους του χωρίου των και τα άλωνα. Περιποιούνται τα πεύκα. Έφύτευσαν 200 δένδρα. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έκαμαν έρανο μεταξύ των για την «Φανελλαν του Στρατιώτου».

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Ιδιωτικού Γυμνασίου Καψάλη, Ιτέας έφύτευσαν περί τα 450 δένδρα εις τους δρόμους της πόλεως των και στον γύρω του σχολείου χώρο. Από το ταμειόν τους βοηθούν τους πτωχούς.

ΔΡΑΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Αι όμάδες του Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Θηλέων έπεσκέφθησαν κατά τας εορτάς του Πάσχα τα εν τη πόλει και περιχώροις Στρατιωτικά και Αστυνομικά Τμήματα, ως και το Στρατιωτικόν και Κρατικόν Νοσοκομείον και διένειμον εις τους όπλίτας του Στρατού και της Χωροφυλακής γλυκίσματα, κόκκινα αυγά, τσουρέκια, φρούτα και εις τα άνταρτοπληκτά παιδιά. Τα εν λόγω είδη συνέλεγχαν από έρανων. Τους άσθενείς των νοσοκομείων έψυχαγόγησαν με διάφορα άσματα.

Επίσης αι όμάδες ψυχαγωγίας και άλληλεγγύης του αύτου Σχολείου διένειμον επί τρεις συνεχείς Κυριακάς εις τους ένδοξους τραυματίας, γλυκά αξίας 400.000 περίπου δραχμών καταβληθείσας υπό του ταμείου των και έψυχαγόγησαν τους τραυματίας με διάφορα άσματα.

Αι όμάδες Ε.Ε.Σ.Ν. των Δημοτικών Σχολείων της πόλεως συνέλεξαν ποσότητας χαμομήλου το όποιον συσκευάσαν και απέστειλαν ως δώρον διά τους Έρρυθροσταυρίτας άλλων χωρών.

ΘΡΑΚΗ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σταυρουπόλεως Ξάνθης καλλιεργούν

Ε.Σ.Ν. του Γ' Δημ. Σχολείου Πειραιώς καλλιεργούν σχολικόν κήπον.

Juniors of 3rd Elem. school Piraeus cultivating their school garden.

σχολ. κήπον. Έκαμαν έρανο μεταξύ των για την βοήθειαν άρρώστου συμμαθητού των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νέας Κερασάνης (Πλαστήρια) Ξάνθης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Με δικά τους χρήματα αγόρασαν άκαυτωτό σύρμα, με το όποιον περιέφραξαν την αύλην του σχολείου των.

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Θηλ. Καβάλλας εις την παιδόπολιν Καβάλλας. Juniors of the High School for girls, Kavalla, visiting the center for ref. children.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Έξαμυλίων Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του χωρίου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

ΚΡΗΤΗ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοιρών Ήρακλείου Κρήτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έκαθάρισαν τη βρύση του σχολείου των. Έφύτευσαν 100 δενδρύλλια γύρω από το σχολείο και στον άμαξωτό δρόμον. Εμάζεψαν μεταξύ τους 60.000 δρχ. για τους άνταρτοπληκτους μαθητάς της Ναούσης.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σταυρακίων Μαλεβυζίου Κρήτης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έφύτευσαν 40 δενδρύλλια.

Ε.Σ.Ν. του Α' Δημ. Σχολείου Λαγκαδά ψάλλουν τα κάλαντα προς έλγισχυσιν του ταμείου της διάδοξ.

Juniors of the 1st Elem. school Lagada singing the carols to raise money for their groups aims,

ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΝΗΣΟΙ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βαχού Βιάννου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και τήν ιδιότητά του χωρίου. Έφύτεψαν πεύκα και κυπαρίσσια εις τους κεντρικούς δρόμους του χωρίου, το Νεκροταφείον, την έκκλησία και την αύλην του σχολείου. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Βοηθούν τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άγ. Γεωργίου Λασηθίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έφύτεψαν 350 πεύκα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άχλαδίων Σητείας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Ισοπέδωσαν τον γύρω του σχολείου χώρο, ο όποιος χρησιμοποιείται ως Γυμναστήριον. Έφύτεψαν 63 δενδρύλλια, τα όποια περιποιούνται. Έχουν μαθητικόν κουρείον. Έκαμαν έρανο και έμάζεψαν 20.000 δρχ., λάδι, όσπρια και ψωμί, τα όποια προσέφεραν σε πτωχό συχωριανό τους. Βοηθούν τους πτωχούς συμμαθητάς των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Καστελλίου Άποκορώνου άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Έφύτεψαν 100 εύκαλύπτους εις τον κεντρικόν δρόμον του χωρίου των και 15 κυπαρίσσια στο Νεκροταφείον.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Γαβαλοχωρίου Χανίων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έφύτεψαν δένδρα. Φροντίζουν με διαφόρους τρόπους να ένισχύουν το ταμείο τους. Από μίαν σχολική παράσταση και τα κάλαντα έμάζεψαν 670.000 δρχ., τις όποιες διέβησαν για την έπισκευή του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ρογιδιάς Μαλεβυζίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Παρασκευάζουν το προϊόν ρόφημα και κατά τας έκδρομάς μαζεύουν καύσιμον ύλη για το σχολείο. Βοηθούν τους κατόικους της Κοινότητος σε διάφορες εργασίες.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σταύλου Χανίων φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έφύτεψαν περί τα 1200 δενδρύλλια και άνηθ. Καλλιεργούν σχολ. κήπον.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ζήρου Σητείας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έχουν μαθητικόν κουρείον. Άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Έπισκέπτονται τους άρρώστους συμμαθητάς των. Έφύτεψαν 400 πεύκα, τα όποια περιποιούνται. Βοηθούν εις τα μαθήματα τους μικρότερους μαθητάς. Πληρώνουν το μαθητικό συσσίτιο των πτωχών παιδιών. Αγόρασαν βιβλία και γραφική ύλη σε πτωχούς συμμαθητάς των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μοθιανών Κισσάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Με χρήματα του ταμείου των αγόρασαν γραφική ύλη για τους άδυνάτους μαθητάς. Παρακολουθούν μαθήματα πρώτων βοηθειών.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φουρούρα Ρεθύμνης έμάζεψαν από τα κάλαντα 800.000 δρχ. τις όποιες διέβησαν για την αγοράν θερμαστρών του σχολείου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Γυμνασίου Άργοστολίου έπεσκέφθησαν το Σανατόριον της πόλεως και προσέφεραν εις τους νοσηλευόμενους γλυκίσματα και φρούτα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μεταξάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς και τους άδυνάτους εις τα μαθήματα. Διάρθρωσαν την αύλην του σχολείου των και καλλιεργούν άνηθ. Έβοήθησαν εις την έπιδιόρθωσιν του κεντρικού δρόμου του χωρίου των. Έχουν σχολικό φαρμακείο.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άρνάδου Τήνου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωρίου των και την ιδιότητά των. Έφύτεψαν γύρω από το σχολείο άγριοδάφνες και μύρτα. Βοηθούν εις την διανομήν του συσσιτίου. Έκαμαν έρανον και έμάζεψαν μαλλί με το όποιο έπλεξαν μάλλινα για τους στρατιώτες, καθώς επίσης αγόρασαν με δικά τους χρήματα σιγάρα και σοκολάτες, τα όποια έστειλαν στη Φανελλά του Στρατιώτου. Έστειλαν γραφική ύλη στα άνταρτοπληκτά παιδιά της Παιδόπολεως Τήνου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολ. Τήνου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τα πτωχά παιδιά. Έμοίρασαν γραφική ύλη στα παιδιά της Παιδόπολεως Τήνου. Έπλεξαν μάλλινα για τον Στρατό. Έστειλαν σιγάρα στους μαχομένους. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και φυτρώριο καλώςιστικών δένδρων. Έμοίρασαν 15.000 δένλωπιστικόν δένδρων. Έφύτεψαν 2.000 δένδρα.

ξαν ένα μικρό τμήμα για να καλλιεργήσουν σχολ. κήπον. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Φροντίζουν να στέλλουν φαγητό και ξύλα για θέρμανσι σ' ένα γέροντα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άγγερίας Πάρου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Ισοπέδωσαν και έφύτεψαν στην αύλη του σχολείου δενδρύλλια.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αδάμαντος Μήλου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Διάρθρωσαν τους δρόμους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Φαρακλάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και άνθόκηπον. Έφύτεψαν

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολείου Πλατανοδρύσεως κουρεύουν τους συμμαθητάς των.

Juniors of the Elem. school Platanodryssi at their hair-dresser's shop.

40 καλλωπιστικά δένδρα εις τους κεντρικότερους δρόμους του χωρίου των. Έκαθάρισαν τα πεύκα από τις κόμπιες και περιποιούνται τα δένδρα. Έπεσκευάσαν σε πολλά σημεία τους κεντρικούς δρόμους. Με χρήματα του ταμείου των αγόρασαν κουρευτικές μηχανές και κόβουν μόνοι τους τα μαλλιά τους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κεραμίων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Έφύτεψαν άνηθ σε γλάστρες. Περιποιούνται τα δένδρα. Άσκούνται εις τας πρώτας βοηθείας. Διοργάνωσαν έκδρομάς. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κοντογενιάδος Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς και τους πτωχούς με γραφική ύλη. Έφύτεψαν 100 πεύκα εις την αύλην του σχολείου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κουρουκλάτων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, καθως και των μικρών παιδιών, των όποιων οι μητέρες εργάζονται στους άγρούς. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βέσσης Χίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και του χωρίου των. Την Πρωτοχρονιά έστειλαν 180 γλυκίσματα στους λεπτούς του Λεπτοκομείου Χίου. Εμάζεψαν ιμαπρούς του Λεπτοκομείου παιδιά. Έστειτισμόν για τα άνταρτοπληκτά παιδιά. Έστειλαν 11 δέματα με μάλλινα είδη και χορτοφάκελλα σε Ισλαβίμους συχωριανούς των στρατιώτας.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Δαφνών Χίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έκαθάρισαν τον κεντρικό δρόμον του χωρίου. Έφύτεψαν πολλά βασικά δενδρύλλια.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολ. Τήνου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τα πτωχά παιδιά. Έμοίρασαν γραφική ύλη στα παιδιά της Παιδόπολεως Τήνου. Έπλεξαν μάλλινα για τον Στρατό. Έστειλαν σιγάρα στους μαχομένους. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και φυτρώριο καλώςιστικών δένδρων. Έμοίρασαν 15.000 δένλωπιστικόν δένδρων. Έφύτεψαν 2.000 δένδρα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Τριαντάρου Τήνου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έκαθάρισαν τον κεντρικόν δρόμον του χωρίου των. Εμάζεψαν με έρανο 72 όκ. ρεβύθια και 29 όκ. κρεμμύδια, τα όποια προσέφεραν εις την Παιδόπολιν Τήνου. Παρασκευάζουν και διανέμουν μόνοι των το προϊόν ρόφημα. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έπισκέπτονται τους άσθενείς συμμαθητάς των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πλατρεϊθιάς Ιθάκης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Καί με χρήματα τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νεοχωρίου Σάμου φροντίζουν τη καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έχουν σχολ. φαρμακείο και μαθητικό κουρείο.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολ. Αιγίνης βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλη. Ετοίμασαν 800 τεμάχια γλυκίσματα για τους μαχομένους. Με χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν διάφορα είδη, τα όποια έστειλαν εις τους συχωριανούς των στρατιώτας. Έπεσκέφθησαν τας οικογενείας των νοσηλευμένων στρατιωτών και το Νοσοκομείον Αιγίνης, εις τους νοσηλευόμενους του όποιου έμοίρασαν σιγάρα και γλυκίσματα. Έπισκέπτονται τους άσθενείς συμμαθητάς των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Παναγίας Ικαρίας έφύτεψαν 1500 πεύκα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Άσπρογέρακα Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Περιποιούνται τα άνηθ και τα δένδρα που έφύτευσαν. Έχουν σχολ. φαρμακείο. Έστειλαν αυγά σε άρρώστο συμμαθητή τους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ιλλάρων Κεφαλληνίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν εις την διανομήν του συσσιτίου. Έκαθάρισαν την Στήλη των Πεσόντων και τους δρόμους του χωρίου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Πυθαγορείου Γυμνασίου Σάμου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και άνθόκηπον. Άλληλογραφούν με Έρυθροσταυρίτας άλλων σχολείων. Βοηθούν τους άδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έπεσκέφθησαν το Νοσοκομείο Σάμου εις τους τραυματίας του όποιου έμοίρασαν σιγάρα και γλυκίσματα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πάγου Σύρου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έκαθάρισαν τον κεντρικό δρόμον του χωρίου των και έφύτευσαν 20 βασικά δενδρύλλια εις τον αύλογυρο του σχολείου. Εμάζεψαν χρήματα μεταξύ των και αγόρασαν είκο

νες των ήρώων του 21 για το σχολείο τους. Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πύργου Τήνου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Παρασκευάζουν και διανέμουν το προϊόν ρόφημα. Εμάζεψαν 109 αυγά, 19 όκ. κρεμμύδια, 30 όκ. ρεβύθια, 12 όκ. φασόλια, 60 όκ. σόκα, τα όποια έστειλαν στην Παιδόπολιν «Μεγαλόχαρη».

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κυνηδάρου Νάξου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Έφύτευσαν δένδρα γύρω από το σχολείο και σε διάφορα άλλα μέρη. Έβοήθησαν στη μεταφορά πέτρας για την κατασκευή μαγειρείου στο σχολείο τους. Έπεισποίησαν γυμναστήριον γύρω από το σχολείο. Έχουν σχολ. φαρμακείο και προσφέρουν φάρμακα σε πτωχές οικογενείες.

ΑΘΗΝΑΙ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 30ου Δημοτ. Σχολείου Β'. Περιφέρειας Αθηνών έπεσκέφθησαν το 401 Γεν. Νοσοκομείο, εις τους τραυματίας του όποιου έμοίρασαν σιγάρα, φρούτα, γλυκίσματα, γραφική ύλη, σπρίτα και ευραφάκια. Απέστειλαν στα άνταρτοπληκτά παιδιά Καρπενσιού μεταχειρίσμένο ιματισμό.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 3ου Δημοτ. Σχολείου Α'. Περιφέρειας Αθηνών έπεσκέφθησαν την Παιδόπολιν Βύρωνος, όπου άνταρτοπληκτά παιδιά. Άνταρτοπληκτά παιδιά. Έκπαιδευτή

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 1ου Δημοτ. Σχολείου Εύαγγελινίδος Καλλι

θέας έχουν σχολ. φαρμακείο. Παρακολουθούν μαθήματα πρώτων βοηθειών. Άλληλογραφούν με στρατιώτες, εις τους οποίους αποστέλλουν καί δέματα. Κάθε μήνα βοηθούν με τρόφιμα πτωχή χήρα με δύο ανήλικα παιδιά. Έπεσκέφθηκαν το Νοσοκομείο 'Αναπήρων, τους ασθενείς του οποίου έψυχαγώγησαν καθώς και τους στρατιώτες του Κέντρου Έκπαιδευσεως Μηχανικών.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 1ου Δημοτ. Σχολείου Κηφισσίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Έστειλαν 500.000 δρχ. εις Νάουσας και Καρπενήσι.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολείου Β'. Περιφέρειας Πειραιώς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότητά των. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έστειλαν διάφορα είδη εις τους μαχομένους. Έπέστειλαν 100.000 δρχ. εις τους μαθητάς ΣΤ' τάξεως 2ου Δημοτ. Σχολείου Φλωρίνης και ένα δέμα με γραφική ύλη αξίας 150.000 δρχ. Προσέφεραν διάφορα δώρα στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία 'Αθηνών.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί της Σχολής Αύλωνίτου Πειραιώς έδοθήσαν μία

πτωχή χήρα και όρφανά. Έστειλαν 77 δέματα εις τους τραυματίας. Έπεσκέφθησαν την Παίδουπολιν 'Αθηνών, όπου έμοίρασαν διάφορα δώρα. Συνεισέφεραν 5.000.000 δρχ. από έορτές που ώργανώθησαν για την άποπεράτωση της έκκλησίας Παναγίας των Βλαχερνών. Καλλιεργούν σχολ. κήπο.

Δημοσιεύεται ή δρoαίς των ομάδων Ε.Σ.Ν. των σχολείων, ή όποία έφθασε εις τα Γραφεία μας μέχρι της 20ης 'Απριλίου έ.ε. Η ύπόλοιπος θα δημοσιευθή εις το προσεχές τεύχος.

Ε.Σ.Ν. του 3ου Δημοτ. Σχολ. Α'. Περιφ. 'Αθηνών έργάζονται εις τον σχολικόν των κήπον.

Ε.Σ.Ν. Ε'. Δημ. Σχολ. Α'. Περιφέρειας Καβάλας φυτεύουν δένδρα.
Juniors of the 5th school Kavala planting trees.

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολ. Φράγματος Μαραθώνος καθαρίζουν το δάσος απ' τις κάμπιες εις την λίμνη του Μαραθώνος.

Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολ. Χαλκηδόνος με τα τσαντάκια ραπτικής του 'Αμερ. Ε.Σ.Ν.
Juniors of Chalkidiki with the AJRC sewing kits.

Σάν εργατικές μέλισσες οι Ε. Σ. Ν. του Σχολείου Ρόρτλαντ 'Ορεγκον εργάζονται για τον Ε. Σ. Ν. Εις την φωτογραφίαν ετοιμάζουν είδη για Νοσοκομεία και μαθητάς.

BUSY AS BEES. Manual arts students at Buckman School, Portland, Oregon, make many articles for Junior Red Cross. Boy at right is decorating a book cart a veterans hospital. At left students are painting toy boats for gift boxes.

ΚΙΝΗΣΙΣ

ΞΕΝΩΝ Ε. Σ. Σ. Ν.

ΟΙ ομάδες Ε. Σ. Ν. του Τίβερτον Μεγάλης Βρετανίας παρέχουν τακτικά όλο το χρόνο ύπηρεσία στο Νοσοκομείο της πόλεως των

Helping at Tiverton and District Hospital is an all the year round job for Girl Cadets.

ΟΙ ομάδες Ε. Σ. Ν. του Γυμνασίου Κάλγκαρυ του Καναδά δέν ξεχνούν τα νοσηλευόμενα παιδάκια στο Νοσοκομείο του Ε. Σ. Ν. και την ημέραν των γενεθλίων κάθε παιδιού ή ομάς του προσφέρει την καθιερωμένη τοδρτα.

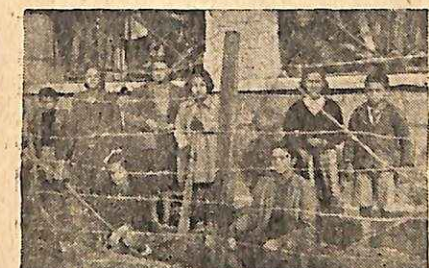
The Juniors of Western Canada High school in Calgary celebrate the birthday of each patient in the Junior Red Cross Hospital. They themselves make a birthday cake and deliver it to the little patient.

Ε. Σ. Ν. Β' Δημ. Σχολ. Καρδαμύλων Χίου ψάλλουν τα κάλαντα προς ενίσχυσιν του ταμείου της ομάδος.
Juniors of 2nd Elem. school Kardamyla Chios singing the carols to raise money for their groups aims.

Ε. Σ. Ν. του Γυμνασίου Κυθήρων ισοπεδώνουν τον πρό του Γυμνασίου χώρον.
Juniors of High school Kythira levelling their playground.

Ε. Σ. Ν. του Α' Δημ. Σχολείου Αιτωλικού καλλιεργούν σχολικόν κήπον.
Juniors of the 1st Elem. school Etolikon cultivating their school garden.

Ε. Σ. Ν. 16ου Δημ. Σχολείου Β' Περ. 'Αθηνών καλλιεργούν σχολικόν κήπον.
Juniors of the 16th Elem. school Athens in their school garden.

Ε. Σ. Ν. 5ου Δημοτ. Σχολείου Καισαριανής με δώρα διά τα ανταρτόπληκτα της παιδοπόλεως Βύρωνος.
Juniors of the 5th Elem. school Kesariani, with gifts for the center of the refugee children.

Ε. Σ. Ν. Β' Γυμν. Θηλέων φέρουν εις τα Γραφεία μας δέματα διά τους μαχομένους και τα ανταρτόπληκτα.
Juniors of the 2nd High school for girls, Athens carrying parcels for the fighting soldiers and the refugee children.

Ε. Σ. Ν. του Α' Δημ. Σχολείου Σκύρου φασκούνται εις τον έμβολιασμένον αγρίων δένδρων.
Juniors of the Elem. school Skyros grafting trees.

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολείου Καρδαμιάνων Γόρτυνος περιποιούνται τα δεινδρύλλια που έφύτευσαν.
Juniors of the Elem. school Kardamiana, Crete watering the trees they planted.

Ε. Σ. Ν. Β' Δημ. Σχολείου Κορωπίου με δώρα προς διανομήν εις τους τραυματίας.
Juniors of 2nd Elem. school Koropi with gifts for the wounded

Ε. Σ. Ν. 6ου Δημοτ. Σχολ. Α' Περ. 'Αθηνών με δέματα διά τους τραυματίας.
Juniors of the 6th Elem. school Athens, with gifts for the wounded.

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολείου Τριαντάφου Τήνου πλέκουν μάλλινα διά τον στρατόν.
Juniors of the Elem. school Triantafos Tenos, knitting for the army.

Ε. Σ. Ν. Β' Δημ. Σχολ. Διδυμοτείχου πλέκουν μάλλινα διά τον στρατόν μας.
Juniors of the 2nd Elem. school Didymotichon knitting for the army.

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στίχοι και Μουσική

Ε. Γ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ

Μέτρια.

Γορ- γό τὸ χε- λι, δό- νι, γορ- γό τὸ χε- λι, δό- νι πάλι
 γύ- ρι- σε γιὰ ν᾿ βρῇ τὴ παλῆά του τὴ φω- λιά. *rit.* *a tempo*
 γύ- ρι- σε, καὶ χά- θη τοῦ χειμῶνα ἡ πα- γω. Τράλαλα λαλα λα λα λα

Τραλαλα λα λα λα Τραλαλα λα λα λα λα Τραλαλα λα λα λα. οἱ
 Γοργότερα.
 κάμ- ποι ᾶ- ρά- δ᾿ ᾶ- ρά- δα πρα- σι- νί- σα- νε κα- θά- ριος ξά- να λὰ μ- πό οὐ- ρα-
 λα λα λα λα λα λα λα. κα- θά- ριος ξά- να λὰ μ- πό οὐ- ρα-

νός Σ' τὰ δέν- τρα τὰ μπουμπούκια πάλι ᾶ- νοί- ξα- νε Κι' οὐ-
 ρί- ζον- τας γε- λά- ει φω- τει- νός, φω- τει- νός
 Κι' οὐ- ρί- ζον- τας γε- λά- ει φω- τει- νός, φω- τει- νός

ρί- ζον- τας γε- λά- ει φω- τει- νός, φω- τει- νός
 Κι' οὐ- ρί- ζον- τας γε- λά- ει φω- τει- νός, φω- τει- νός